

15/8
12

ad

U 390
112

**ВОЙНА МУСУЛЬМАНЪ
ПРОТИВЪ КИТАЙЦЕВЪ.**

ТЕКСТЪ НАРЪЧІЯ ТАРАНЧИ,

ИЗДАННЫЙ

И. И. ПАНТУСОВЫМЪ.

Выпускъ 1.

КАЗАНЬ.

ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФІИ.

1880.

ск-2
15 ~~5~~
12

94

У $\frac{390}{112}$ ВОЙНА МУСУЛЬМАНЪ

ПРОТИВЪ КИТАЙЦЕВЪ.

ТЕКСТЪ НАРЪЧІЯ ТАРАНЧИ.

ИЗДАНИИ

Н. Н. Пантусовымъ.

Выпускъ 1

17-ЕАН 95.

КАЗАНЬ.

Въ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФІИ.

1880.

Дополнено цензурой. С.-Петербургъ, 22 Августа 1878 года.

В. И. ЛЕВ. А.

36 937-76.

86058
13/1 1912

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Названіе كتاب غزات در ملك بين (Китаби-Газатъ деръ-мульк Чинъ (религіозная война въ Китайскомъ государствѣ) носить сочиненіе по новѣйшей исторіи Илійскаго края, нынѣшняго Кульджинскаго района⁽¹⁾, бывшей Китайской провинціи и затѣмъ Кульджинскаго султаната, покончившаго свое существованіе по причинѣ политическаго поведенія и враждебности къ намъ султанскаго правительства, въ іюнѣ 1871 года.

Книга писана на таранчинскомъ нарѣчьи, весьма мало-разнящемся отъ кашгарско-сартовскаго. Авторъ сочиненія этого—таранчинецъ г. Кульджи мулла Бяляль сынъ муллы Юсуфа, прозванный *назмъ* نظم—стихотворцемъ. Мулла Бяляль, принимавшій участіе и въ борьбѣ съ китайцами и въ стычкахъ съ русскими войсками, бравшими Илійскій край, здравствуетъ доселѣ, имѣя отъ роду 54 года. Нынѣ онъ несетъ обязанность имама при одной изъ Кульджинскихъ городскихъ мечетей, а въ свободное отъ служенія время занимается перепиской разныхъ сочиненій и профессіей муллы—писаря.

⁽¹⁾ Кульджинскій районъ подвѣдомственъ Военному Губернатору Семирѣченской области, живущему въ г. Верномъ, гдѣ состоитъ при немъ особая канцеларія по Кульджинскимъ дѣламъ.

Дефтеръ (книгу) свою (*) мulla Биляль начинаетъ обычнымъ у мусульманскихъ писателей прославленіемъ Бога, затѣмъ — Мухаммеда (فینعت نبیا علی الله طوبه وسلم) и другихъ пророковъ и асхабовъ. Слѣдующая глава толкуетъ объ исторіи книги и обстоятельствахъ появленія послѣдней въ свѣтъ.

Исторія Илійскаго края за 100 слишкомъ лѣтъ и затѣмъ войны начинается главой — القمه ایل شهری — قایسی خاندین قایو خانقہ قالیبدور قایسی خان تینک وقیتہ آباد بولوب قایسی خان تینک وقیتہ بوز ولوب دور آتінк حیات (Повѣствованіе о томъ, отъ какого хана къ какому переходили Илійскіе города, во времена какихъ хановъ застраивались и во времена какихъ хановъ разрушались. Въ главѣ этой собственно исторія края начинается со времени хана Цань-луна (или по мусульманской транскрипціи Чань-луна — چن لونک دهکان, въ правленіе котораго состоялось переселеніе кашгарскихъ сартовъ — въслѣдствіе таранчей — въ Илійскую долину изъ разныхъ городовъ Алтышара (†), около 120 лѣтъ тому назадъ.

Исторію края мulla Биляль доводитъ до времени покоренія Кульджинскаго султаната русскимъ оружіемъ.

(*) Книга эта найдена мною въ Кульджѣ въ Октябрѣ 1876 г. Подѣленные на первыхъ листахъ книги записки, замѣшанные изъ недокончаннаго черковаго экземпляра сего сочиненія, хранящагося у Биляля.

(†) Нынѣ Джитышаръ, составляла владѣнія Кашгарскаго беклукъ, покореннаго въ декабрѣ 1877 года Джунгарскими войсками.

Писано это сочиненіе въ 1292 году гіджры, „въ годъ барса“ по Илійскому численію (ایل مسایید), отъ тѣмъ и незначительная часть прозой; окончено же въ 1293 году.

Писано сочиненіе это на тюрескомъ таранчинскомъ нарѣчіи.

Таранчинское нарѣчіе, разнящееся отъ кашгарско-сартовскаго идіома содержаніемъ большаго числа монгольскихъ и китайскихъ словъ въ своемъ лексическомъ составѣ, замѣчательно въ отношеніи звуковомъ мягкостью произношенія словъ, придерживаясь которой авторъ не мало грѣшилъ въ орфографіи; такъ, въ силу этого, встрѣчаемъ въ его сочиненіи вмѣсто твердаго ینیب — بانیب, قسمъ — қисимъ, вмѣсто ینیب — بانیب, ینیب — بانیب.

Мягкость языка въ правописаніи другихъ словъ, впрочемъ, не выражается; какъ напр. علی — Али таранчи выговариваютъ Эли, باسلکان — басылканъ произносятъ бесильканъ, ای — айы говорятъ айы...

Эта мягкость языка въ связи съ своеобразностью ударенія, — уклоняющагося отъ обще-узаконенной грамматической формулы ударенія на послѣднемъ слоgѣ, — дѣлаетъ языкъ таранчей на столько мало понятнымъ для знающихъ тюрескій языкъ, что необходимо

(*) У таранчей при султанскомъ правительствѣ эпохой для начала при послужилъ годъ изгнѣженія Китайскаго владычества. Эра эта именовалась «исламъ» (تاریخ اسلام); такимъ образомъ говорили, что такое-то событіе случилось въ такомъ-то году ислама. Покореніе Илійскаго края русскимъ оружіемъ имѣло мѣсто въ седьмомъ году ислама; 1877-й годъ есть 13-й годъ ислама.

значительный срокъ для того, чтобы прислушаться къ способу и формамъ передачи таранчинскаго говора, хотя таранчи говорятъ такимъ же торжественнымъ языкомъ, какъ и кашгарскіе сарты—обитатели таранчинской долины.

По образу кашгарскаго нарѣчія, и въ таранчинскомъ существуетъ замѣна буквы **ب** и **پ** буквой **ف**, хотя въ произношеніи слышатся первообразныя буквы **پ** и **ب**; такъ вмѣсто **فایب** встречаемъ **پایب**, **پاره**—**فاره**....

Замкнутость таранчинскаго населенія въ Илійской долине, подъ вѣнзистымъ игомъ и гнетомъ Китайскаго правительства, удручавшаго и разорявшаго население въ концѣ вѣпопѣрными сборами и работами,—не давали возможности развиваться ни духу народному, ни языку. Последний, изолированный отъ взаимнаго лексическаго обмѣна и заимствованій въ другихъ родственныя тюркескія нарѣчія, не могъ развиваться. А скорѣе скудѣлъ и портился какъ отъ примѣси словъ окрестныхъ сосѣднихъ монголо-китайскихъ народностей, такъ и ассимиляція въ нѣкоторыхъ отношеніяхъ съ особенностями китайскаго идіома. Первое выразилось въ лексическомъ составѣ языка, въ который вошли китайскія, калмыцкія и монгольскія слова, второе, напр., въ пропускѣ. примѣнительно къ недостатку китайскаго выговора, буквы **ر** въ нѣкоторыхъ словахъ и формахъ грамматическихъ, напр. таранчи говорятъ *база* вмѣсто *базар* — **بازار**, *бизлага* — вмѣсто **بازلا** — *бизларга*.... Вѣроятно, отъ этой причины въ глагольномъ окончаніи **دور** послѣдняя **ر** отбрасывается, наприм

вм. **بولادور** говорятъ **دایو** *deydu*; вм. **بولادور** — **بولادو** *buladu*.

Соприкасаясь изъ тюркескихъ идіомовъ съ киргизскимъ нарѣчіемъ, таранчинскій языкъ народный усвоилъ частію и фонетическія особенности этого нарѣчія—замѣну звука **ل** звукомъ **د**, звука **ی** звукомъ **ژ** (т. е. болѣе мягкимъ чѣмъ **ج**); напримѣръ вмѣсто **ایزلاب** таранчи говорятъ и пишутъ **ایزداب**, вм. **مونکداشتی** — **مونکلاشتی**, а слова: **یغیب**, **یکرمه**...., таранчи произносятъ *жигыбъ*, *жигарма*....

Значительная часть арабскихъ и персидскихъ словъ и выраженій въ издаваемомъ текстѣ даетъ, конечно мало основаній къ всестороннему знакомству съ народнымъ говоромъ; для ознакомленія съ послѣднимъ нѣкоторые матеріалы будутъ изданы во 2-омъ выпускѣ вмѣстѣ съ поправками и опечатками; тамъ же помѣстятся нѣкоторые матеріалы и для знакомства съ составомъ таранчинскаго нарѣчія.

Н. Пашуковъ.

26 Декабря 1877 года.
г. Вѣрны.

زرد جو بېنېکه او يېناب تور ووب قياضې بار کښې پالېغه سوفوب
ايردېم فېنسه کړلوغشې هله کولکو دله تېر او ياندېم رېنه
چونکه ديدېم او شېو لېام بخشې خوش بخشې بلېنک سيزدا اکر دولسه خوش
روح خوجام هم بولوبدور که خوش سېرکا مدد لېک ايرور اوخېو خوش
بلرجه شهيد روحې بولوبدور که شاد بخشې عمل اېلا نېار سن مراد
خطه فتيب قوبدې موفې يادگار دهره ارا فالقوسې کوب روزگار
هرکښې اېش قبله اېماس معنې سېر معنې سنی بېلکوسې دور بانېسز

هر سوزېکم اونسه فتيب من تمام

اعلى اخردلارغه ديدېم من سلام

يو دفترې اول ايکې اوج آي على باي تېرېر قياضې سوزېنې فقېر
ملا بلال ناظم نثر بويوچې فتيب آندېن فورچه نکاچې نظم قياضې
غزات قبلان مسلمان لارېنېک اولادلارېغه ياد نامه قياضې قوبدوق
غزات درملک چېن آط قوبدوق نعمت التمام بعون الملك الوهاب

تاريخ برهېنک ايکې يوز تقسان اوجدا اېلا حسايددا

بارس يلى دا يو دفتر تماغيغه يتکان اللهم ربنا

اوصلنا الى مقاصدنا وتب علينا

انك انت التواب

الرحيم

*

ز ره چه خلق سیرکا وفا اتمکای
اسالك الله خدای جهان
فقیر عیال مند غریب بنده من
آج یوزیمه نوبه قبولی مدام
هر دیگانه نوبه قبولی قبل قبول
هرمتی دین خوجه حسن ماترید
هرمتی دین سید امیری کلال
بارچه نبی شفقتی قبل عطا
خسته بلال نظامی قبل کرم
شکری قلینک بکنه جفا اتمکای
اعطی امن امان الامان
ذنب عظیم بی روی شرمند من
نوبه اوزه توبه قیلای صبح شام
نانکلا رسول آلدیدا قیلای ملول
غوث زمان قطب جهان بایزید
خوجه بزرگ که صاحب کمال
جمله دلی فیلیبان رهنما
جسم ایله جانبی قبل محترم
بو کتاب فی یکرم ورق چه فیلکانده علی بای نینک کورکان
نوشینی بو دفتر نینک آخریدا تقریر قیلدوق که آنکلاغای سیرلار نظم

اولتوروبان خط فخر دوم در روان
ناکه کریم کلدی ایشیکدن علی
دیددی کوروبمن که بوش طرفه نوش
عبد رسل بیگانی کوروبمن کیچه
جون ابارای آلتنه شهرکاسنی
آنکا دیدیم منده بوکون یوق اولاغ
دیدی بارینک اورداد سلطانیه
باردیم نیز نون بو شه فاشیه
نیز سنکا برکالی آط یوق دیدی
عبد رسل بیگ دیدیم برمدی
جون فیلپ ابردی یکرم وراف
روی بولوب منلی گلستان کلی
اوشبو نوشوم و همیدین اولدوم خموش
اورداسیده منکا قیلور سوز نهجه
بارغیل تیر الی بولوب ای علی
قای براین آلتنه شهرکاسنی
تیر معظم حکیم آلدیغه
آطی سوراب بکنه بو شه فاشیه
یاندوروب آت منکا آط برمدی
سکمی لارین سمعهده هیچ آلمادی

دیب ایدیم ایلکیدا بار ایرکان ننگ
بردی منکا دیدی آلیب کت مونی
من دیدیم روح امیر شاد ایکان
بولسه شهید توشکا کریم برسه شی
راضی بولوبدور که سننک دین شهید
سیردین اولوبدور که امیر روح شاد
روح امیر برسه سنکا زنبورک
روح امیر بفره دعا اولادوک
نقش نگار برله نه خوش زنبورک
آلدیم ایلکیم غه اریاندیم دیوی
چله غم ظلمیدین آزاد ایکان
منکه آیینک تعبیرینی سیرکا دی
اوشبو کتابت کا بولوبدور خرید
یوقنه عجب ناسانکیز امدی مراد
اوشبو کتابت کا ایلمی تیغ کرک
شکری قلیب می غه ثنا ایلادوک
اوشبو کتابت تمام بولغاندا علی بای نینک یننه کورکان
نوشینی بیان قیلدوق نظم

بولغان ایدی اوشبو کتابت تمام
دیدی کتاب ناشینی ساتقون آلیب
کتی کوزوم اویقوغه آنداغکه تیر
کوردوم احمد خان خوجامی صریح
بار یافیدا اولکه ایشی سی امیر
ناشیغه پاشیل ایچیکا آت کیم
دیددی اوشولایش دااوزونک بارم دینک
آنکا دیدیم یوق ایدیم آندا من
بر کشی کلدیکه قولیدا فجای
زره فان چتتی کلی غوجمه دک
دیدی احمد خان نه ایش بیلاسن
کلدی علی بردی فقیر غه سلام
یانیب ایدیم لحظه اویومکا کریم
باردیم آنداغ عمارت کا نیز
اونک یانیه آلدی منی اول نخ
ایکس سی نینک رنگی عجایب منیر
باقتی منکا اوشبو خوجام سوز قلیب
دیدیکه راست برکا جوابدن برینک
راست کلامیم دیدیم سیرکا من
ساجیدی ایلکیمکا نوکی فجای
نوردی قولومداکی بولوب بوچه دک
منمو دیدیم نهجه ایدون بیلامن

همه بولدى اولقى دك يىگمەت
كە سلطان بولوب شاه آزاده بخت
شربت رواجىغە كوشىش ايتىپ
آجىپ فقرى سارى سخا ايلكىنى
بو رسمىدا اوتى نجه روزگار
ايا مقيجە تيز تيز مى توتونك
توتونك مى بو دمى غنيمت بلب
بولونك تيز بودولت مو نورمالى مدام
بو محنت يتيشكاندە دولت كمار
ايا ناظمى سوزى قبل مختصر

ناظم نينك نظمە دىكر برله قىلغان حكايىتى

كونى بولوب ايردى شىكى ايتىش
ورد احمر كى ايردىكە شاد
اوشبو زمان ايجره ايتىم منفرد
كبرى قىوغىدىن سلام ايلاب كشى
قىلدى دما ايتى منكا عرض حال
كىم قىلا بركىل كە كتابت منكا
ليل نهار برله كىلور من سنكا
دهدى بو سوزلارنى عدددين فزون
ديدىم آنكا ايت كە آنلك آق كم
ديدى اوزوم آق محمد على

ديبر كە بايام اسمى اسلام دليبر
باركند ارا محنت محمد پريم
جونك بىلەمىز دولت ايرور باهضور
قىلدى بيان بركا بو ازدادى
بر يل اوتوب اوشبو خيالات ايله
جاي على كند خدايار ايدى
اوشبو نورنيزك آق ايردى على
نوشىروان دور كە عدالت ارا
ملا صلبش آغون آناسى آنينك
حاجى زخيره بىچ دور خالەس
بارجەس علل و كامل سخى
سالى كتور يادە بر باد غم
لفظە غرضىدا تارىخ چقار
اي غە جماد الثانیغە ايردى بر
كىم اوقوسا ياكە ايشينسە موى
اوشبو اميد برله قليب من تمام
بلكە جهان خلقىدا يوقسور رفا
ايك رموف دور كە خداوند اوزى
هر كە درودنى قىلا آلسا وسيع
بارجە ايشين نىكرى تمام ايلاكاي
خستە بلال كوندە دلائل اوقونك
كوندوزيدە خلق غە ايسلك آفتاب

بولارغه بربب كوپ كرومخ بولم اون
 برون نغى مير قسيم غه قتيب
 بولار اون كرومخ بولم مالنى آليب
 آليب بارغان بىر بىر تونكانغه نيز
 كه تونكان اولوغى دىدى قاصدا
 آلامىزدا يوقنور قلىغ دىن بولك
 اكر قانچە برسە مونىنگىك لانى
 نغى ايكونكىزنى قبلورمىز شهيد
 دىدى ايكي سىنى نوتوب باغلادى
 دىدى بعضى سى توغرى نىگان همان
 دىدى بعضى قونلورورمىز بونون
 همه ايكي قاصدى بىردي آنكا
 دىدى مير قسيم شاه كرهما كريم
 بىر ايكي غريب لارنى آزاد قىل
 بىتى خدايا قلم بىرلە لوح
 بىتى خلىل بىتى حبيب
 مناجاتنى قىلدى بولوب زار زار
 مونى سافلاغان اير نرحم قىلب
 بولار كىردى يولغە غبادە قىيب
 كېچمە بوروب ايلاشىپ آه دا
 تام واقعاتنى بيان ايلادى
 كه آنكلاپ بوشەغە غضب بورلانىپ

بو قولى لار بلە بار آليب نيز تون
 اباردى بولاردىن كه نامە قتيب
 كه تونكان لار اوزره باردى بىتب
 ينه نامە تافشوروب بىردي نيز
 نچە بىرگا يالبارسا بولماس روا
 كه كز دومدا بوف هيچ نيش دىن بولك
 بولسا نىنگىك هر كىز قنولاس چى
 جوتىن بولورمىز حلى نا پىدى
 خوتىنى همان توگالى ماغلادى
 بونوغ آلدىدا ايلاكاهىز كه فان
 كه ايرته شهيد قىلغومىز چىسه كون
 دىدى ايرته چاشكادا قىلغىل نباله
 ايرور اسم ذاتىنگ روف رحيم
 خلاص ايلابان كونكولمىز شاد قىل
 ينه عرش كرسى صنى بىرلە نوح
 دعامىز ايجابت كا قىلغىل قىرب
 اوام خوفىدىن بولدى كوب بىفرار
 قىوب آف توندا قولمى بىزىب
 كوزى نىنگىك ياشىنى بلوطك سچىب
 بىتب كلدى آخىر بىز دىك شاه
 عدولار فعالين همان ايلادى
 نامى سپاه رعبه لارى بىتب

بغيب لشكرى نچە ايمالى
 كه آتلاندى لشكر عددسىز بولوب
 نوسوب بارچە تونكانى لار رانى
 نوروب ايردى ناكاه كوروندى فرا
 بو تونكانى لار آطلارين لويىنا تىب
 كه تونكانى خبلى كليب فوج فوج
 كه صفى لار توزاتىب بو ايكي كور
 بىر بىر سىكا تىر باران ايتىب
 كه لاله صفت بار بدن فان بولوب
 اليب نىغ بلە بر برين جانتى
 بىر بىر سىكا غىلامىن مرهمت
 كوى بىر سىكا برسى خليب بولوب
 كوى بو سوروب آلدىدا اول قىيب
 بو پردا قلىشتى شجب سخت چىك
 كه آخر بو تونكانى بولدى خراب
 مسلمان چىركى سوروب آرقىدىن
 بو تونكانى لارى كورەكا سولاب
 بىر بىر سى برلان قىلب سخت چىك
 جىدالمايكە تونكانى قىلدى كرىز
 كه آخىردا شغە كليب يالبارىب
 چوشە هم بولار نىنگىك كىناھىن كچىب
 ناملېغە چوشنى سردار ايتىب

كونارتىب الم توغ بىراقنى
 كروها كروها جوتىغە تولوب
 نكيب رەندلارغە خىركاھنى
 كه تونكان ينىشتى قليب ماجرا
 مسلمانغە اوف زىبورك لار آتىب
 مسلمان چىركى بولوب موج موج
 بىر بىر سى بىرلە بولوب رو برو
 بودون آبروسىغە جاننى ستيب
 مصافكا ايجىكا اولوك نولوروب
 قلىج لار چاقىب آقتوروب ناننى
 غضب دشتىدا ايلاشىپ منزلت
 كوى بىر سىكا برسى مغلوب بولوب
 كوى اول مونىنگىك فان لارىنى ساجىب
 آقېب فانى بولدى زمين لاله رنگ
 فرار ايلادى جونك كورەكا قاراب
 بوروب نچە پردا عدولار صدىن
 بوروب قلعە لارنى قولمى نالاب
 فانى يرنى قىلدېكە گلدار رنگ
 كورەدىن چىتب كنى سويدونكە نيز
 كه فرمان بردار بولدى كليب
 اوزىكا اوزىدىن نچە جونك ايتىب
 كه لومورنى هم نىنگى كىردار ايتىب

سورۇپ بارچە مۇمىن بولماق كۆرى
 آنى خانىنى بىرلە قىلدى ھەلاك
 ھاشورغە بۇ مۇمىن سەنلار سالىپ
 لەھى خان اپردى اھلى سەيد
 ئوتتۇرى شۆكت آخوننى كۆتۈردى تىز
 بىچە كۈن سولاب بۇ بىلا قەرى ۋە
 لەمبىرى توتۇپان شەيد ايلادى
 بۇ قىسمى اېكان بارچە سېغە قضا
 بۇ قىسمى اېكاندۇك فلەك ئېنىك اېشى
 بۇ دىننىر اوقۇپ قىلغۇل اعتراض
 ھەرايش اوتىمەق ئېنىك ابرور خواھىشى
 دېمە لوشىوايش بولغان اېرمېش ىمان
 اكر خواھ لاسا بىرى حق تېر كوزور
 كە اولماك تىرىلماك خەدانىك ايشى
 سىكا كىسە مەنت آتكا بول رضا
 كورۇپ بۇ المى مەلۇل بولماغۇل
 ابا ئاتلىق سوزى قىلە دراز
 القصە ئونكانى لارنىك دۇم بارە كىلىپ مەسلمانلار بىرلە
 جىك قىلغانى

قاجىپ بارچە ئونكان كورە شەرىفە
 مەسلمانغە قانۇن عەداۋە قىلىپ
 كە ئونكان ھەبە چوئىك كىچىك بىغىلىپ
 اوزىن تاشلا ماقتە بىلا بىرىكا

بىنە قىلدى لار بارچە مۇمىنغە قەد
 مۇنى آنكلادى چوئىك كىچىك بارچە ناس
 كە مەھمۇن نامە بولاي مۇمىنلار
 بۇ اېش لار اېكومىزكا كىكان قضا
 قىلىپ ئوبە ابلانك كە بىخىشى نېت
 بولۇپ اېكىمىز سارىدىن كۆپ شەيد
 رضا بولساك بار بورونقى چىرىك
 بۇ مەھمۇندا قىلدىم كە نامە تىام
 آلىپ نامەنى قەسدى تىز رو
 اوشل نامەنى بىر اولوغغە بىرىپ
 ئوتتۇرى بىردى شەغە جەواب نامەنى
 جەواب نامەدا بۇ سەنت لېك دىمىش
 اكر فورقە سەلطان بىزدىن بىسى
 اېمارسون بۇ پىل شەلىغ مەرى
 كۈنكل نىنماغاي انتقام آلماسى
 مۇنى آنكلادى بولدى شە كۆپ خفا
 دىدى مەن اولارغە قىلاي بىر قىلىغ
 كە شەيد قىلورلار عەداۋىنى تىرك
 دىدى شەكە چىقى ئورنىك اوزرە تىز
 آنكا سوردى چوئىك شەلىغ كەمى
 بۇ بىركانى بىب قورساقىن ئويدورۇپ
 اولار باشىدا بولسە ئاكە خرد
 خىيالى مەسلمانغە بىركاي شىكست
 اولوغلار ھەبە قىلدى بىرنامە راست
 كە شىطان سوزى بىرلە بولماك ىمان
 قضاغە بويون سونماغان ناسرا
 طلب قىلماقچىلار قەصاص دىست
 مۇنكا راضى بولماق كە بولساك عېيد
 بونىت بىرىنكلارنى قورساق تىرىك
 كە ئونكانى لارغە دىعا وسلام
 بۇ ئونكانى لارغە بولۇپ رو برو
 بىتەپ كىلى تىز نون جەوابىن آلىپ
 كە سەلطان اوقۇپ بىلدى بۇ خەمەنى
 جەدادىن بولك بىركا يوق باشقە ايش
 آنكا اور كوتورمىز بۇ دور چارەسى
 كە بىرلاركا بىرسون تىام شەرى
 بوي قات خاھون قارىنى بىرلەسانى
 دىدى اوز اوزىكا قىلىپ دور جفا
 اولارغە قىلاي بىر قىلار بىخىش لىغ
 عىب بوقكە قىلسە خىلاتنى تىرك
 ئىشى چىرلانىپ مېر قىسىم شەھى تىز
 ئونكانىغە اوزوق قوئى آلىپ بار دىدى
 اوزوش ابلاسون باشچەك بولۇپ
 كە الەنە قىلغاي عەداۋىنى رد

خوجام موبدا تورسون سېر آنداسار بىڭ
موني آنكلادى عامه توشكانى لار
كه سلطان برلان قىلورمىر اوروش
موني آنكلادى نور تېلىن كىتى خوش
بھانە قىلىپ قاچتى بو تورق تېر
كلىپ شەخە يىدى بو دور واقعات
موني آنكلادى بولدى سلطان امل
يىرىپ نوستى شە راھ چىنكەنرەنى
مسلمان قىلىپ اوشتىر بىرنى كىمىن

امير توخىنە آخون نىڭ بىڭكا توشكانى

اوشول كۈن شەردىن قىچىپ جىتتى لار
جىال قىلدى حىلم قاشىغە رازى
كه حىلم قاشىغە بارىپ يەلادى
اميرنى تونۇپ دىر جىال سالىدى خۇل
اميرنى آرا اوسىڭدا اوبىكا سولاب
انىڭ حىلم جىالى يىتىپ قاشىغە
اكر بولسە كىمىدىن كە دولت كىتار
كەشىكا اكر پىشە خەلدىن قىل

امير خام خىيال بىرلە آطلاندى لار
اوسومدىن قىتولاققە تىدىر جىلاي
نىڭدا تىرىقچە كىنە يوق دىدى
بو ايشىدىن ايللا خەلق بولدى ملول
كە ھەركۈن بىرور بىن قاقى بىرلە آب
كه رقوم قوشۇلدى ايجار آشىغە
نىڭ قاشىغە تارغە مىت بىتار
آمكا ھىج بىرسە دولاناس بى

احمد خان خوجامنى نىچە مېڭ توشكانى اوزىكا سردار
قىلىپ كلىپ مسلمانلار بىرلە جىھاد قىلىپ ھىلاك بولغانىنىڭ دىدى

احمد خان خوجام مېڭكە توشكانىنى
كە نورغون چىرىك بىرلە آخون كلىپ
كە مومىن اولتۇرماك اوجون بو خوجام
كە مومىن وتوشكان بولوب رو برو
بىرى بىرى بىرە قىلىپ سىخت چىڭ
شەر ايجرە ياكور دىلېرى ايسى
كەرتار بو ياكورغە بىردى خىر
بو ياكور عاسورلار ھىداۋە قىلىپ
شەر سلقى بىرلە سونۇشتى بولار
كه غالب كلىپ جە توشكانى لار
قوش بىڭ واسلام ملا ھىشور
سوروب ارقاغە مومىنە توشكانىنى
سولاب بارغە توشكانى چىكەمىرەكا
بو قىلغەنى قورشاب نام مومىن
بو قىلغەنە توشكانى لارى سولاب

آلىپ قورشادى قىلغە خورشانىنى
خوجىغە قوشۇلدى ھىداۋە قىلىپ
مسلمان ھىدىكا سوروبلار خىرام
ھىداۋت قىلىشىپ بو ايكى كور
رەبىنى قىلىپ قان بىلە لالە رىڭ
شەر توشكانىنىڭ اميرى ايسى
دىدى ايش بىلگەنور قىلىڭلار خىر
كە بى باش توشكانى لارى يىقىپ
كەرتار واو بىر لو خورالار
سوروب آق ئوغە يىتىپ باردى لار
توسوب آلدېنى بىلدى لار سىختە زور
اوروب باشىنى وبارىپ قارىسى
باشىنى كىسىپان قىداپ چىرەكا
عدوبىنىڭ قىيىنى قىلىپ كوت روان
بو لشكر بو توشكانى بوردى قوشاب

ياكور سىلطان نىڭ ھىلاكى

ايشىكىل كە ياكورى بىڭ خالىنى
شەر لشكرى موبدا غالب بولوب
كه توشكانى قاروب شەر لشكرى

آنىڭ دى كىل بىرلە امالى نى
كەرتار ياكور مو مغلوب بوبوب
ھىلاك بولدى توشكانى باش قىرى

احمد خان غوجام نیز آغلاندىلار
 كليب نير اوشايتىب سوراخ خاننى
 كه سايد صديقر تيز بوي كا كليب
 بر عوعلى آنكلاب تمام قاجنلار
 قليب بكة پالغوز بو سلطان يىكيم
 برار بكي كابد بولور بارليغ
 بو شه برله ايكو نمك آق تيز
 قوشولدى كليب ملا صالحش امام
 عى نوره آخون قوشولدى نغى
 كه قاضى ومغنى بغيرلى سام
 احمد خان موحام برله قاضى كلاس
 حلايف بولارنى بونارمير ديدى
 بولار بكة برماي بو تونكاسلار
 بو ايكوى سويونكعه قيلدى روان
 بوروب اوشبو تونكاسلار وعتمى
 ديدى خويرونىك ايلى سردارى هم
 كه امدى قويلرمن باشميرغه تاج
 كه نوكان بويوب بارجهسى بد بيت
 كه ياكور بو وقيندا سلطان ايدى
 بو ياكورغه ايردى كترنار دزير
 بولار بوى سويونكعه بر نامه
 نغى بارجه نوكان سوزى قيلدى بر

شهرتنيك ايجيكا كليب كيردبيلار
 كه صيد صديقرنيك آليب جانى
 ساقيدى قرق محه اوككه قاقيب
 همه قاشقا قاقپ كه تارواشتىلار
 پنه بغلب كلدى محمد نديم
 كليب شمه قيلدىكعه دلدنارليغ
 احمد خان آخون قيلدى كرير
 ملايق همه بولدى سلطانغه رام
 همه دين بيلدىك ايدى همى
 نونوكلار تونوكلار دين حاص عام
 نونكان مسجدى سري بولدى روان
 كه لژر بولوشوب بونارمير ديدى
 كه احلاص قيلشيب دل افكارلار
 كه سويونكدا تورديكه محمد زمان
 همه تولىدوروب كينه دين معصومى
 بولوب بركا بو ايكي سردار هم
 نامى تراجمى برور بركا باج
 ديدى بركا بولماي تمام ملكيت
 كه تونكاسلار اوزره بو دين ايدى
 كه لو بارماين را ايردى ديزر
 تراجمى چاماقغه همكاه
 اوز بديس قيلور بولدى صاعب سربر

كه سلطان بويى دين بولوب كوت هراس
 كه چرلاقلار ملا دوليرنى تير
 بو تورث الحو كا بوى شول نامهنى
 كه سويونكغه باريب اولوغلارغه بر
 اكر كلمه نير كلكيل بو يان
 بو آخونعه قوشنى يمه اوج كشي
 بولار تورث كشي بولدى بولغه روان
 نهان بول ده بوى اندا ينيپ
 نونوب بوى آخونغه بر نامهنى
 لوفوب نامهنى بولدى كوت درعصب
 بو ساطلى تونالماس شريفنى باس
 بو اعلى منكا كوت نغى قيبب
 قيلب ايردى سلطان منى اجه غوار
 حوامنى بو تونكاسى سلطان قبلور
 اعلى برله خوب بويماين نغى
 اي دولبار نيز آرقانكده يان
 امم قولير ديدى اي آخونوم
 كه سلطانوسيرلارعه رعب ايرور
 كليب ميركه سبرنى باراشتورعالى
 كه سلطانغه سبرنى كتارمير آليب
 هم قيلدى سلطان قبلور سيزنى جوك
 موى آنكلادى ملا تونكاسلار

كه صاح اوچون قيلب نامه راست
 مونكا قوشنى اوج الحى ييك لارنى مير
 آليب بار ديدى اوشبو هتكامنى
 كه قاضى كلاننى آليب موندان كيل
 كه هر سوزى قبلسه منكا قبل صيان
 كه زبيل بساول بو اوج يينيك باشى
 كه قورقوب نه بويغاي دييان نى دا جان
 كوروب شوكت آخوننى هوشى كتيب
 كه سلطان ايلركان بو همكاهنى
 ديدى نيه كلدنيك ايا اي ادب
 ايلارميش سنى مندين ايلاب هراس
 شهنشاهليغ منصبى آليب
 مى قيارى حق موندان كوت اعتبار
 مى هم اميرى سلطان قبلور
 آنكا پلباريت بارماين نغى
 كه بوقسه ايشيك بولموسينور يمان
 بو دور مو كه فعلى اهل علوم
 باراشتورماقم بركا واجب ايرور
 نغى كلمه دوك بير نالاشتورعالى
 شرافت تبارمير شهركا بارمير
 همه كاردارلار قبلوركه اونيك
 ديدى كاري غيردور ايماس كاري شر

وېا بېرېلار كېرديمو قوي آرا
وېا اوت ساجېب يېنى مو ازېرى
بو خېسى پاتېپېر اورې كافران
جوفان موئمان قبلې لار سخت چىك
كه باران سوي دك بولوب آقتى فان
كه موئمن آلېب اسېها بې شمار
كه بركه كوئدوز سوروب كفرېنى
كه موئمن همه ياندى لار شاد لولوب
كلىب نوشتى سلطان فرخ نژاد
كرم ايلان قادر ذوالجلال
بوروب ملا عثمان تور دوش رئيس
نوشېب كون بو كونده ريل باشېه
مرج جېبېن ساقى انعام قبل
بو مى نشه سېدين بولوب شادمان

ملا شوكت آخون برله احمد خان خوجام لارېنېك
جېى پېانېه

كونى پل دىش كلى نوروز اولوب
جېى قېچىسى آپلور جاغلادى
دخان باغى ايجره زيان بىللى
دراى چىمه كا سر سومبان قلم
پندېد اتى بر مېه جان سوز
ئەس راولېف قالم افرور اولوب
زبان بىللى سايرامق حوالادى
كه شگر غشالېق قلىبان بېسى
صمايف پوزېكا جېكېان رنم
بو قىصق آنكلاب نوكار آب كور

كورونك بركونى اول اميرى زمان
كورونك ادجون كلى ساطېه
قلىب ايردى سلطان آلا مېلى آش
امير آندېدا قويدى بو آشېنى
بو آش بىك مزاجى ايدى كوپ اسېم
امير بولدى اولدم اوپى كا رول
بو آغرىق جراىن سامان ايلادى
احمد خان خوجام دور امېره نھا
اميرېنك دلىه نوشېب كوپ هراش
بو نامەى بېردى على نوره كا
دېدى آندا بارسام آلېب نامەى
مى ناجى دور دېب هلاك اېلاكاى
بو اندېشەدا اېر دېلار بو على
بوسى آخون اول وقتېدا دېدى پىد
على نامەى بو صەب بىد قىلېب
خوجام نونوب بېردى بو نامەى
اوقوب دىمەلى خلق غە فېلدى حېر
دېدېلار بېلسونكه خىدا مەلار
لرا اوسىنك وقاش دېن بېلدى بولار
آلېب بوردى بر مېه اوياش
بېتېب كلى شىدا امير قشېه
پنه شوكت آخونف بېردى غىر

اوشل نوحته آخون جېلى بېلوان
كلىب نوشتى نېر حاك مېانېه
سالىب زېجېل آلا كوشېدا مېش
بېدى كوپ كوزماى امير باشېنى
امير بويغوجە بېب كېكردى سامېم
شكم آغرىقى بولدى باش كراى
رهر بېردى شه دېب كېلى ايلادى
امېرغە حقيقتدا ايسردى انا
احمد خان خوجامف قىلېب نامە راست
على وھه برله آلېب قولېه
كشى كورسە نارېب آاور حامق
جھاندىن وجودوم پاك اېلاكاى
چوك ايش بل پىنكوراى نامەى
كه آلا قوبروغېه فېلېك آى بند
احمدخان خوجام سارى بېردى بېتېب
بور اندېشە برله بو ھىكامەى
دېدى شاه امېرغە بېرېب دور زھر
كه مكنېب پوزېن كورمگان عامەلار
قويوب برسە هر برىس پوزقان نوکار
مەلس سېز لىاس سېز قلاشېنى
كړېب بوسە قىلدى امير باشېه
كلىب مصلحت قىلدى بولدى سىر

وینە لشکری اسلام اولاستاید قالماقلار برله جنک قیلغانی

ینە نوع حکایتی نظم ایلايں
کونی کلندی سلطانعه ناهوش خبر
که نیاجا وقلش نیسک که سردارلاری
که علی نوره لار بله همه ایر
ایستگایک شه همه ایوانلار
که سردار موغ کوکشیں امبال اییش
مونکا پار اییشلار که مونکو نور
که نور فوت دین آلیش همه بوز چریک
یغلبیش بو قالدق محمد هزار
کیلورمیش بو قاماق فاش باشیدیں
یا شاه سالجیل بو سورلارکا سمع
ایشیم بو سورلاری شاهی رمال
که سلطان عجایب فریشان بولوب
دیدي نه قبلورمیز موی یا امر
امیر ایدی لشکری بهماق کرک
باریب آندا اسلام صفیی نوروب
باریب کوکشیں آمبال نیسک باشینی
که مونکو نور نیسک باشینی اوزوب
بو سوزلاری قبلدی امیری رمال
تمامی دلیر غاریلار جمع اولوب

گلستان نظمیدایم مرم ایلايں
خبر نه دیبا کتور که خمدیں اثر
دلیر یختیار بیکی کبردارلاری
که سلطان امیرلاره بردی خبر
یغلبیش همه رنگی قالماقلار
قوتلار بله جنک قبلورمیز دییش
بیه دالامه سرلاما بی حضور
بولاریسک سوزیدورنگین دین مریک
فلک نیسک بوریسی قلبیلن مدار
اوتوب تاعلاریسک اولوغ ناشیدیں
نورلورک دیکان یردا بولیش که جمع
یغمدی باشیغه بو هفت آسمان
امیر نوحته احونقی نیر کلنوروب
مکا کورسانینک یول ایا شیر کیر
بو دوشمن ساری نیر بارماق کرک
اولارغه بو دین قوتس کورسانوب
بریمپ لامالارغه امل آشیسی
کیلورمیز ایرانلارایشیں کورکوروب
که سلطان ایشیم بولوب شادمان
شهری مرایس جغه تافشوروب

آلیب شاهلار لشکری میکراں
بوروب راه منازلنی علی قبلدیلار
بولوب قاضی اصغر بو لشکرکا باش
اولاستای غولیه نیکب بارهگاه
اوشولم کلیم موغیدیں نلمه
اوقوب کوردی سلطان نلمه آجیب
اولوغلار سورادی جودیم سوری
بو نلمه سوزیں قبلدی شه آشکار
دییش نلمه ای امیری قوتل
ایمارسام چریکم قوتل ساریقه
سیرلار برله قبلغای بر نوع عمله
نماییشکای موغلار قبلور درداک
که آلدیمقه نیرک کلیم بالمارینک
بو سوزی ایشی تمام مومنان
باریم چاقی قاماقی اول امیر
باریم بارچه مومین خروش ایلادی
آجیب بعضی قولفه سنن درار
چاقیب بعضی مومین که شمشیر زن
که بعضی عدولارعه ششیر سالب
که بعضی نمک دا آتیم موغی
مثال بر سروک بهیغه نکدی شیر
که یاغدوردیمو نیری مرکی بولون

نورلورک ساری تیر بولدی روان
ولاستایه نیر تون ینیب بوردی لار
که بولداش بولوب حاجی آخون قواش
که سلطان امیر نوشتی لار جانجا
متیب نلمه طرغه هنگامه
نوس قبلدی شایس بویونی قشیم
بارورمیزمو آندا کیلورمو اوزی
حلاقی دلی آندا بولدی غبار
منیمک لشکریم دور یمندیں یمن
تمامی قوتلار قاجار غاریقه
بارور قاریسی بولسه زن حامله
که فرزند زنی قبلورلار هلاک
که آلتون کموش بعضی قیزلار برینک
عصب برله قالمقغه بولدی روان
سویکیدیں چاقیب شاه صاحب سوری
قران قایماقندک که جوش ایلادی
سنان برله قاماقی قیلدی کداز
بو شمشیر بله غله ایلاب ندن
که بعضی باشی اوزره حیر سالب
ملک کا چقاردی بو موغ نوعینی
تونوشقان صفت شیر بره دلیر
ویا نوشتی بولغای نیستاقه اوت

قصد بمیزد بولدی اولارنى بر طرفى قىلساق امدى نورغون بىلى بولار
 نورغوندى يىنه بر طرفدىن زورغان صوبون آربون صوبوننىڭ
 قالمق لارى خوج قىلدى اولارنى دفع قىلسان امدى غنى بر نجه كون
 نىچ امان بولورمىكىن دىيىم مندا آغايىس نىڭ قالمق لارى بولمىسى
 جىنلارنى قىلىپ دور آق قورى بىڭ غنى يور باشى محمد نياز بوز
 باشى لارى شەيد قىلىپ دور دىيىم مذكور قىلمىسى اوقودى وكوب يىغلادى
 بارجه اعلى مجلس لار يىغلاشتى لار آخرى ايدىلار كم شاهانم يىلمىسون لار
 كم بىرلار جەلدى فى سبىل الله قىلغاندورمىز شەيد الله تعالى ايتى اول
 كافىلارغە غلبى قىلسە الله تعالى نىڭ قىلىرىغە چوڭ چىرا يوقتور
 اكىر الله تعالى نىڭ بىرلاركا فضل غنىنى بولسا موغە انبىرە كافىلارنى
 چوڭ قىلور ايدىر چوڭ بوغانان جىن بىرلە چوڭ درغمانە بوور ايدىر دىيىم
 تىلى خاتىر بىردى سلطان اعلى خان ايدى پروردگار ارزۇنىڭ
 بىلور سىن قىر بوانا دور سى ارزۇنىڭ بىر غەلىز بىندە لار بىنكە مەدى
 بولوب اسلام دىنىنى قونلىك قىلىپ موغىمىن لار ارزۇر فتح نصرت عطا
 قىلىپ شىرىعت بىضاغە ارزۇنىڭ رواج بىرگە سى دىدى بارجه سىر دارىنىڭ
 مەلەتنى بىرلە مەرالىتىن شاتىڭ تىكى بىرلە بىكىدات بىڭنى محمد سەلار
 بىرلە لشكرى بىكران بىرلە آغايىسە ايدىردى لار مەرالىتىن بىڭ بو نورغون
 لشكر بىرلە بىكىدات بىڭ لار بىرلە درىادىن اونوب آغايىس ناغىغە
 روان بولدىلار

نظم

مەرالىتىن دلاور آلبى كوپ جىرىڭ نەدور كم جىرىڭ كوجا شىرغە شىرىڭ
 كە نىچىد مراحى قىل قىلىپ كە اعدا شىر دىنى دفع قىلىپ
 بو بوللاردا اوجراب كوپ ايدىغە پىتىپ آغايىس نىڭ كە قىلماقغە

بولارنى كوروب لامالار كوشىدى
 بو موغى كوروب بارجه اسلاميان
 آزالاب بو موغە قىلىپ سخت چىڭ
 بو موغى قىلىپ آچە غوار ودىل
 بولوب بارجه قالمق چو ابطىپىن نىر
 بو قسم پىتىپ ناغ ارا كاهران
 تىپىن قوباردى تلى نىغلا
 كە موغىمىن آلبى آچە مال مىال
 كە اولجە نالاشىپ قىلىپ حالى موغى
 ئوكاتىپ بو قالمق بىر نصرت بىلە
 قىلىپ بولدا كوپ اوغە مفرور لوغ
 بىتىپ كلىدى لار شادلىق ايلاشىپ
 كە سلطانە بىڭ لار كوروندى كرىپ
 بولارغە بىرىپ شە مرىپ لىلىس
 جە كون پە بولدى موغىمىن امان
 عطا قىلسە بىدە كا نصرتى حق
 ايمانىت بىضاغە بىكسە مەڭىڭ
 چىپىن قىلغوسى مەرى لارى شكار
 نورىڭ سەمىيا قىلغىغە قىچ
 ايللا كلىنىدە كوكو دىكەي

نمام زىڭكى لار باشىنى اونكشدى
 دىلبرلار شادلىك بولوشنى روان
 بو ناغ تاشىغە قان بىلە بىردى رىڭ
 بو ناغى قىلىپ لاله دىڭ قىپ قىرىل
 كىلىدى باشى مىلى خىل نىر
 سىرى بى تىل تىلى بى سران
 كە ساي نىڭ ارغى صىت آقتى قان
 غلابىنىڭ غنى بولوب مالغە لال
 قولىغە ئوشوب آطا كلا بىرلە قوى
 يانىپ بولغە كرى شرافت بىلە
 كىچىك جەڭنىڭ ولوب طرغە مفرور لوغ
 بو شادلىق لارى طرغە مىدىن آشىپ
 ھە واقعات لارى تىرىر ايتىپ
 تىلىپ ھە بىرى ايلانمات بىقىلىپ
 قىلىپ فضل رەمت خدای جەل
 بو حاقان اعظم كا بىرگە سىڭ
 بولور شىرغە غلبىپ خەمى مەرىلىڭ
 قىلاورغە خەمىت قىلور كرىسار
 ايجىپ تىلى بولمايىكە آنداع فرح
 مكابات مەرىپىنى نونو دىكەي

بو قاماققە ئوشتى شەب رستە غىر
 كە غالجاتدا موع سقوش ابلادى
 كە ابر بركە خاتون كە فچند تان
 بو غالجاتنىڭ مالى مئالېن آلبى
 سونكىدىن قاووب نىز آق قورى يىك
 آلبى لشكرىن ئوقەلك شاك بكى
 غربان ئىلار يىك بركە عثمان دلبى
 سولاب ناعقە قالغاننى قىلدى سقوش
 كورونك آق قورى يىك كاسى قسا
 بو ايكو بو باغ بچرە بولدى شەب
 ئوقەلك كىلور ابردى آلبىن چاقىب
 بو يىك كا آنورلار تىك كىسە كىن
 فچىب چقى بو يىك بو دىلقىدىن
 قاقىب ياندى آرقاقە قىلقلار
 ئوقەلك كلىب نىز غالجاتىغە
 قربان ئىلار يىك موسىلار يىك يىنا
 دىبرى پلاربى بو صفت نامىنى
 نىلم سركىشتى ابلاب پىلار
 مرامىل قىلب مىل انىب جوعىنى
 ئوقوب بوردى سلطافە بو نامەنى
 درىغ لار بىدى دىست برانو سقوب
 ارقوب چوڭ كىچىك پارچەسى يىغلادى

موى آنكلمان ناظمى قىلدى رار
 كىنور ساقىا پادە شوق جامىدىن
 بولوب سىلىپ كلى پلا ابلابىن
 كە ابردى بو غوشلوق مدام دفعە فم
 بو غوشلوقى ئاغدان بولور محترم
 سلطان اعلى خان نىز مهمان دارلىق اسبابىنى راست
 قىلدى بىرچە اولوغ ارشاقى سىردارلارى چىرلاب كىنورماك كىشى
 چاپىوردى مىلا امىر نوحە آخون ماضى كلاس مىش روزى آخون
 مقى مفسود اخون قاضى عىسكر شىخ مىنصور آخون كىچىك آخون
 حاجى ئاصىر آخون ملا اىمىس آخون مىنوق مىنصور آخون حاجى
 قواش آخون فخرالدىن آخون قاسىم عىشىر آخون بارچە چوڭ كىچىك
 آخونلارى جمع قىلدى ويىسە حاجى طاهر فرىجى يىك حاجى عبداللە
 غرىمى يىك عبدالرحىم غرىمى يىك عبدالواحد غرىمى يىك مىغىر
 شانك بكى مىطىم شانك بكى غى شانك بكى مىنلىدى شانك بكى
 مەرالدىن سىك بكى شىر يىك امىر شاھ مىراب جىاش مىراب خدا
 بوردى مىراب بىككات يىك مىرام يىك قواش قىشى مىلش آل بكى
 قواش مىك بكى قواش بور بكى قالىق مىك بكى ساقى مىراب مىسىن
 يىك مىت مىل مىراب كامىد بازار بكى مىل بازار بكى ويىسە قولى
 ابدىنە تىك آخونلارى ويىك لارى يىقىدى بولار كلىب جامعا اولتوردى
 بعد از مىطىر سلطان اعلى حالى سىوز اعاز قىلدى واپىدى آى
 آخونلارىم راي يىك لارىم چوڭ قىلماق كىرك حطايى بىر مىرف
 قىلساق مىجو مىس لار مىجوم قىلدى بولار بىر طرف مىساق سولان
 شىبىرلار مىراب ابدى اولارنى بىر طرف مىساق مىچ ايمىق چاقار قىلقلار

امير شاه ميراب بيك چاقىب موغنى
عبدالملك بيك توفى بوزىشى
چونك بولسورغە يىتكرىمە موغنى سورۇب
تام موغنىك آما كلاسىن آلىپ
برائت آيىغە ايدى بست چار
يكرم بىش كلى روغىو كلىب
شعبان آيىغە بست هسە ايدى
نورۇب ايكي كون آندا شىلغى قىلب
كورۇدى كرىب شاه سلطانيغە
تام واقعاتلارنى قىلدى بيان
بولارغە كرىب مجلسى شاه مە
كتور ساقيا مى بلە جام شاد
بو مىلدىن آچىلب مرادىم كلى
نواسين ايشىماك كا عاشق كىلور
نوا بىدرا بولسە مەشوق كىلور

امدى سوزنى آعاباسنىنك قىلماق لارىدىن ايشىماك
كرىك نىچىكم امير توحىنە آخون كىچىك بولسورنىنك قىلماق لارىنى چاقىب
مال سالالارىنى غارت قىلب ياندى بو واقعاتلار تام يرافى بىينىك
قاناق لارى ايشىتب بورىك باغرىغە لوت نوباشنى اينور ايردىكە درىغ
هرار درىغ كە قونن لار ازدهادك بولدى امدى دم نارنىب سىرلارنى
هلاكت كا يىتكورور يوراك باغرىغە قانغ داغ لار بولدى نە طرىقە ونە
حكمت بولە بىز اولاردىن فصاصىرى آلورمىز دەر ايردى آعاباسنىك

بىر موغى بى باك حرامى قاناق لارى ايدىكم حلى قونن لارىنىك لشكرى
قولىمدا سلطان اعلى خىننىك قاتىدا حاضردور كىنن لارىنىك ايجىدا
حانون بلالار بىغرو قىرى لار قالغاندور خصوصاً كىمى آچىوقو قالغان
دىكان كىنن لارىدا لشكر ازدور مال مزال كىوبىر اول كىنن لاركا نىوق سىز
بارىم ايرانلارىنى اولتورۇب مال اموال لارىنى غارت قىلب رن فررند
لارىنى اسىر قىلب آيىب كىساك اولارغە داغ موندىن آرنوق بولورمو
دېدى بارچە قىلماقتە بو سوز مەقول بولدى نىبىز نىچە بوز قاناق لار
آملانىب نكس بولە كىنن كا بوللانىدى نظم

نكس بولە كلى بو قاناق لار
بوق ايردى بو قاناق لاردىن اثر
كە بىركون ايدى وقت مەم بوغ
بوكنىن ايلى قىلدى توغىغە نظر
مەم بىار يور بىكى لار كورۇب
بو موغ بولە قىلدى نىك بولە چىك
كىلور ايردى غول بولە ايكي خانون
كە دىشوار بولدى بو كىم ايشى
آنىب مىلطىغى بولە مەم نىشىب
بىكاكە تىوب آي قاناق لار
مەم نىبار بولان نە خوش نوموان
كە آندىن ايشى بولس نوقەلك
كە قرىان نىز بىك قىلب حرضى
بولار ايلادى كىرنى خورد مام

فوشلادى مونكا جىمە ايمىن لار
جو كىم ايلى ايردى لار يىغىر
نكس سارىدىن حقنى چانك بولە توغ
يىن بىك كلى بىكار قاناق لار
آلىب مىلطىغى قىلنەغە لوت قىوب
بو بىكارلار قىلدى مەمىنى نىك
شەپ ايلادى ايكي مىن توكى حون
كرىب حلى اوپكا نىب بىس كىش
كە اولتوردى قاناقنى حدىن آشىب
توتوب بىش كىشنى شەپ قىلدى لار
شەپ بولدى چىنك بولدى رواں
كلىب موغ قاناقنى قىلدى حلك
شىخىت قىلب موسمار مىك بىكى
تولا موغ لار بولدى حورخىت رام

که سلطان دبدی بولسه بر بخش ابر
باربب آندا قلمانی بله قیلسه جنگ
شریک ایلان یارته خانلیغ برای
قبوب بوخته آهون امیری زما
که سلطان امیرمه دعا ایلادی
قشولدی امیرمه ینه ایرکه بیگ
عظیم شانگ بکی هم توقال یوز بکی
عبدالباقی بیگ قوشولدی نعی
علی دور که ابن محمد عربیر
بو اسلام معی ابن دولت همدان
بولار اصلی یوریکه بارکند ایدی
بولار نسلیب یی قالان ایردی علی
طاهر یوز بکی هم قوشولدی کلیم
بولارغه بولوب باش امیری زمان
رجب بیگ که اون نورق بولعه جقیب
نوروب آندا اوج کون یعیب کوب هر یک
رجب آجینیسک ایردی اون سگری
که اون توفوزیدا نس کو بریب
جریگ لار بو تون موند آرام آلیب
بارور ایردی لشکر کرده درکروه
بو موغلار بیلله قیلدیلار سحت جنگ
بری سینی قویمای هلاک ایلادی

کلی زوخوغه بارسه اول شیر بر
که آلتون برورمن بوی برله تنگ
که آما کلا میسکجه جانلیغ برای
دبدی حکم شه بولسه بوعوم روان
طب قبلاغینی روا ایلادی
که موغلار باشغه بولوب مراک بیگ
که قاش کنشی دین بختیر یوز بکی
حدابار یوریدین بهادر علی
هریر ابن اسلام صاحب تمیز
بو دولت که شیخ همنه محمدان
ایلا شهریمه کوچدا کلکان ایدی
اوشول علی فی حطغه قشیم علی
شوردین ینه آلتو یوز ایر آلیب
کلی زوخو ساریغه بولدی روان
مراری ممت خان خوجامغه بتیب
بولار هربری ایردی خبرغه شریک
روان بولدی بولعه تولوب آطا یزی
کلی زوخوغه کلدی لشکر بتیب
یکرم سیده غول ایچیکا کریب
بو غولدا بجه موغ بولوب رو برو
بریب کوه سنگی کا فال برله رنگ
که موغ دین بو برلارنی باک ایلادی

که اموال موغلارنی غارت قیلپ
یکرم بریده کریب راهی غه
قیرب آندا مالی غیبت بولار
که نو یارمیدا بارجه فوزغالدی لار
کجیک بولموزی اوزره اوجنن لعین
بو اوجنن لعیننی توتوب کلدیلار
بو اوجنن قیلپ زار کوزن قیلدی آب
اغا وانی بر اوتویچی ایرک
دیدنی فایدا دور بکی نجسی دیگان
جقیب اندی موغلار بو تونغ اوزره کوب
بو اوج بیگ بریبی اوشل باغ سیان
بو قلمانی کتیبیلان بلیب کلدی
یکرم اوجویچی کجهسی ایدی
دبدی سیز جقیب موغلار جنگ قلیبک
دبدی ایرکه بیگ از برایی حدا
قوشوب ایرکه بیگ کا جو یوز پهلوان
که اللبک کشی ایردی شمشیررون
کلیم بارجهسی ایرکه بیگ قاشغه
پاریم کچمیدین تا که دامدله یوروب
که چاش وقتبغه تکرر جنگ ایلادی
جیدالای بو موغ فاجتی آرقه بریب
سوروب تیرنیز توخته آهون خوجام

که لشکر نیمه وکلا قوی آلیب
بتیب باردیلار کاشغری باغیمه
آنی ساقلابان بجه نی قالدی لار
غور یوز چرغیلانعه ییبب باردی لار
بو قلمانی لاردین یورورلار یغین
به ایشد، یورورسن دیپان سوردیلار
اویوغ لارغه بردی بو نسسی جواب
ریان لارنی بیلماک کا تونکی ایرک
دیدنی اوشبو تیغ توفه پیدا ایگان
که قورقوب قوناندین یورورلار موکوب
که بولسون مطیع دیب ایلاردی روان
لاماسون بوطی دین نیب کلدی
اوشل ایرکه بیگنی امیر بریرودی
جهاننی کوزیکا همان تنگ قلیبک
حدابیک یولبغه تمن جان قدا
ینه یوز کشی آلدی غولبغه سنان
تمام ایکی یوز اللبک ایردی بو نس
روان بولدی لار اوشبو تاغ باشغه
قلیب نیر جنگ موغلارنی کوروب
اولوکنی بو تاغ برله تنگ ایلادی
قوروب سونکیدین ایرکه بیگ آطاسلیب
یغین ایلادی ایله مالکا تمام

قېلىپ بارچىنى تۈرك دلائل اوقونك خدا رحمتى دېن مدام كور تونونك
خداوند عالم كرم ابلالاي دو علم ارا محترم ابلالاي

قورغاس جهادى نينك يىنى

يىمە باقمى قىمە قىلدى يىمان كە فوشىمە سۆرنى قىلورلار جىبار
قېلىپ شاهلار بىر كۆنى مَشُورَت نەدور مشورت بل قىلپ مەسەت
آلبى شاهلار لشكرى بىكران كە قورغاس دېلار يىمە بولدى روان
كە منىل مراحلى كۆپەكلى قىلپ كە تېز باردىلار كۆرسونمە يىتپ
نەكەپ بلەكەلارنى كۆر غولمە قىوب اھلى مەسەت جىل ھولمە
كەپەك مەرە تاشىسى غارت قىلپ حىلى بىلەننى غولدى بىرلە پارىپ
كە مۆمىن چىركى آلبى اولما كە اولمە دىمە رر بىر مەرە ھا
قېلىپ اھلى بىلەننى بلە سەت جىك حىلى مەركى بولدى زمىن بىرلە نەك
دو قىمى لىكەن رىسە روركار عرىر پەھوان بولدىلار رحمدار
كە تېز غولمە بىكرور بىلن آنى برەننە آقېب فرە سەدىن قانى
كە آندېن بولوب بىتىر اوررە شەيد موى رەم اورغان ابدى بىر بىلپ
نەورجى ابدى اوستە مۆنلوق دىار كە سۆيەنلى لىقى قىوب آنگا يار
دو قورغاس داسو بىتاقى قىلدى شەيد كە جىم سەپەنمە مەلدى فرىد
كېكر برات اوغلى بلە اول موساقى عالى بىرلە قەبىلى قىلدى وناق
قېلىپ كەرى اھىبى رەمىن دېن مەسەت شەرى بوروب بىردى آندىلغ شەكست
مطبع بولدى چىرغان چەمى نەى كە صامول وئوركون ونايمى نەى
بىرەق قەلەلارى مستىر قىلپ عىنى بولدى مۆمىن زىرسىخ آلبى
امىر بىرلە ساطان نەام مۆمەن بىرى غولمە شەرىفە بولدى روان

چىمىپ پىش باز مەنى وقاضىلار ھەر اويىك اوپىكا توشىپ غازىلار
كە بىر مە كۆن لشكرى مۆمەنلى كە اوز شەرىپدا بولدىلار نىچ امان
كەتور ساقىيەمى بلە جام ھوش آلى ئوق احمددا ابلاب كە نوش
ايمار كۆم كە احمدكا جىدان درود بىر ايتقان درود فى سىپلى وودود

امىر توختە اخون كوكوسون كىچىك بولدىوز چونك
بولدىوز دىكان بىرگا بىرلە مۇغلار بىرە جىك قىلغانى امىر توختە آمون
عظم شانك بىكى امىر شاه بىك صدالباق مېنىك بىكى ايركە مېنىك بىكى
طاھر يوز بىكى توفان يوز بىكى صد الله يوز بىكى بختار يوز بىكى
على بابلار شەرىپىن آلتە يوز لشكر آلبى وصىرادىن ھەم لشكر آلبى
روان بولغانى وقتى نصرت بلە يىتەنلى

دېا صدلىپ سايرا كل وقتىمە مقاصدە شايد پىشوركاى خدا
نېلىك بارىدا وصف كل ابلالكل عبادە قىلپ اورنى قل ابلالكل
مېادا پىنىشسا بو يادى خىزان قىرېل كل يوزى ھەم بولور زەھران
كە اولمەدا ھەرداد سود ابلالاماس ھەل اولكاندا آداد سود ابلالاماس
نەبەتلى قوى نەظمى بىللا سوز ھەرايشىنى كورور آھى بولسە كوز
مەقەسە بولدىكە فصل خزان كە مۆمەن بىر وگلى بىز تاكەك
بو مۇغ پادىشاھلارە بىردى خىر ھىر قىلدى شەلارە جىدان انر
كل زىھو جاپى دىكى مۇغلار شە دوغەنمە كېلور بولدىلار
مېالى قوناننى ھلاك ابلالاماك بولاب ماللارىن دردناك ابلالاماك
بو نەوع مۇغلارنىنىك مېالى بىمان خىيالېنى بىلدىم كە كەلدىم بو يان
اھىتى موى چونك كىچىك غازىلار بو قىلماقە كۆپ نەقە رر بىردىلار

القصه سلطان شوكت آخون برله امير اعلى خان نينك

جمل خلمس نينك يلى بو آنداغ واقعه حوركم سلطان ملا شوكت
آخون امير اعلى خانغه كناه قىيوب اميرايىق منصبىنى آلدى
بارجه لشكرى اسلام بو ايشعه دل ننگ بولدى چراكه تولاراي
خلايق امير اعلى خانى حوست تونار ايردى چراكه اعلى خان ننگ
زن لىكدا بىنطير ايردى وهم تولا چنگ قىيغان ياش نوجوان پىر دل
ايردى بو چوئندىن نارجه منصب دارلار سلطان شوكت آخوندىن على
خان نينك كناهينى نيلاديلار شوكت آخونغه مفسول بولمادى حنى كه
تونكانى لارىيىك اولوغ ياكور سلطان جوسن ياتىن شى لوجور بىن شى
لايىن شى لار كليب آخونلوقدهن اعلى خان نينك كناهينى نيلادى اونوهدى
آخون خدادار كنى دىن ملا صالح امام نولدى يور بىش ملا مشهور
اماملار كريب آخونلوقده مصيحت امير سوزلار قىلدى چراكه ملا
صالح امام سته ساله لىك خردمىد كنى ايردى وهم اعلى خان دوت اغيا
كنى ايردى سوز آواز قىلدى وايديكم اى آخونوم و دىب مانيدور
آپىك دولت و آبروي هم فقيدور نىم اولوغ دولتمندلار ير سوزىنى
سوزاپ آخوندا رير زمين دا خاك آلوده بولوب بىتوب دور مثلاً شاه
چمشيك و مريدون فرخ و مودهر و شىماك و كىكاوس و كىمسرو و رالزر
ورسنى و كور ايس كشود و انوشرواى بس پادشاهلارعه همت لىك ايرانلار
و عاقل و زيرلار لاريم دور چراكه ورير قابلى و عاقل بولسه پادشاه
آپايش دا بولور البته اعلى خان نينك منصبىنى عنيت فليسونلار مكر
آنداغ قىلمسهلار يورث فوایدىن كتر ايش نينك آخونى قصادشه ناربار
اول وقتىدا قشيمان قابده قىلماس دولت فوایدىن كتره يانيب كاماس

هر كشى توانالىغ و قشدا دارويى كار ايجيب عاده قىلمسه البته كسللاردىن
امانداق بولور مبادا آخون بىن ياتقان دىن كىن دارويى كار ايجكان برله
فات نفعه بىتكورالماس مثلاً تریاق داروسىنى زهر ايجكان دىن ايلكرى
راست قىلپ قوبسه بىش بولور مبادا زهر ايجكاندىن سوبك تریاق
داروسىنى رىلاب ايجكونجه يورك دىرى ايزيلور اول وقتىدا ايجكان برله
سود قىلماس البته هلاك بولور اى آخونوم مودىن اوركاسىنى اورلارى
بىلسونلار دىنى سلطان شوكت آخون ايدى اى امير آخون راست
ايدا دورسنى اما اعلى خانغه منصب بىرلمس دىنى ملا صالح امام
آخون و تونكانى لار سوزا دىلار كم امير اعلى خاندا نيه كناه بار ايرديكم
نكا موچه غصب قىلدورلار دىب ايردى آخونلوق ايدى انىك كناهينى
اوزىم بىلدورمى دىنى بولار ايدى مودباغ عصب اوزكا زيان قىدور
دىب دىلاج بولوب يانيب چقىنى بارجه اولوغ كىبك نينك كوتكى
شوكت آخون دىن قالدى ملا صالح آخون اوز كنىعه يانيب چقىنى
يورث خنى يىلبىب كلدى سوزا دىلار كم بىرك بولدى دىب آخون بولغان
واقعاتى بولارعه بىل قىلدى بارجه لشكرىيىك آخونى كلدى نورغون
لشكر قش بويىعه باردى امير اعلى خانغه كوروندى خلايقلار اعلى
خانغه بىلدلار كم سىرنى و رومىرعه سلطان قىلسوق شوكت آخونى
عربه منصب قىلدوق دىنى اعلى خان بىرى بارجه كون صبر قىلىكلار
ناكه آخونلوق نينك آخونى هست بوسون دىنى خلايقلار و بوماي امير
اعلى خان بى سلطان كوتردى هر طرفدىن لشكرى اسلام جوق جوق
يىلبىب كليب اعلى خانى مېرك بدلىغ قىلدى بارجه مېا و رىب شوكت
آخوندىن يوز اوپوردى بارجهس اعلى خانغه ملازمت قىلدى حنى كه

بو ياندىن كرىب تونىك بىك ھە
 عظيم شاه الم شاه امير شاه ھە
 سوروب كىرىلارنى بولوب سورىدىك
 كە يىر كوجىدىن خولجە پىلوانلارنى
 تاش اوستىك دىيارنى يىر ياندىن
 چلوڭقاي بولوكاي . مزارىغى تمام
 كە نىخا لولائىنى ھە چوچىسى لىك
 ېنە قىس سىغىنى بىرلارنى
 كە ئونكاي آھون جىركى نىم
 شىرە باغ قوغدىمى وقابىنى ھە
 ابكى بوغزالوف بىرلە غالجات ايلنى
 كە دار تلم دو بىرلە اودونونى
 كە ھەر كوجە باشىدا آتالار جانىب
 كە نەزە چىرىدىك جىكەب ھە
 بو نورغون جىركىدىن آلا چىب
 كە قىلغە بويايىپ بولوب لالە رنىك
 بولوب ھەر بىر اسلامى مست تەۋەدىك
 كەن بو جىركىلار غىلانى سوروب
 تانىك آنقوجە ايلاب كە ھوغايى عام
 ئوتوب كەسە جانكجورنى ايلاب اسىر
 ېنە ھە بو بىر مېلوم خطاى
 سولايىپ كە اوج كىرغە بارچەسى
 كە بل لشكرى موسيار بىك ھە
 مەت شاه خوجە شاه تەور شاه ھە
 خطاى سىنەسەن فېزەدا قىلدى بىك
 لرا اوستىك دىيارنى جىركىلارنى
 ارا بوز جىركى تىكەب آرقادىن
 ېنە تونوقىدىن تمام حاسى عام
 ھە بوغاسونلوق ھە كىر جىركى
 كە قىرغاسى ايلنى نىك كە پىر زورلارنى
 كە يالغور پىچا كىنەدىن خىس عام
 چاڭوسىنى دولانو غولچاى ھە
 آجاتوق شونىڭار كىنە بىلى
 دو بون لشكرى كىنەكە اىپە ھە
 خطاى باشىغە نىچ بىر سالىب
 بىك تىك بولور ارزىدا بىرلە اوى
 بىرك بارغودىك شور غوغا جىب
 كە بىر كە كىنە سور قىلپ سىمىت جىك
 لىك لار بولوب اھرىمىن دىۋەدىك
 كەن بو جىركىلار خطاى پىلدىرور
 سىرلىكدا بولدى خطايلار تمام
 كە قىرغىز زىنى غىلپان پىس
 كە جانكجور اوى كا كرىب تونوقى ھە
 بولار بو نىكەن ئىكەن اىپى غىلپان

بىكى جانكجور اىردىكە ھەس ئوجوا
 دىكەم مىلەتە مەن ايل بولدى
 كە چىن بىلدى دىپى آى اولغ
 كە سى قىلغە مەن باغ ھەس اىپى ھە
 بو سوزى اىپى بو جانكجور خطاى
 بو جانكجور اوزى قىلدى لوت
 بو قانچىن لىكەننى ھەلاك ابلادى
 بو غولارغە ئوشى ھەس لارنى
 آلىپ اولغە دىخىرى ھە روى
 مىلەتە ئوشىنى نولا نىرە نىس
 كىر بىك قىرغىز قاندر دواللال
 تمام مورچەنى شىرغە غالىب قىلپ
 اكر ھەلا ھەس آن خەلى كرىم
 ھە ايش نىكە قىسا خەلى قىلور
 كە شىر خەلىنىك بو اھەدىغە
 ايا سىقىا نىرە ھەس جىمىدىن
 دو ھەس لىكدا يىلاى كە بىر بىمى ياد
 كە مەقە ھە كەبە اللە اىرور
 مىلەتە قىلماپ اىپى ھەس زىل
 نە كىسە باشىغە آى كىرە
 كە بىرلارنى لايى بولوب سور
 سىر جىقلى قىلماپىز كە ھە
 علاج نەقەدىن يىلادى ھەس
 ئاچىپ چىنى آخىر نىم ھەس
 تمام اىل نىلپى بىك ابلادى
 بىر بىك لارنى ئوشى دىيارنى لارنى
 كە مورچەسىن قىرغىز شىكەرى
 نىدى مەل ھەس پورى بىلپ
 كە خاقان جىن بىننى نەقە زىلال
 بىرور غەشە شىرەنى مەلۇب قىلپ
 كە ھەس قىلغە جىمىن ھەس نىم
 كە بوقىسە نىقە بىنەدىن نە كىلور
 كە دىرغىزىا چود اھەدىغە
 بولدى مەس اھەس جىمىن كىل
 كە مەقە ھەس بىتەم كە ئاھەم مەل
 مەل كەبە اللە اللە اىرور
 بىمى آن خەلى غالىبىك مەل كىمى بىرلە قىلغە كەل قىچ بولدى
 بارچە سىرلار اوز لشكرىنى آلىپ يىلپ غولچە شىرەدا قىرغىز لار
 بارچە لشكرى اسلام جىمىن زىل تىچ بولوب رەھبەت قىلدىلار

كريب جملە جانكجونه زار يغلان شيب
كليب داد انيب كىرى سردارىغه
دېدى بارچەمىر مالى بولدى زبون
خورك ابلادوك بارچە آدم كوشى
جهاد ايلاماك كا جمال قىلدى
يورارمىز كه بر برىمىر دىن غىب
موى آنكلادى شى كىر يان
دېدى بارچە دارىن بىلسون دىدى
يىلدى غلادى دالويه لار
كه جانكجون يلىغه كريب قوبدى باش
آجىب اولكونى بارچە امارىسى
كه ياندوردى خلقى بىچت بله
يورور ايردى كىر جانىدىن كىچىب
تونوب بر برى كوشىنى يىدى
كدرغه جىب اوچراغلى تونوب
كه آدم كوشىنى تالاشىب يىدى
كه اسلامى لار هم موى غلادى
شيبه لوستىدىن زنبورك لار انيب
نولا كىر بلارى هلاك ابلادى
كه جانكجون قىلب المى چىك لويهنى
بولارنى چقاردى سىل باشىغه
بولار قىرىب دىدى اى اهل دىن

داشنى اوروپىر چال تىغلاشيب
نه سردار بولسونكه مر دارىغه
برى برى بىب بارچە بولدى جنون
بوقسى بولوب بارچەمىز نىمك ايشى
نخى مانكفالى بردا مال قالدى
نوكامىك اولوب آب ابيون ايجىب
بوزمى تىرغالاپ قىلدى آه فغان
بواش نىنك علاجىنى قىلسون دىدى
فبادە كلىشنى اوروپ قوبه لار
همه بىغلاشيب كوزىدىن توكتى باش
بارىم بويىدوروب حلفى نىنك بارىنى
كرىمتار اولوب درد كلفت بله
اولور ايردى ابيون موى ايجىب
كه ناتىج ايكادىب نوشىنى يىدى
مانون ملالارىنك قانىسى يوتوب
ورىن قوشىنى قىرىن آجىب يىدى
نخى ايكى بركا شيبه غلادى
كه لات مات اهلنى قورقوتىب
مطاي لارى كوپ دردناك ابلادى
قوشوب مونكا برجه دالويهى
چقاردى ينه شىرى نىنك باشىغه
بجه تونكشى بىك بركا كلسون يىقىن

بولوب رو برو سور قىلالىن دىدى
بولار قاشىغه بارى جىباش مىراب
دېدى نصوزونك بولسه قىلعل بىان
دېدى شىرىن جون اطاعت قىلب
دېدى دونك كىچىك بارچە بولوب مطيع
ينه برسه بىلاركا لوج كون املى
بوسورلارنى چىك لويه قىلدى يىن
امير برله سلطانعه بر بر دىدى
موى آنكلادى بارچە بىك بولدى شاد
دېدى تىر چىك لويه سارى بارىك
كه جانكجون دىن اوركا اولوغ لارى تىر
نه جانكجون ايلطان قىلب قلعىمىن
بارىب تونكسى لاردىنى چىك لويهغه
كريب كىرلارعه بىان ابلادى
دېدى موبره لاردىن كريب ايكى نىن
موى دىب چقاردىكه چىك لويهنى
اميرلار قوش قاضىنى باش انيب
بولوب ايكى نىن كىرى سارى روان
كوروشى كريب رسم آداب بله
چقارمىچى بولدى سپاه لارى تىر

غىبالىنك قدور بىز بلاللىن دىدى
عدا بىردى بىك هم امير شاه مىراب
بىك خواهشنىك بولسه قىلعل بىان
كه امير دىن اونسه عدايت قىلب
عدا قىلدى بىلاركا سىزنى رقىع
كه آدىن سوزومىرى قىلساق عىل
بولار هم امير سارى بولدى روان
بولارغه امير ابلتات ابلادى
كه سلطان اميرغه بو ايردى مراد
كه چىك لويهغه تىز بوسورنى قىلىك
چقاربىب كه بىلاركا تىر برسانكيز
تامىن قىلورمن اولومدىن ايمىن
كه آنكلاب كه بىلدى بوهم سونكىغه
اولوغ لار سوزىمى بىان ابلادى
كه هر سورنى قىلسه ايشتسام كه من
كه سلطان اميرغه دىد بىلار موى
كه بىكدات مىراب بىكلى بولداش انيب
خطاي شاي قاشىغه بىتى همال
نكتم قىلىشيب كه هر باب بله
آجىب برماك اولدى قىرغ لارى تىر

که مؤمن فیوضی قدم اولجهغه
که غارت قبلب درجه اموالی
نالاشیب فرا جای کوکهای
لکن برله داروی جاذن جه
الیب بعضی لار دشمنی نلزیس
که آلتون کموش برله دوردون نوار
تمام بی بصاعت بولوبای شنی
بحکم خداوند نعم المصیر
کوره شهریده مینکجه مؤمنی فالیب
هر اویلاوک اوی ساری بولدی روان
که شهلار طبل شادیانه جالیب
قبلب لعل جه دلیر طرفه سلز
ینه معصوم آخون نوالار قبلب
که نقاش حسن چالیدی آندا نیر
تمام موصمان شد مسرور اولوب
خدا ایفنی برله بولوبور بو ایش
بو دور بدمنی اوزره مصلی اله
کورونک قدری رقی حی القدیم
که شکر خداغه هزاران هزار
دیمه کفریلار برله جمک ایلادوک
هر ایش اوتسه اولدور خدا موهشی
ولی بندهکا جزوه اختیار

که یانماقنی کورلب تمام غولجهغه
که آط داش جای خطای مالینی
البشیب نبوه آط کلا تایی
مکر فاللادی اوسه برله حنه
که مورجهمین غلطب مهجیب
شکر برله کشیش نبات قند انار
کدایلار کوناریم زر فقره
که هررند زری فیلان اسیر
یانیب غولجهغه اولجهلارنی الیب
غنی بولدی اولکون موصمان
کورونک اهنی حاجظه نوالار قبلب
شاه عاروی قبلب کنگ دك اجه بار
که صادق دوتاری صدالار قبلب
قبلب آندا تقسیم جکر دك صدر
بورور هر بری شاهی معصوم اولوب
ذکر یوقسه منه قیلالعی به ایش
بز عاجز نوییلار بو دور خط
خطایی ندیم آق برکا کریم
خطای الیدیدا قیلیدی برنی خوار
خطایینی جهاد ایجره ننگ ایلادوک
ایمان دور اول ایش بن لار نیمک ایشی
صلا ایلادی احتیر بیرونار

نخی کورسانیب مندهکا ایکی بول
بو بول دیب که کیرسه جنت نپار
خدا ایا کرم ابله جنت بولین
جهت می دین نوبوک ساقیا
بلال بی سعاده کین فالماسون
کشیکم جهت می دین اچار
شالدک اونوب کنی عمری عزیز
صواب موندادور دیب خطایب که بول
بو بولغه کیرور ذار جهنت نپار
روا کورمه مؤمنین جهت بولین
غریب دلمین دین قبلب ابتدا
جو می سیر قلع ایلکیکا آلماسون
که حرص هولار دلبین کنار
که افسوس یهس س ایا بی نیر

القصة قلعه کفار یعنی کوره شهری نینگ فتح بولغانی
وآندا بولغان وافعهلار نینگ بیانی وجمد کفارلار نینگ سردارلاری نینگ
مطیع بولغان قسری چانکچون مطیع بولوب یئکی چانکچون اوزیکا اون
فیوب اولکایی

بو قسمی دهی نفلانی سخن
سپا لاریمه ایلادی مصاحت
دیندی امدی بوز ساق کوره شهرینی
مسلمان ایلی ایلاساك شاهلیغ
بو سوز برله سلامی آطلاندی لار
قوپاریب یه ایکی برکا شبیه
نولا نامدار شبیه اوزره جقیب
آنیب کیربغه رنبورک لار اوفین
خطابلار ارا نوشنی کوب زلزله
تولا اهلی کفار بولوشنی هلاک
نور نفلان طغلائی سخن
علوم اهلی برله قبلب مشورت
خطایدین آنیب سلطنت نختنی
رعایانیك حالبین آگاهلیغ
کوره شهری اوزره ینیب باردی لار
سلبب کمری اهلی ارا زلزله
کورویکان خطایینی ننگ دا انیب
بو قلعهی بوزماقغه بولدی یقین
که آتید اوزوب جانلاریدین همه
که هررند زن بولدی کوب درد ناک

طورخان بوزنگی هم مت توخته ييك
 خدايار بوزمدين خدا يردى لار
 بولار جملەسى كەرى زاھين توسوب
 بو تون اول آھشامدا ايكي كروە
 تمام كەرييلار باشمدين كنى هوش
 جازاقا جوروقا قلىخ لار اوني
 شېى تاريك اولدى تىل بىرلە داج
 كە يافتوردىلار تير مەدى بولوط
 يىتېر بىر اورە بو صەفت كافران
 اوئل توندا بولدى عەب سەخت جەنك
 كە باعدادە نكرو توكاندى عەو
 يىتېر بارجە خلق ارلىلارى ايتىپ
 دليرلارغە شە ايلادى ايلتقات
 كتور ساقيا مى عە من نشە لب
 بىر كورسويكە سورنىك تىكادىلارى
 زىل شەى فېلسونكە سورسارى عرم
 آجىلسونكە خەلم نكلم كى
 كورەنىك ناشى صاندونك
 تمام غەزى بىر كون غروش ايلادى
 تمام مومىن اھلى بولوب درغەب
 بولوب بعضى آتلىغ وبعضى يىاق
 بار نوفاى ابلې دىن خدا يردى ييك
 كېكرجى عى بىرلە تير يوردىلار
 مەنالىكە اوردىكى لامىن توسوب
 بىر بىرى بىرلە بولوب رو برو
 وشول توندا قېلىكە آندىغ سغوش
 تراقا توروقا سالىدى غولدىنى
 كە مومىن ايشى موندان تافى رواج
 ويا توشى بولغاي نېستانغە اوت
 سى بى تەن تى بى سران
 عطاي قانى بىرلە بىرېر بىر كا رىك
 آجىب باب بىرت مسلمانغە هو
 كە سىردىلارغە كورويى كىپ
 بىرېر باش ايلغ سرفاقت قات
 ايتىپ سوز اطىعە بىرلە تىر دىب
 چاقىپ تىر نكلم اكابىلارى
 كىلشان صەفەدا قىلسون كە بزم
 بوا ساز قىلسون لىل بىلى
 جانكزانىنك قەمچ بولغانى
 فران قايساعانك كە جوش ايلادى
 سوارە يوبوب يردى اطارغە دىب
 ايتىپ ايلكېكا غولدى بىرلە تىاق

بىرچى آى لىك كە اوب ايكي سى
 كەدرولە مشرق غە تېز قويدى اوت
 كە تونكاي لار بىرلە كوپ مومنان
 شەر لىكسرى قېلە درمىدى
 دليرلار دوكانلارغە اوتلار باقىپ
 او كون كىچ غە كوپ خىلنى قىرىپ
 ايتىپ ايلكېكا خەرى آندار
 قاپار ايردى كەلر تاشقان بولوب
 دليرلار بولوب شىر نىر صەفت
 سالىپ شىر مردلار مەطىعە سنان
 كە بعضى عەلوى نەكدا ايتىپ
 كە بعضى خطايلارغە شەھر ورار
 كە بعضى سان سالدېلار بعضى تېغ
 كە بعضى غەب بىرلە سالىدى نىر
 سوروب كەرييلار دېئان جەف جاي
 جازاقا جوروقا قلىخ لار اوني
 جەئان پادىوروب تىر مەدى بىلوت
 ويا بىر سىروك يلقى غە نكلى شىر
 جەئان كەرييلارنىك اوردى باشى
 بىر لوزرە يىتېر بو صەفت كافران
 بوكون فانتوجە كېچە تانك آتقوجە
 قاپىپ بولدى كەلر شەركا روان
 قىيادە بولوب مومىن جملەسى
 تونولار ھرا اوررە بولدى بىلوت
 مەنالىكە جانكزان سارىغە بولدى روان
 سوروب كېردى اولتوردى كوپ لىدىنى
 خطايلار كورېكا تونولدى تىپ
 عطاي باشىنى غولدى بىرلە پارىپ
 عەو خىلىنى ايجان قىيادى خوار
 بىمەع كرىبە قلىشدا سىجەن بولوب
 قاپار ايردى اھل بولوب غر صەفت
 كوپ اعدافى قىلدى سقرغە روان
 كە دوزەمداكى اناسىغە قىتېپ
 عەدولار سقر سارىغە قىر اورار
 كە اعدا باشىنى اوروب بىر درېغ
 اوزوسە داشى تىر ايرور بىخىر
 كە نىمەلار مەطىعە سالىپ شىف شافى
 تراقا توروقا سالىپ غولدىنى
 توباشقان صەفت لىك نېستانغە اوت
 ويا شىر بىرلە توتوشنى دلير
 تە آتالار اباغىدا ساي يىك ناشى
 سى بى تەن تى بى سىر
 دىم آلمانى قىلپ جىك تاپتقوجە
 كە يورجە كافىر قوتولدى آران

نامی دلاور سوزیں قیلای بر
 نامی اولوغلار مبارک وقوب
 نام جونک کجیکلار قلیب مصاحت
 صاندونک جانکرانکی قه بولدی روان
 بو غن سید جلال آخونوم برله نیر
 اعلی حان دلاور امیری رمل
 که منی زماں روری آخون بله
 ایمن اخونوم ناصر آخون بله
 که جونک آخونوم کجیک امون هم
 علی حاجیم حاجی آخون علی
 حاجی سعد وقاص قواش حاجی لار
 عمر حلفتم ابوالعطا خطیب
 ابا مسلم آخون که نیکو حاصل
 بولار شیر بیکر اسم لار السب
 بولار سونکیمن آطلانیب کوب سب
 جوبان حاجی طاهر خربس جی بیگ
 بوایکو بیگ ابردی نه خوش دل پتیر
 پنه صد رحمن حرابن بکی
 پنه عید واحد مرانهمی بیگ
 مضر شانک بکی صافل باحدرد
 مس عرجی بیگ گلستان کلی
 عظیم بیگ بله مهربندیمن شانک بکی

که بیکناب میراب برله بهرام خوجام
 پنه فاسیم آخون ایدی ایل بکی
 امیر شاه یساول که جیش میراب
 ممت غنی بیگ علی بیگ ممت بکی
 پنه فالتو بیگ بو جوان بانیر
 بولار بلدی کنار بله قیلدی جیک
 بارار لشکری یوردیلار قورغالیپ
 شهرنیک ایچیدین تمام بای لار
 بری بشر بیگ ابردی بای کلان
 اعلی آتغال ابکی موسی غنی
 بری صابر آخون که میر صالح هم
 پنه اسماعی حاجی بولمور غنی
 نخی شمه آخون ابرور کهنه بای
 که کاید بارار بکی هم یغشی دور
 بولار برله یوردیکی محمد قفیر
 منک لار قنک لار حودک مملک
 بوسی بای قیرعیر بای سوداگری
 که سلطان پاکورکه نوکان بله
 صاندونک جانکرانجه آطلاندی لار
 صاندونک جانکرانجه آتیلار رنبورک
 بو چمن مو هم نام لارینی تشبیب
 سکیل باشیدین هم نام کافراں

بولار برله آطلاندی کوب خاص عام
 سونیک اول بوزیدین تمام بل بکی
 بوسی بیگ خدابردی بیگ میری آب
 روان بولدی لار آطلانیب جملگی
 نور آخون قرینداشی ابردی عریر
 بو اسلامی لار قیلدی کزینی شک
 روان بولدی لار آت المنی البب
 منیب هریری یامبولوق نای لار
 که مش ابردی بای لارعه اول نوجوان
 بریدور علی بیگ بریدور ولی
 علی خطیب آخون بو هم محترم
 که بارساقی آخون نیک آزاراق جائی
 پنه یغشی آخون ابرور زمه بای
 بولاردین بولک بارجه رنگ نیش دور
 حیلانی یوننور ایماس دور حقیر
 حیک لار رورک لار نولمیدی بولک
 دولاد بای ولی بای هم کاشقری
 بوروب موج موج اعلی ایمن بله
 سب نیش یغشی بلدی لار
 جهنم کا کتی نولا بیدرک
 مسلمان ساریعه بولک لار ابیب
 نمن دو مسلمانغه قیلدی روان

دیدیبلار که بز ای شہی کافران
 کہ آجلیغ غہ حج قلدی حالیبیر
 کہ آجلیغ دا هر کوندہ مینک اولکوجہ
 بوجانکچون بو کفریغہ رخصت بریب
 ایشتی کھلت جعار کوری دیب
 تلمی شہرینک دلاورلاری
 کہ پولی نوسوب هر طرفکا جقیب
 کہ یکنکات میراب بیگ نورادی توساب
 حباہار یوزیدیں کوجوک اون بشی
 ہوا یکو غہ بیگلار بریب سیم زر
 ہوا یکی کریب شغہ اردی سلام
 کورہ دیں جقیب دور نولا کافران
 غبرغہ یباردی ایکومیریں تیسر
 کہ آحون بو سورفی ایشتاک ہمین
 کہ یغنون میراب بیگ سردارانیب
 بو جملہ دلاورنی قیسی روان
 ہو کدار جنیب قلعه دروان دیں
 خطای سونکیغہ کیردی لشکر تمام
 دہب اللہ اکبر یوکورتوب آطین
 خزان ہرامیدک وزولدی باشی
 کہ لشکر سالور نیغ خطای ہشیغہ
 کہ بعضی آلیان سنان دار بز
 بولورمن بوئون قلعه سویدونک روان
 حراب بولدی بسیار بو احوالیمز
 اولوم یحشی مونداغ تریک پورکوجہ
 قنولیکہ سویدونک ساری ایباریب
 کہ آلدینی توسنی برورکا ادب
 کہ صحرا یلار زور آدرلاری
 آیب نیغلار پول یاشیدا ہانیب
 خطابلار فانیغہ عجایب سوسلب
 کچوک اون بشی برلہ پردل علی
 بہ نردیک سلطان ایباردی حبر
 ایباردی دیدی سیرکا بیگ غلام
 کہ سویدونک سیانیغہ بولمش روان
 کہ لشکر برینگ تیرانکومیرغہ سبر
 جہ پور دلیری یعیب بیگمان
 صنیلدی دلاورن ہم یار ایتیب
 کہ بیگلار ہلہ سوی کفاریان
 کہ اسلام جریکیغہ کلدی یغین
 قولیغہ سنانلار آلب خاص عام
 جونیع برلہ یارب حطی نینک ہشیں
 اورولکان باشی بولدی سای مینک ناشی
 یارب داسینی یتکوروب قاشیغہ
 بدورکم سنان مرک نوشی کدان

سنان برلہ اعدا ہوراکین یارب
 خطای لار قاجار اوردی سویدونک سری
 تمام شیردلار فیادہ بولوب
 کہ تونکان ایچدی کہ لوس دلیر
 مونیک اونک یلیدا ہورومان علی
 شہر دین ہمہ روزی آحون دلیر
 کہ سویدونکغہ یتکو غہ قیلدی جہاد
 بولوب شاد اسلامی یادی ہمہ
 سولاندیکہ سویدونکغہ فاشقان خطای
 نونوک ساقیا جم ہوش ہادیبی
 کہ بلبل صمتلیک صغان ابلایں
 کہ ہجری یغین دور جدالی ہرائ
 منی قیلدی محبون کہ لیلا ہلوب
 ایبیک ہادی مراد ہلوبن ربون
 مین کہ بو نوع غمی دغہ ایشار

کورہ شہری نینک شمال طرفینی شہرینک تاشینی

صانکدونک جانکرا دیگان ہم شہر صمتلیک اوردی صانکدونک جانکرا نینک
 ایعدہ جہ چغش لار کورہ شہری بیگ عہدہ سیمی ایب لشکری اسلام کلسہ
 اولار برلہ سہوشور ہیر دیب مہیا بولوب نورغان کافرلار برلہ لشکری سلام
 یارب شون صانکدونک جانکرا داکس کدرلار برلہ جہاد فیامانی

جو سور دافلی اوشو قسمی دیہیش توکایب خزان فصلی ہم بولدی قیس

بلانكاج حوجام كلدى نيز نون ينيپ
 عبو بعلاشيب ياشين ايلاپ كه سيل
 حوجام غه اوگوردا چريب يحش اما
 بنه بردي اسلامغه آلات جنك
 بولوب شاد عمر خان حوجام شير كير
 يانيپ كلدى لشكر تمام شاد اولوب
 كورولدى امير شوكت آموغه نير
 اميرننك باشقه بيشلى سما
 عداوت لاري بولدى دلدا بديد
 بو عصريدا بولدى كه كوب شورش
 سرور جاميدين سايبا نوت قنچ
 بر مى دا كوراي ياربينك عكسنى

هانكچون كوره شهرى قحطليك بولغان جيهتدين

سويدونك قلعەسى دين آشليق تيلب نلە ايلاركانى سويونك ينيك خلقى
 بجه يوز عربدا لشكري كوردن آشليق ايلاركانى لشكري اسلام بولدى
 نوسوب سوفوشوب بو آشليق لارنى آجراتيب آلعلى كوره شهرى نينك خلقى
 قحطليك كا جبدالمى زن فرزندلارى نينك كوشمى حورك قيلهانى

معين قىلب روركارى سخن
 جو نافيل بونوج سورى تحريرو اينار
 قىلب ناكلار بو قسيدا سوز
 عطاي لشكري بجه وفت قالدى آج
 نريپ ريشته غه چونكه درى نرس
 حرد جيلى سمعيه تقرر اينار
 شجر بركى سارغاردى هم بولدى كوز
 فرين آجى مدم اورار ايردى كاج

چيدالمى كه چانكچون قتيپ نامەنى
 اوقوب كوردى نامەنى سويدونك ايلى
 كه ديدور ايلار كبل ممكا كوب معاش
 نوكانى عبالمد عبالبنى ييب
 ننى ييب يتار غلغيز كمره
 ايشينكان حطايولار جكيپ سخت آه
 ايلاردى بولار يوز عرابه معاش
 بولارنى آليب يوردى كوب كافران
 مونى لشكري موتمين لار اوقوب
 كه هيب قيب موتمين اوردى بانك
 بولوب لاعلاج كدر بلار قلندى جوش
 كه جنك لار قباب قلعە غه يتكوجە
 كوره كا بنورماي كه قيلدى تمام
 كرونچ برله اون نان كنجوم معاش
 يبه نوشتي موتمين كا آلات جيك
 زر سيم برله زر بعت نوار
 آلبى موتمين مال غيبيى كوب
 بو ايش لار داريسى عطاي كريم
 اكر بنده كا بولاسه فضل حق
 كه سكر حداعه هزارن هزار
 مطايغه بو ايش لار بولوب سخت درد
 كه چانكچون قاشيغه كليب كدر بلار
 كه سويدونك ايلاردى يار ييب غلغيز
 ايشينكانك خطاي نينك سيمپ حوربلى
 كه هيج قللا ديبلار نوكانى سائكلدا آش
 بو غم نينك نجاتيغه قلليل سيب
 معاش يوقيدين بولدى حالى تبه
 ميبا قىلب جملە زاد راه
 بنه يوز عرابه قوناق برله ماش
 كوره ساربيغه نوندا بولدى روان
 كه آلدننى كدرى لار نينك نوسوب
 خطاي سورقوشوب بارجه بولدى سارانك
 كه سويدونك بويانيدا قيلدى سوفوش
 مطايلاز اولوكى قىلدى دونه
 آلبى اولجا نقره حاس عام
 قوناق طبريق ساق برله ماش
 نون فو وطى فو دنيى خدنگ
 جمن برله خورجون قاف نهار
 عطا قيلدى موتمين غه نصرتى كوب
 حرد بنده سبكا رموى رحيم
 بولور ايرديبو موتمين اموالە غرق
 همه بندهنى قلم اغيل شرمسار
 ديدى قيامدى بركا لات هيج مدد
 باشينى چليب كوب فعال قيلدى لار

بلیب حاتمکارلارنى لای اورمقیل
 بو کون ایرته باشینگه کلسه عدو
 بو کون ایرته شېرلار کبلورلار باسیب
 بو سوزدا ایلی کیردی بر لویه تیز
 دیدی کلدی شهرینگه کوب ارغریلار
 یغیلب که اسلام حاتم فرون
 یسه بارکندی ختن کاشقري
 بولوب لشکری مومنان فوج فوج
 کلب دور نام باشیز آلهالی
 ایشتی لعین بولدی محنون صفت
 که چانکچون بناسین قیل جاک جاک
 لامالار دیدی ای شهی کافران
 که برلار کلب میز قونلارغه زور
 قونلار آراب کلب مبر بو یمن
 بریمیزغه تنک کلکای بش قونل
 که چانکچون بو حصه اوروب آه سرد
 قونلاری بیل هر بری بر بلا
 نورورسن قاتیمدا نمن لاف اوروب
 قونلار قسم پهلوان نامدار
 بریغه برابر ایماس یوز لاما
 لامالار بو سوزدین بولوب خرغضب
 قیزوب سینه سی کوب عراقلار ایچیب

که شیر چانکالیدین بولوب سیز ایمن
 قبلورسیر کوروب ایط کنی هوی هو
 برتول آلور بورنوکیردین نشب
 که بھلاب باشی قیل یرکا ریز
 کفرک لار سامیت آغز بدین بوغریلار
 که تونکانلار هم عدد دین بیردن
 یسه اندیمان میوختن بربری
 که تونکانی هم بحریرک موج موج
 جو اورننگه چانکچون حان بولغلی
 بو غمدین بولوب قاننی نون صفت
 قیل کیری زار بولدی کوب وھماک
 که برلار توروب نه قیلورسن فغان
 جو نوقور ترانی قیل بې محور
 که برلارکا تاب کلکودک ابر قبان
 که قورقادر سن قونلیدین یمن
 دیدی ای لامالار جنون بې خرد
 که تونکانلارنی بلیک اردها
 ناووشنان بولورسن اولارنی کوروب
 قونلغه برابر کشی قاید مار
 نخی لای اورارس ایا بھبا
 صیب آطیسی چاوغلی قیلدی د
 کورهدین چنپ آجه کورنک لاشیب

لاما لومشاشیب چون قورقوب شرؤ
 یونورغون چریک اورنیدین قورغالب
 شما شان محمر چکاک تیغ
 حونان یغددوروب نیری مرکی بلوت
 ویا بر سروک یلیغه نکدی شر
 چاراقا جوررقا قلیج لار اوی
 بو قوملوقدا بولدی عبت سخت جنگ
 ممت قادیر ایردی خداپار یوزی
 شھید بولدی محمد دلاور بله
 بو قسمی یتیب بر اوزه کافران
 اولوب ارلکوی ایکی یور بش لاما
 که چانکچون قاشیغه کریب قویدی دانی
 که چانکچون دیدی نه و چون قلیشمنکر
 که اسلام جریکی محوک ابرایکان
 که اورغان بو قلیشمن لافیک قنی
 ندیس قیلادیسک لار ایرنایک آنکا
 خجیل لیقدا قالماق باشی سالیب
 که چانکچون نوکوردی بوزیکا داقیب
 تمام لاماریکی بولوب کوب خجیل
 که بل لشکری نوش نوشیدین قمت
 نولا موغ لارنی هلاک ایلادی
 که اون حصه دین برسی قامیب موکوب

بولوب ایردی اسلامغه رو برؤ
 شالک لاله لارغه نکدی کلب
 اجل سوداسی موند بولدی فریغ
 ویا نوشتی بولغای نپستانغه اوت
 ویا شیر برله نوتوشتی دلیر
 لامالار باشیغه سلیب فولدی
 آغیب قنلاری بردی قوملوقه رنگ
 بجه موغلی اولتوردی بالغوز اوزی
 دلیری زمان زور آور بله
 سری بې نمان ننی بې سران
 کوره ساری قاجنی تمام روسیا
 قلیب کیری کوزدین نوکوب ایردی یاش
 ندین بعلایان یرکا یاش ساجینتکیز
 محوک عیشتن شیره فر ایکان
 که بر ابر دیکان لای قاقیش قنی
 ندین بولدی حالیک بو قسمی ادا
 بولوب شرمساز نوردی یرکا داقیب
 لامالار یوزبدین قرق لار آغیب
 یلیب پورتیغه بولدی کوب سفیل
 لاما رنکی لارنی قیل کوب خراب
 لامالارنی کوب دردناک ایلادی
 نه بر چانکال اولسه شو برغه جوکوب

تمام مال اموالي غارت قبل
ياذيب سونكيغه كتي هر مويجه سي
يتيب كلدي موئين اوزه ناكهان
بو درياغه كبردي كوزيني يوموب
عاشور باقي سردار ابردي باشي
شهيد بولندي بارجه بولوب سودا غرق
شهيد بولندي تونكان لاردين همان
شهيد بولندي لوسن بيله عركولار
آنگا عجه يني بوفورغون جريك
اتيم زيموركلاري قالماسي سبان
بجه كون شهيدلاري ابرديب ناييب
كه موئين ايلي بلشيني حور قبل
تمام اقربا غولمهغه ياندىلار
كه اوز لشكري برل قيلدي جهاد
له مغلوب بولويان خوجام يفتدىلار
يتيب شاهن پاشاه مراري اوزه
شجاعت قبل قبل آندا شمع آخونوم
كه بالعموز يعلج خلق بولسي دليل
البب تبغني ملا آقبول امام
بويار جمعيه ايركه بيك باش بولوب
كه قالماسي بولمن نوسني آف حدك
كه ملا صتي روزي هافي امام

بو قالماق لار بىرلە قىلىدى ۋە ھەند
 قانچى ۋاقىتقا سەھەستاي ايلي
 بولوب باش مونكا ملا دورىد امام
 توسوب موغلار آلدىنى جەلەسى
 كە ھەركەتدا اولدى ھە يور لعين
 شىبىر حلقى موغلارغە كوب يار اولوب
 بوموغلار كورە شەرى وزرە يىتەپ
 كوروندى كرىپ كىرىلار شاھىغە
 كە جانكچون بولارغە قىلب ايلەنات
 دېدى نە غرىقە بلان كلدىنكىز
 بىر بولدا مسلمان كشى كوب امدى
 دېدى موغل ونوبىمىز شىجاعت قىلب
 جەادلار قىلب مىلارەسى يارىپ
 كە ماھو صفت بوش قىلمانك خيال
 جەان اسجەرە بوق بىر صفت ايلك دلبر
 شېھركا سولانېب بولوب سېر نېمى
 قىيان كنى اى شە سىنىك چىرغىنىك
 كە آلنە قوتانە كوچونك يىمادى
 كە مان دولتىنى كورروب ھەر بىرنك
 سولانېب يىتەپ سېر موھوكىك بولوب
 كە جانكچون دېدى موغبا اورمە لاف
 كلىپ سېر كە آرراق قوتاندىن اونوب

جو موغلار بو كىت دېن اوتوب كنى قىلماق
 بو كىت لار ايجىلدىن بىھادرلارى
 علم شاھ شىخول بىك بلە جەلە عام
 كە چىكى جەادلار قىلبان بىسى
 كە ھەركەت كىتەدا ايلاب كىمى
 كورە مىرى اونكوزدى دلدار اولوب
 كە دىللى خوتخوارىدىن تىر اونوب
 ندور شاھ كوپاكى كىمراھىغە
 سارىغ فونە بىرلە بىرەپ بىخىش... آت
 كە توقوز نرادىن بىك اونونكىز
 چوك اونونكىلار بولاردىن دىدى
 كە شىردك بولوب طارە قوت قىلب
 كە اسلامى لارنىك سراسىن بىرەپ
 جو آلدىندا مانچو ابرور غىستە حال
 كە اندىشەمىر يوق اكر كلسە شىر
 كە بارمو بورماھو صفت بىك... ھىسى
 بو نىصاى مو دور قايدا دور قوتىنىك
 بو طەمە باشىكىدىن مىدام كىمادى
 نى اير بولوب چىن قىلە انىنىك
 روقلاب كورونك لار نوشوك دك بولوب
 ايرىلارنى كورماى اوروب لاف قاف
 كە بىمىنىك اولوب بىسى ھەداموكوب

که اسلامی بزی هلاک ایلادی
اولوم رختیغه برمدیشدین که باج
چیدمالی بو کاجیغه کلرک نجیب
که چانکچون تخنیدین اوزین تاشلادی
یاییلدی جهانیغه فر وکتی سوز
کریب قنعه سیغه قبالدی خطای
کورار ابردی هر کون قرین آجینی
خرد جلیبدین می نونوگ مفرجه

انقصه قالماق طائفه سی جمع بولوب توقزترادیکی بر

مینک بش روز ادبیرک مسلمان لارنینک قصدیدا آملاتغای ابرمطلوب رسیده
نارسیده اوزول قیرلار قاجیب دریادین اوتارمیردیب دریا بوی جمع
بولغای قالماق لار بولارنینک مال اموال لارینی فارت قیلپ اویلاربکا اوت
قیوب دریا بویغه قوغلاشپ کلکای مسلمان لار اوزینی دریاه
تاشلاب یته بوز سکسن چه مسلمان دریادا شهید بولغای نینک بیلای

قلم غمدا باشنی ابلاب قرا صحابی یوزیکا سحیب دور سیا
زبان بلبل قیلدی آساع غل فعلیدا قبلین بو سوری بیان
که موغلار چرنکی کوشون امپل دیکان یته سولامه آغری نامبال دیکان
اوجوچی لهی آف مونکو تهر پرای ساقیغه باقسانک کور
بولا موغلارنی الیب اوج لهی کلب نوشنی توفور تراغه یقین
ایشتیب بو شوغای سردارلار له سلطانیه تیز ایباردی میر
ایباردی غیب نورت قنار نامنی شون شوکت آخونقه هنگامه ی

کورونک شوکت آخون بوخطنی اوقرب
علی بیگ عاشورایق بیگ مینک یکن
دیدی یورنیرنینک بولی کوب پراق
چریک نینک تولاسی نمم موندادور
کهمینک ایکی یوز لشکریم موندادور
بوکون لشکریم برله رخت برینک
کونکل ملکبغه طرفه وحشت نوشار
دیدنی آخولوم لشکرینک نی الیب
بو بیگ لارکا رختنی برماک همان
اعلی حان بله توخنه آخون همان
الیب چه آف آری آلا باره کاه
بو نورخون جریک پنی فاش کتنیغه
تمام موغلار پش سلازدین اوتوب
مونی آنکلادی بولدی قایتیب روان
چه کون بوروب نیاخا اوزره یانیب
قورار موغلاردین که بو قنور خبر
تاغ اوزره بار ابردی قراول جیلار
دیدنی موغلارین سالاردین اوتوب
که توفوز تر خلقنی قیلدی حون
مونی آنکلادی سروری موممال
بولار بیکوجه موغلار قیلدی جنگ
تمام قاجنی لار آه افغان جکیب
بمانوخه کلدی تمام مومنان

که لشکر ایبارمیس ایدی سوست توتوب
برایکو ایدی اوشموکنت لار بیک
که بر بارخوجه یورت کورارلار فراق
کهموغل کلسه اول کنت دا کیمچنک قیلور
چولوح یوز کشی مالبیز آفادور
ویا کنتیمیز عهدیمینی الیب
بلشیرغه غم براه محنت نوشار
بر کون ایرته کا قالماعیل بار یقین
الیب لشکرین بولدی بولغه روان
الیب یوردیلار لشکری بکران
روان بولدی تیز سوی توفوز ترا
خمر کلدی تیز غلزلار آلدیغه
بوروب تهرکه نیاخا سپان بورلانیوب
مونورغون جریک برله نیاخا سپان
دورون جین دیکان برکا نوشنی کلب
تور کم خبر یوق خبردین اثر
کلب بردی سردارلارغه خبر
که لیکنو دیکان برکا اوتلار قیوب
شراره اوروب اوت چقلار تونون
تمام لشکر اولدی سونکبغه روان
که توفوز ترا خلقنی قیلدی تنک
چاغار ابردی مومین نی موغلارینیب
بیب کلدی موغل لشکری ناکهان

شمس الدين خليفه سرور قىلب
 مفتى روزى آخوننى تيرگنوروب
 كه سردارلارنى قىلب چا نجا
 يىكى باره كاهه نامى كىلب
 يىكى باره كاهه ايجره آرام آلىب
 تمام مؤمنان نىچ بولوب بجه كور
 كورى ايردى چانگجون شهن كافران
 ايشنى لعين بو صفت لىك خبر
 نوكانىب ايشى بربرين اولتوروب
 حلى اوشو وقتىدا بى سر ايشى
 كه سلطان امير جملە بولمىش هلاك
 بوسوزى ايشىنىب لعين بولدى شاد
 كه سردار كاهه بردى چىر
 كوروندىكه چانگجون دارى كىلب
 ديدى اى شها سكا بولدى نه ايش
 ديدى بو لعين بركا بوزلامدى نىخت
 جو ياش سبز قالىب دور كه اسلاميان
 اردى كورنك بول تمام خويىرائى
 كه اسلامى لارنىك برى قىلماسون
 بارىب شهرىنىك فلمه بىنى بوزوب
 كه آلعلل خراپىن غه امرالىنى
 كودارىن دىكان كىرىقه باش بولوب

نور سرورى قاضى اصغر قىلب
 بيت المال ايشنى آنكا نغشوروب
 موسى دىكدا توزمىش بولك باره كاه
 هر آدم اوزى دىكاه لار قىلب
 كه سرور اولوب بوردى عشرت قىلب
 قىلور ايردى دىم كه خوشلوق اوبون
 كرسنه بولوب بولدى كوپ فائوان
 جو اسلام لار قالدى بىش سر
 مسلمان مسلمانغه خوش بولوب
 غريب قوش كىن جملە بجه ايشى
 حلى بارجه مؤمن ايشى درخاك
 سپاهلارنى كلنور ديدى موبدا فات
 پىلدى تمام كىرى اهللى سقر
 كه چىك بويه لار اهللى خابن كىلب
 بچوك شادلىغ آلدىنكا كلى پىش
 كه اسلامى لار حالى بولمىش كه سخت
 اولار اوستىكا تىز بولونك لار روان
 كه نوكانى لارغه سالىب نپرونى
 كه اطفالىنى اولجه دىب آلامسون
 تمام خاننى اوت قىونك كوردوروب
 كه عابد بول كىنكلار تمام مالىنى
 كه چىك لويه لار آنكا يولداش بولوب

الىب يىنه يىنك يىنه يوز كىرىنى
 ايشنى بو احبارى نوكانى لار
 دىنى شاه اكر كىسه قىلغوم جهاد
 خطايلارن نه كوزىكا ايلدى
 مع الفقه دونه كىب اهللى بول
 بار ايردى مسلمان قىراول لارى
 قوش قاضى ايردى قراول بىش
 قراولغه كلى بو نورغون صدو
 كه غالىب كىب لشكرى اهللى بول
 بواونى كوروب صبح دا غارىلار
 حىلى لشكرى باره كاهه بىب
 نوشار باره كاهه ايجره نپرى خىنك
 كه اوق دلمسېدىن بونون لار قوقوب
 بو قىسى جلددا بولوب جاشكاه
 پىر حوف انىب مؤمن آرقهغه
 موى كوردى نوكان دلاورلارى
 كه آنداغ اوزىن اوردىلار كىرىه
 حطاي لشكرى كلنورالماي كه تاب
 سولكىدىن قاووب بارجه اسلامى لار
 هلاك ايلادى يىنه يوز كىرىنى
 كودارىن بله نجه چونك لويه لار
 كه چانگجون فاشىغه كىب بىلادى

روان بولدى يولغه الىب جملەنى
 مسلمان امير بجه بردى خبر
 مكر كلامه اول قىمى الراد
 آنكا بارغالى هچ پراغ قىلدى
 تونون لارنى ايلاب كه مثلى بلوط
 قراول ارا نجه بىرل لارى
 حطاي راهبىنى توسمان ايردى ايشى
 قراول جى لار هم بولوب رو برو
 قراول جى لار ادېكا قوبدى اوت
 تمام چونك كىچىك بارجه اطلاندى لار
 كه نوكانى لارغه نىك لار انىب
 بونوكان حطاي ازالاب قىلدى چىك
 كه آوار قىفاس جهانه بولوب
 عجاب قىزى بولدى بو رزم كاه
 تمام كوز توتوب قاجالى دالداغه
 بلانكاچ بولوب كىردى بىرل لارى
 حطاي نىك اووكىنى قىلدى دوه
 يىنه قاجنى كفار كورهغه قاراب
 قىلچ يورونوب جملە نوكانى لار
 روان بولدى درىخ سارىنه چا
 كه دالويه لار باره چىك لويه لار
 ديدى لات زىرا مهدي قىلماي

الیب نامه بارغان کوچار شهریه
 که دارا خطیب بنیک اونیدین تونوب
 آنکا کیدوروب شیخ الاسلام اینکل
 سالیب آستیفه لطیف کورقهسین
 چونک آخون متوقی آخون نوروش
 ایکورقه فرجه و دستار بریست
 اینکی کون توروب کلدیلار غولجه
 تمام واقعاتنی بیان ایلادی
 ایشنیب دل شه بولوب فارهلار
 بتیب کلدی حوجام نیار یورنکی
 صایدان ایشی عیان قیلدی نیر
 دیدی قاندا باردی اوشول بی نوا
 بوسلطان بو سورنی ایشتمک همای
 بو آخون قنیب خط یله نامه
 شه بوغاجیه اییاردی انی
 شه بوغاجیه بتیب ایردی خط
 صایداننن ایزدیپ تمام چقنیلار
 یورور ایردی ملق هر طرفنی باقیب
 بروغه یولوقنی بلانکاج کشی
 بلانکاج یورورونور بولونان غریب
 نموز تابشی دین بولونان فرا
 گیاه یلدیرینی قیلیبان فرا
 بو کونده توشیب میز بلا بحریره
 کوروشنی کلیب بارجه عذره قولوب
 بولارقه بریبان طعانی پنکل
 بریب آز آزدین نوغو شورباسین
 اولار یغلاشیب قیلدی ناله مردش
 بمانو ایلی هم کوروشنی کلیب
 کوروندیکه شغه کریب اورداهه
 که قالماق ایشینی عیان ایلادی
 شهیدلار اوچون قیلدی کوب زاره لار
 ینه رحمة الله دلیر سوز بکی
 بمانو سیان دیپ بیس قلدی نیر
 دیدی کنی لار سوپ ترقوز ترا
 پورک اورتیپ اوردی آه فغان
 شه بوغاجیه اییاردی انی
 تاپیکلار دیدی صایدان خوجانی
 سبالار بغیب لشکری بیعد
 چونان کوه صحرا کریب باقنیلار
 اوزی نوموان خورساق آج کشی
 که تشنه کرسه یوری سارغریب
 خورساق آجیدین کوب اوروب سخت آه
 که انفا قیلانی که آق فرا

اولومکا یقین بولیش اول بینوا
 بو آدم دیدی ای غریب بیکی
 سرادی دیدی کیم ابرور آلبینکز
 اوروب آه دیدیلار کوچاری منم
 آطیم خرجه صاید دیکان من ایدیم
 دیدی هم شهیدلارنی قیلدی بیلی
 بو آدم آقیزیب که خونی جگر
 کلیبان سپا ورعایا همه
 صایدخان خوجامه لپاس کیدوروب
 شه بوغاجیه آلیب کلدی لار
 باریدادیدی خورساق آج خوجام
 بلانکاج لفت برله شهرت تاقیب
 کوروشنی کلیب شوکت آخون بله
 معین اتیب خوجامه باره گاه
 قیلد حطیب آخونعه زر ایلنگلت
 کتور ساقبا جام شوقیدین
 کونکل قانونی جوس صدا ایلانسون
 زبان بلبلی هم نوا ایلانسون
 القصه مسلمانلار بره کانی یوتکاب سی دنک دیکان پرکا برپا
 قیلغانی ینه کوره شهریدین لشکری کفار جقیت فرادل جیلارنیک
 اوپ کا اون قویغانی رومین لارکا الله تعالی فتح نصرت عطا قیلغانی
 ایا عندل نعمه سز قیل حبال کیلک سی سنو باز قیل

که بران باغار هم شبی دج ایدی
موزات سوری غه کپردی غواص صفت
نکس کا اولاندی نوکابدی بو آب
ینیب سائک لکمرغه بولدی کچه
بو تون عبد قادر خلیفیم کلیم
دیمیش ای بلام نیز قوقوب بولغه مانک
قبوب باقسا قون شبی اول ایردو
ینه یاق نیز کنی کوز اویقوغه
دیدنی قبلما دینک شیخ سوزیکا هسند
که نیر قوغتی آخون انیب ایردی نانک
نجیب کپردی آخون کامار ایجره نیر
نو جانکالی آقتوردی ایلاب کهان
بو آخون انیب حرف کاماردین جنیب
که بیز آلدیراب یوهه بولدی روان
شیشیب آلنی جونک بلیق دیک بولوب
کرارلار انیبک بارجه اعصاسی فان
خیالی اورین تاشلاغای سیرغه
بو آخون دیدی های چوک چل من
دهدی نسل انسان کوپاری اوروم
انیم ایردی عیس کوپار شهریدین
بو آخون ایشنیب بولوب طرفه زار
فقا پیراغیس ستر عورت قباب
بو آخون برهنه پلانکاج ایدی
شورلیک ایلاب بولوب قاس صفت
نکس سیرینی یوردی نیر بقالاب
بو سائک لکمری ایجره قوندی کچه
بشاره بریب دور نوشیکا کسریب
تولا پانها ای سن یقین بولدی تانک
دهدی برصت نوشکا بولای شرور
کسریب دور نوشکا اناسی همه
بو تون کتیلنک جانف یشکای کرید
کورار موغ طرفدین بدید بولدی جانک
نجه نر عدولار باقیب کلدی ایر
که نیر آلدیراب بولغه بولدی روان
منو نارو دیب هر طرفکا باقیب
دولار اولدی بر زهم دار نا کهان
پورودور پلانکاج ایق دیک بولوب
خطیب دین فجبیب بولدی سوغه روان
قوندولای چوکوب سیری تینک فخریکا
شیاطین پری پاکه انسل سن
همان مینک بلاغه دوچارلی اوزوم
اوبالای پورودین اوشول سیریدین
توشوب بولوشوب زار و نزار
بری برسی برلا کوروشنی کلیم

توشوب ایردی اوج کون بولوب آج زار
ایکو قول توشوب اونوب سحر بدین
که روزانه ایلاب سونینک لایلی
ینه آلت کون آج زار کردی راه
بولوب آج آفاردی هر ایکلی کوزی
تفاوت قبلالای براف یقین
آشپ حیدین بو کرسنه لوق
یقیلدی زمین عه جوتارنپ داراز
خطیب آخون اولدم زمین فی سیلاب
قرب باقسا ایرمیش تاریفان بیده
که حیدر و شکر ای الله دیدی
که عیس دیدی سیر بولوب سیر جوس
کرسته کشی شکری اینلای نصور
ولوم وقتیدین بر اونوب میر دیدی
ایشکیل موزوم ای ایا ترکی ناس
قیل کفکولار بر بردا ایسکو
قاراب کورسه پانور پلانک ایکلی دوز
برهنه ایکو باش ایغی پلانک
الب نیر مبلطیق بر کورکان کشی
پراقیدین دیدی ای ایکو جن موس
پلانکاج پاتیمس عرافچی صفت
خطیب آخون ایدی مسلمان ایکو
که ناس یادی برله بولوب پیفرار
کرسته یوروب قان کتیب چهریدین
ایچی سوروب قوییدی حالینی
که حرمان بورارکا قوروب چکنی آه
زبان قالیب دور لوقولای سوزی
فرانکو کوروندی بوروب زمین
که بولغه پورالای هر ایکلی فوق
بدین دین بو جان جفالی قالدی آز
کیه قولغه آلدیکه اوبدان قراب
بیده کوزیکا سوروب ایکنکیده
پانیشنی بو کون فصل الله دیدی
کش جان چقودا قبلورمو اویون
اولوم وقتیدا هرله قبلای نصور
که مویمین البکا ینیب میر دیدی
که قالدای هر کبر ینه قاریماس
که دان اوقوماقغه قوبتی سرو
بری برسکا سور قیورلار هنور
دیدنی دور مودور یاپری با سرفش
بقایلار الیشیب ینه لوج کشی
وبا توز قرار خود بین موس
بولوب شام داغای رانی قرافچی صفت
منم دیده بر اهلی یمن ایکو

كەقۇيۇلۇنۇرۇپ سېرى مەھمان قىلای
كە دارا خۇتبى ايدى بو جەلە دور
تەم مۇمىن بولدى بولە روۋان
كلىپ ھەر طەرىپ كۆپ ايساق لار
نوسوب راقى مۇغلار قىلدى جىك
شەمان خۇتبىز ايكي لۇغلى بىلە
كە سادىق سادىق ھىتى بارچەسى
قرا بىرلە رراق قاپىب آرقەمە
سايد خان خوجەم رەمە اللە دلىر
قۇتبىب تېز تېز بولۇچى اوج طرف
كە يالغۇز قاپىب ايرىدى دارا خۇتبى
خۇتبى سونكىدىن سوردى كۆپ مۇغلار
كە قونلاشتى آملى بىقىلدى خۇتبى
قىزلىقتا تۇتۇق قولىن باغلايان
البىب باردى مايداب شۇئا سارىيە
لاما زىكى لار اوى ارا اولتۇرۇپ
كە غورجۇنى آلدى آجىب نامەنى
كۆرۈپ رر قونە بىرلە زر جامەنى
يەنە آلدى آلتون غلاملىق قىلچ
دىلى مۇغل بولار كېسەلنىڭ اى قولى
دەلى خۇتبى آخون بوجەلە مېنىڭ
يەككەن كېارسىن خوجە بولساڭنىڭ

بولۇنكە تەسلىق مەزىز جان قىلای
بو بردا توشىپ ياتسا بىرلە خۇتبى
تەكس مېنىڭ تۇرىدە كۆرۈندى تەم
كە مېنىڭ جە يوز بولدى قالماق لار
تەكس تۇرىپكا قار بىلە بىردى رنىڭ
خوجام نىياز آخون كە تۇردى بىلە
شەيد بولدى اول بردا اىلىك كىشى
خوجام تېز يوزىڭ مۇكۆپ دالداھە
خوجام نىياز يوزىڭ لۇجى بولدى بىر
كە دارا خۇتبى قانچى لار بىر طرف
قېزىلىپ دىكان بىرگا كلىدى يىتىپ
آملىن چامىشىپ چاقىرىپ مۇغلار
سالىپ مۇغل سەنلىرى جىراھت ايتىپ
قىيادە قىلىپ بولدى بويغە روۋان
كە باغلاپ قىيوت آق لوى آلدىيە
بو آخوننى تېز آلدىيە كۆتۈرۈپ
البىب ايلىكىكا مۇلوى جامىنى
كە زىرىن كىلە زىرىن جامەنى
زىرىن كىلە زىرىن جامەنى قىلچ
دىكىل راستىنى ھەم كىركە دولسە جان
ھولۇنكە توشىپ دور بولۇپ دور سىپىڭ
ويا بىر ھاكىم يا كە شە بولساڭنىڭ

سېمىرادە بولساڭنىڭ پەشۇمە بۇ كۆن
دەلى مەن ايللا شەرىپىدىن خۇتبى
بىرىپ نامە خۇتبى كۆچەر خۇتبى
بولارنى اوشول جان بىرىپ دور مەنكا
مېنىڭدا امانت اېكان بو بولك
اېشىنىپ كۆتۈردىكە نۇرت مۇغنى
قورائىنىڭ قاشىدا باشىنى كىسىڭ
البىب يوردى مۇغلار باشىنى كىسكە
ايتىپ بارىپ ايرىدىكە بىر مۇجە رەھ
اولۇم ھەبىبىدىن سوزكا كىلىس رەھ
چولتۇرمايىن مۇندە كۆتۈر دىدى
لاما زىكى لار ايتىپ تۇتۇپ ھەرق
كە يىغلاپ توكىل خۇداغە قىلىپ
دەم آلماي دىدى يا كىرىم يا كىرىم
مى ساقلا يا اھىستە مۇغللىرى
كۆرىمىكى بى مەن ھەممە سەن
بو بىر ھەممە لار دىدى مەن تۇتۇپ امان
مەن آملى قانچە كىلى قاپمۇغە
دەم آلماي يىلغار ايرىدى باران بونۇن
كە اوبىفانسا كۆرىمىش ائىلىنى توش
بو آخون توكىل خۇداغە قىلىپ
بولۇپ ايرىدى آنداق فرانكەم جەھان

اوزۇڭنىڭ قۇتبىغە ايشالە بۇ كۆن
قىلىپ مىل بولۇپ كۆچەرە پەتبىب
دەم ايلادىم مەن ائىنىڭ جەننىغە
بولۇپ بىر كۆن دىپ كىركەلىك سىڭا
بويىڭلە بولك سىڭا بولدى كىركە
سۇرغىل دىدى بو قونان نۇغىنى
فەس اېمىرە سالىپ ايشىڭكا آسىڭ
فەس نىنىڭ اېچىكا سالىپ آسىڭ
كە اولتۇرما دىپ جەننى اويىدىن سىڭا
نەقى اوت كۆرۈندى كۆزىڭا جەھان
آق آوى آلدىدا مۇسافە باغلايدى
بو آخونغا يىزىلدى دۇر ھەرق
شەكستە يورۇپ قىلە كەغە قىلىپ
نەقى اسم خانىنىڭ دۇر الرەھىم
نەرم قىل اى ارەم الرەھىم
ھەممە بىللە دورمىز ھەممە سەن
بەننى نىنى الامان الامان
كە باغلىپ تۇرۇپ كىتى كۆر اوبىفانغا
بولۇپ سەست مۇغلار بولۇپ دور چىنۇن
نەقى اوزۇڭنىڭ اباغى اوزۇڭنىڭ قولى بولدى بوش
بو بىندى كىران دىن اوزۇپن آچىرىپ
قېچىپ تېز تېز بولغە بولدى روۋان

گوچار خانى بركون ايدى طرفه شاد
 ديدى اى خردمندی شاهى عجم
 عطا قیلدى حق موغنه دولت سنكا
 كه عرضیم ایشیتسانك برای مدای
 نه بولدى ایکین آندا هررند زن
 سنكا کلتوروب شاهدين نلمه
 بو سوردين هو شهغه خجالت يتيب
 بریب بر درودی دلائل آنكا
 كه دارا خطیبغه بریب خامه
 کساصر خطیبغه ديدى سبز نورونك
 كه موندنا نورار مفتی موسی نغی
 ایلا ساری دارا خطیب باش بولوب
 قرا برله صادق رزاق تمام
 خرجم نیاز یوزینگ صادره صنی
 صاید خان باش بولوبان نه
 كه بارسون نغی رمة الله جوان
 بو جمله ایلا ساری بارسون ديدى
 بولارغه بریب زرين عممه لار
 بولار خویلا شیب بولغه بولدى روان
 موزاددين اونوب قطع منزل ایشیب
 كه موغدين بولارغه بولوقنى پرو
 غریز یوزیکى لار بو موغنى توتوب
 قهوپ ناصر آخون آنكا قیلدى داد
 خدا ایلایش سبزی کوب محترم
 بریب کوب معافه وهرن سنكا
 نوروب مېز بوشهر یتکدانك آلتنه آى
 نغی شاهدين کلتوروب میر سخن
 كه نیز برمدینگ سن جواب نامنى
 حجالت اسیدین ملالت يتيب
 اوقوب ورد قبل ديب مایل آنكا
 صابت قبل مولوی جامی
 مت قربان آخون له اولتورونك
 نه بارسا بارسون كه عیسی نغی
 خرجم نیاز آخون مویولداش بولوب
 بولوب الینگ آلتنه تمام خاص عام
 ایلا ساری بارسون قیلپ جرعتی
 كه عثمان حلیم دو فرزند له
 اسماعیل عزیز یوز یکى پهلوان
 ناصر خطیب آخونى قالسون ديدى
 نغی چمشی اط زرنکار جامه لار
 كه بولملى ایتیب هم بولوب شادمان
 کلب ایردی شانو دیکانكا يتيب
 بو قاللق کیلور نیز نیز روبرو
 کنوردی خوجام آلدیغه قورقونوب

دیدیکم سورانك لار مېلینگ آطی کیم
 نه بردين کیلور بو نه برکا بلرور
 ديدى سورسه آطیم بولام درور
 كه بار موندنا بر موغنه فاللق اوی
 اوزوم نامراد بر اونوخی ایدیم
 بو آرموغلار سبزی کورماك هان
 ديدى نیز بارضیل خوجام لار کیلور
 شونا آغریدا مېز بولایق اینار
 همه بخش ایشقه یلاردی مسی
 كه دارا خطیب ایدی اوغری لوزی
 كه بیرلارغه قیلدى بو تلبیس لیق
 داشیغه چاقیب اولتورونك لار موی
 غریز یوز یکى ایدی اولتورما کیل
 بوجیم ایرور فیلمای کدب سوز
 غلط سورنی قیلماش بو قاللق اوزی
 ديدى آندام اهرسه جو برکا بلرینگ
 بو قاللق له یاردیلار نورت کشی
 ولی بار اېکان آندا بش اوجه اوی
 ديدى آر ایکانسرك بو بردا عسر
 یانبی خوجه لارغه حیر بریدیلار
 دوجه آلدیغه باردی موغ پیش بار
 ديدى موغلار اېکی اوج کون نورونك
 كه اولادی کم آطی کم خان کم
 بو موغ دوزمو دوریا كه جاسوز مودور
 عزیز یوز یکى برکا فامی درور
 كه هر یردا بورماك بو حلق یینگ خوی
 كه فرزندلاریم برله نونمى ایدیم
 منی آلدینکرلارغه قیلدى روان
 خیالی نیامینگ مېمان کیلور
 دعالار الیب سبز آندیم کنار
 مكا ظلم قیلماقغه انصاف قنسی
 باری حله بالغان بو قیلغان سوری
 اوسوم دین قتلماقغه اولیس لیق
 كه اوتقغه باقیب کوریدورونك لار موی
 مېلینگ داجیم ایردی كه کوریدورما کیل
 بو قیلغان سوزینی بلینگلار كه نوز
 کیل سیرا برور اوشو قسبان سوزی
 همه موغ بار خبرینی آلینگ
 شونا آغریغه باردی یوقنور کشی
 كه اوتلاب یورور همه آطچه قوی
 هموك چنگ فیلالغای بولوب روبرو
 شونا آغریغه نیز يتيب کلدیلار
 قهوپ خوجه آلدیدا نذر نیلز
 اوشوقه سحررا رواه مېونك

دهدى آخونوم بو كورونگان مە
 دېدى بارچە آدم بو قالماق ايرودر
 چونك آخون دېدىلار نە قېلىق كەرك
 اون ايكي كىشى بىرلە سەد المطلب
 بارىب موغلار بىرلە سوزلاشتىلار
 كە ششەر اليب موغلار آبلېكا
 سايىب موغلار مەنشاھ دېرىغە سنان
 شېھ قېلىدى اون ايكي آدم بىلە
 بولار سونكىچە غەجە بىسوز موغلار
 قاتولدى قانچە بو اون ايكي كىشى
 زېندە يەنە ساساق آخوننى مە
 بولار موغلار قېلىدى تىجارىلىق
 تونوب اھلى تىجارى نورغون بېلىد
 كوروب آخونوملار قېلىب تېز غارار
 كە بىر كۈندە كۆپ رەھلار مىللىي
 اولوغلارغە آخون بىلەن ايلادى
 بولوب مىنى آخون بىس بېتەرار
 نام اقربالار توتوشنى عزا
 شېھلار تىنىنى كۆتۈرماق اوجون
 كە نورغون چىرىك لار شېھنى اليب
 انا اوغلى بېنىك طابوتىنى كوروب
 كرىپاتىنى قارە قارە قېلىب

اينىك حۇفېدېن دل قېلور واهى
 غرض مال تىجارى آلمانى ايرودر
 دېدىلار كە آلدېقە بارماق كرك
 يېنىب بىردى قىلماققە آلمېن چاقىب
 كە ششەر اوروشماقنى كوزلاشتىلار
 كە مفرور قېلىشېب اويون كۈنكى كا
 سەد الله خېلىقنى تونوب شولزمان
 بولار قېلىنى افغان مەن بىلە
 كە سوردى قىلىك كا يېنىب توغلار
 شېھ بولدى لول پىردا اون اوج كىشى
 بولار تورت كىشى ايردى كوردى سىم
 كە موغلار قېلىب ايجان خوارلىق
 بونورتىنى اوب پىردا قېلىدى شېھ
 آلمېن قانچى لاپ آرقە سېغە قرار
 كە آخىر مە كۈندە كەلدى يېنىب
 نە اېش اوق آلى جىيان ايلادى
 كە فرزند اوجون بىغلادى زار زار
 تونوب بارچە مەن كېشىنى قرا
 كىشى بو پىردى تېز بىتورماق اوجون
 مە كۈندە كەلدى شېھ كا يېنىب
 انا كېك پىنكېغ بولوب چوپرولوب
 انا تېرمالاب بو زىنى بارە قېلىب

آناسى ياشىنى قېلىب بىر كا رىز
 انا وانا دېر اېدى وای بلام
 وجود باغى نىك نو نەلى بلام
 كە افلاك دل آفتابى بلام
 انا مەدى اىچرە جالى بلام
 بو نوع بولار تعرىت لار قوزوب
 كە آخىر بىدىنى سايىب نەش غە
 لىب بوردى بىر كوروستان سىرى
 مەدىنى كە اوز مەزىلەدە قىوب
 تونونك سايما شەد ارلوب بىر كا مى
 بو مى دېن آجىلسون نەبىل كلى

اناسى قىچوب باي طابوتىنى نيز
 كە شىرېن زىبان بوللارى آى بلام
 مرد كىشتى نىك كمالى بلام
 بىغىر كىشى نىك مەھناي بلام
 انا بېنىك كە روح روانى بلام
 اولوغلار كىلىب نەزىت بىتكوزوب
 سوارە قېلىپان يىقاج رەشى غە
 لوشل خانە وەھىت غەبىستىن سىرى
 كە تار قاشتىلار غەلم قرآن اوقوب
 اىچىب شاد بولوبان نكەم توراي
 نوا سار قېسىون زىبان سىلى

القصة اولوغلار قالمى يورت باسنى سىر قالغاندا يورت
 خانى جەم بولوب ملا شوكت آخوننى سلطان كۈنرگان و كوچار شەرىدىن
 صابىد خان حوجە دارا خېلىب لارنىڭ كلكلى صابىد خان خوجە غە يىلانكاج
 حوجام دېپ آقا قىولغانى

سوز بىكم بىيان قېلىدى سوز ناغلى
 ايللا خلقى بىردىكە بىسور قالىب
 كە يورت شوكت آخون قاشىغە كىب
 جقاردى قېلىپان اورنك اوزرە شاه
 بو آخون بولوب شاه چالىب شادىن
 سوروب خورى شەلىقتا جەند زمان
 ايشىنكىل روايت كوچار خانىدىن

بو قىسى دېمېش ناغلان ماقلى
 بو رور مرغىك بارچە بىغىر قالىب
 اى شە كۈنرماق سورېنى قېلىب
 مەدالىت ماب رەھىت پناه
 مەدالىت قىلىب يورتىنى ايلاب آمان
 كە جەند زمان امان اولدى جەم
 كە دارا خېلىب نىڭ نە بولغانىدىن

دیدی ایر ایسانک ای خوجه هیف بویان
 بسگاه خوجه آطفه بولدی سوار
 ابشیلگنی آچیب چفتی آطین چاقیب
 احمدخان غصناک جولان قیلپ
 شهردین جفیب کتی نوکان ساری
 کوروب خوجهنی مسعدی دین جفیب
 البب کوردی تیر مترسه عالیغه
 خوجامنی جریک کا توتوب برمدی
 که سلطان یاکور توتوب محترم
 که خوجه توروب موندنا محمد زمل
 باشینگنی آلورمیز که چقیاق همان
 عزیز بهلوان بلخهغه اون یغار
 حلایق کوروب هر طرفکا قجیب
 حلایقنی هر یان کریران قیلپ
 که نوکای پاکور ساحان ساری
 که نوکانی لار بارجه اکرام قیلپ
 که اخلاص یئب خوجهنیستک آلغه
 خوجه قاشیغه کیسه کلنورمدی
 بریب خوجهغه تمون معاش درم
 بولوب قلیه فست بولدی لشکرامل
 شیخ الاسلام محمد منصور آخون سغدا لله خطیب قواس
 حامی آخون قناریغ بکرم بش تن مؤمین بله کوچارغه بلرمانی بولوب جیک
 دیکان برکا یتکانده قالنی لار بله هرقتده بولوب اون اوج تن مؤمین
 شهید بولوب موع لار غالیب کلپ شیخ الاسلام منصور آخون اون ایکی
 تن مؤمین برله یانیب کلکای

بو یکلیم دیدی برکا سوز ناقلی
 اوشول وقتدا سلطان ایردی میان
 بار ایردی اوشل وقتیدا برجوان
 ریلندار خوشحری عاقبل ایردی
 انا قویغس آقا باشدا منصور دیب
 بلی جوبک کش ایردی اولادی جوبک
 نکلیم شبتلی بیکت عسافلی
 نعی بولغان ایردی اول شه عسات
 اوری شیخ الاسلام شیرین زیان
 که بخلص مقامیدا کامیل ایردی
 حلایق فیوب دور جوبک آخون لف
 بوایری جوبک آخون دبالا ایردی جوبک

نرمنداشینی کجیک آخون دیکای
 کونی چرلاتیب شاه جوبک آخون تیز
 جمه الحی باردی قلیب کلیدی
 دیدی آخونوم ای شبا من برای
 بوسوردین بولوب شه مسرور شاه
 قواش خطیب آخوننی چون یار قلیب
 که همراه بولوب مهرالدین شنگلنکی
 ابوالخیری موزیس بله اول عظیم
 که جوبی هر باقی برله جوروف
 مهبیا بولوب بیست و پنج تن همه
 بولار قلعه دین بارجه قیلدی خروج
 بولار شور غوغاسی حد دین آشیب
 تمام یاندی لار اوتکاریب بمریدین
 که الفعه دره ادیس اونماک همان
 بوروب کتی لار راه لار طنی ایتم
 که کوه ازا اردبال لار آشیب
 که راحت یغ بوستان ار
 یولوفسانوشلر ایردی لار یغنی جای
 که بربرکا پشی آنارلار جیک
 قولامغه ییب رامن لار لوی
 پدیب بولدی اول یردا ایساق لار
 جمه بوز لغین توردی بولنی نوباب
 که راست آتینی هیچ کشی ییلمای
 دیدی تیر کوچار شهریکا بارسانگیر
 نه ایش بولغانینی کشی بلندی
 که بارغان کشیدین خبر من آلا
 مهبیا یئب جمله زاد راه
 که سعدالله آخوننی دلدار انیب
 یئنه بوسی آخون که مشرب بکی
 اراپور مکی دین صمت شاندیم
 یئنه ورکانیک اسم یادیدا یوق
 کییب بارجه سی جمه جوش همه
 اور اتفاق اوجون چفتی حلی فوج فوج
 ییملایق نیلپ خبر یاد ابلاشیب
 که ایمین بولوب راه زن قهریدین
 جومیس کای ساریعه بولدی روان
 نلپنه مدام یادی نمی اینت
 که تلش یاسیب گاهی سولار کجیب
 که کوردی کلیمت رکبستان ار
 که بت شادوی هم ایجیب آندا جای
 بوبر سرانیب سالدی آندا بوبرک
 ندور راهزن اهریمن لار لوی
 نه ایماق حونچور قالماق لار
 نورر ایردی آدم قلیغه سوساب

بو قىسىمدا خلقنى كۆرۈنەسەن ايدى
 كۈنى فوجى محمود بولۇپ چىرىغى
 بۈگۈن خىسر خاننى ئاغىنىكلار دېدى
 دېدى خىسر خاندىن كىتورە خىر
 آنكا كىتوراي مە قات جەلەلار
 ئىنى مېنى دورور مەن آنكا يىغىش آخ
 بوسورلارنى آنكلاب كە مەھسۇل گلام
 تەغىب شەقى آي دۈنك دېكەن جاي دېن
 اوزىنىڭ آتلىق سوارە قىلىپ
 آلبى كېردى احمد حوجام قاشىغە
 دېنەلار مۇنىڭ تېر اېشىنى قىلىڭ
 شېرىنىڭ تاشىغە جەلەل قىل ھەن
 بۇ آتلىق بوق اېردى يورار قوتى
 قىسا بىش آندە تىلەدى بۇ آما
 ايمىن ئومەن دېرلار بۇ ئىككى قىلىد
 ئىنى قارتىغان غەجەلەل اوزرە حە
 قىلىپ خىسر خان ئىسلىدىن بىر دېلەر
 يەنە دۇنيال يىكەن ئاغىب جەمىب
 بىناكە بۇ لىشكر شېركا كىلەپ
 كە سىلەن يىمەك ھەم اورداسىنى بولاب
 جەننەت تولىپ مەجرە غەلە
 كە اشيە مۇمىننى غارت قىلىپ
 قىل يارغانىن كېسە بولماي ايدى
 كە يىرغەلارغە يىرەن ادب
 بابان شېرىنى ئاغىنىكلار دېدى
 ويا اولتۇرۇپ بىرگا كىتورە سىر
 ئىنى باشىغە زىرەن مەھسۇل لار
 قەمەر نامراد بولسە ئافسون مراد
 آي اېردادى بارچە آدم قىلام
 مەلە قىلىپ آجرانىڭ ئاي دېن
 قىلىپ قىلەلار دىلى قىلە قىلىپ
 ئىنى رەم قىلماي كۆرى باشىغە
 كىسىلەن قەسەشە پىشىنى آلبىك
 قىلىپ خىسر خان بولە بولدى روان
 كە كۆرۈك كا آتلىق سەيلىدى قوتى
 مۇنىنى آلالى قىلىدى بۇ آما
 بۇ شېزادەنى آندا قىلىدى شېپى
 كە لۈن يەنە يەنە پىشەشە پىشەشە
 بىلىق خوجە خان آندە شور شېركىر
 جاي پوتە بىلىق قېرىندور اسىپ
 كە بولگان مېلار مالىنى آلبى
 سەم مال اموال لارىنى مالاب
 شېرىنىڭ اېچىكا سالىپ زىلە
 عداوت لورۇغىنى دىلە تىرىپ

كىتىپ عدل آنداغ بوزولدى بىت
 بۇ قىسىمدا بولدى زىمەنە اشى
 بولۇپ شىس الدىن غەشە چۈن ھەمەك
 بۇ آخون بۇ سىلماقە غەلە ايدى
 دىم آلاي قەن ايلادى روز شىب
 كە چىلاقە موداق مېرەبىنى كۈنى
 ارا اوستىك دلاورلارنى يىغىپ
 بۇ خەلە بولارغە قىلىپ كېرە زار
 كە باش دا شېرىنىڭ چىرىرى ايدىم
 پورورمەن موداق بولۇپ دىداك
 بۇم توردى بۇرىك دېدى مەن بىر
 قىلىپ مەسەت بىر كۈنى دىرەن
 دېمەك الله اكبر قەم مۇمىن
 اېشىنى بۇ محمود قولايىن سالىپ
 كە نىر آلدەراپ اوردىنىن سىجىردى
 خەلىق قولەشە نىقارلار توبوب
 كىرەپ فوجىغە نىغ نېرە سالىپ
 كە نېرە اوجىغە قىداپ باشىنى
 اونوز آلتە كۈن فوجى بولدى سەپا
 احمد خاننى ئونماقە خەلق كەلدى تىز
 شەردا آناسى اوى كا كىرەپ
 نورۇپ اېردى كەلدى بولشكر پىتىپ
 نە قىلەلى قىلەس نە آلاي دېت
 نە ظلم بولدى قىلەل دىرەش
 كە شە مەنەدا بولۇپ دىداك
 آنىك قەلە ھوشىغە والە ايدى
 كە فوجى ھەلەكەت ايلاب سەپ
 بىنە قىرەپ بۇر ئىككى توردىنى
 شەرىر دېنى ئاغىب يالبارىپ
 دېدى قىلىدى فوجى مەن مەنە حەن
 ارا اوستىك نىكەنە صاحب نىرى ايدىم
 بۇ كۈن اېرە فوجىنى قىلساق ھەلەك
 دىداك بىش بىرە ياكە باشىنى آلاي
 بانار اېردى محمود خوجە بىخىر
 بۇ محمود خوجە سارى بولدى روان
 قولاقىغە ئوت ئوت آواز كىلەپ
 قىلىپ فوجىدىن خەلق لارى آجرادى
 قىلەل نىكەنە غارت ھەم اوقىس سېندور
 كىسىپ باشىنى توردى بوزىكە آلبى
 بولاب آلتى مال كورە ھەمەشە
 كە آخىر بولۇپ بىرە بىرە تېا
 احمد خان حوجام نىر قىلىدى كىرەپ
 ايشىك نونكەلەشە نەم بىر كىتىپ
 ئىنى فوجى محمود باشىنى آلبى

منكليك شانك يېڭى نونوب اوردى نېغ
 كە ملا ششور نور مەت مېڭك يېڭى
 بولارنى نونوب بوغرىغە تېغ سوروب
 مول كوردى مېر ذات يېڭى باھرد
 دېدى. بو فلڭ پېرچا بېدىل
 شەيد بولدى جانين پېرېم بى درېغ
 منصور جورغا روزى مەت يوز يېڭى
 شەيد ايلادى بارچە سېن اولتوروب
 اوروب جان دلدا شەيد آھ سەرد
 دغاسېر فلڭكا اوغوبور غەل

مير ذات خان نولې دېن او قوغان غزلى

جەن اھلىغە كىر يوز مېڭك قوبىلشە مەر كوركوزىڭ

وفا زىھار كىم بىر زىرە جاغلىغ اعتبار ائە
 كرىپ جوب كوش لار بويىڭ سونكىغە
 دېدى اى يېڭى ياد ائېڭ نەسنى
 دېدى مېر ذات يېڭى اب بى جىا
 بوسور راست سوز دوركە نەشى اېماس
 كە بىر جاھلى يېڭىكا سالدى ئىناق
 شەيد قىلدى بويىڭنى اول جاھلان
 كە يېڭى لارنى قوغلاپ يوروب عام لار
 بورور اېردى يېڭى لار فېادە قاجىپ
 كە سىلطان اعلى دلاور جوان
 بو شەننى قاروب بارىچى بېند كىشى
 يىتايى بو شەننى نىمام يىلدىلار
 كېچەلب يوروب بولدى اويكا روان
 بوياندىن قىچىپ اېردى بېكرات دلېر
 وفا زىھار كىم بىر زىرە جاغلىغ اعتبار ائە
 كە باقتورماين سول يەلە اونكىغە
 وارم وقتىدا اېماسىز نامىشنى
 كەمىر كىشىكا قىلور سېز جىا
 خرد مىدى لار يېڭى نەشى دېماس
 بىلدى دېبان القراق القراق
 جاي بولدى جىت سارىغە روان
 شەيد قىلدى مەرى سىرى خام لار
 بولوب تىشەلە اونكى سېنى اھىپ
 قاجىپ كۈە سارىغە بولدى روان
 بو شەننى ھلاك ائىڭ اېردى اېشى
 بو شەننى سارى آرا قىلدى لار
 اويىدا بولوب اېڭى اوج كۈن امان
 كە بېرام يېڭىكا جەن بولدى نېر

بوايىڭى دلېر بوردى پلېشېن سىلجىپ
 كە اعلى دلاور قولىن باغلايان
 كوروب مەنى نېز شەننى اولموردېدى
 جە حاص بو شەننى تىلېپ آلدى لار
 بوياندىن قاجىپ نېز شەننى شانك يېڭى
 شەننى يېڭى بارىپ نېر آنا باشىغە
 آنا باشىدا اچمان يىغلايدى
 آنا قېرە سېنى مبارك يىلېپ
 قەنن زالە ايلاب توروب اېردىلار
 كلىپ دور بو يېڭىنى قىلورغە تېا
 دېدى شانك يېڭى سىرايلاڭ دەنى
 بولار توردى بو يېڭى نىاز ايلادى
 دىلىمىدا دېمىدور اېيا خالفا
 عطا قىل قېرغە شەيدلىغ مقام
 مېنى بىنەكا سىن آنا وآن
 دىلىمىنى قىل مستجاب ماكرىم
 رضينا دېدى ودعا ايلادى
 بو تېغى اوردى بو يېڭىغە
 مېنى لار دىلىنى جو ھىزون ائېپ
 كورونك مىرحان اېردى شەننى حلف
 كە بىر آلفە مەنى قاجىپ كىنى نېز
 بو شەننى بوردى بولوب باغرى خون
 بوروب بولاردا قىتولدى قاجىپ
 آلبى فوجى سارىغە بولدى روان
 نىنى اوت ائىچىلە كويىدور دېدى
 جە اېقىنى بىرلە آمان قىلدى لار
 آنا بولدى بولداش سىرىنى بورىڭى
 آنا باشىغە ولىد قاشىغە
 كىچىپ شەننى جو ھىشېنى بېلىدى
 قىلېپ كىرىپە غەلمە نىبارك قىلېپ
 جە روسنايى يىتېپ كلىدى لار
 نىشېن بېشېنى قىلورغە جىدا
 نىاز ايلان بىدە اولتور مى
 نىنى بى نىبارغە نىاز ايلادى
 جو كىرەلارغە اوزونىڭ رەھما
 كە روھومنى لايىقى دار السلام
 نوكولكان قاشىغە اوزونىڭ بول كواھ
 اېرور اسم دۇننىڭ كرىم الرىم
 دىلىمىنى تىكرىم روا ايلادى
 ارجوب باردى روھى عىن سارىغە
 يانېپ تارغادى آندا مەھون ائېپ
 اېشىنى آناڭ شەيد قىلدى دېپ
 اوزى نوجوان اېردى ھىم پانېر
 جە كۈن بوروب حلف دېن پاشورون

ایشتی مولی فوجی محمود بو دم
 بولشکری فوجی بلینک لار دیدی
 بو آخون وفاتی یاییلدی تمام
 شهر حلقه یتى اوشبو خمر
 تمام یغلاشیب ناله فسر یاد اثیب
 نلیم بعلایان کم توتوشتی عزا
 ایشتیکه آفتی وایکی اوغول
 که فخرالدین آخون اوروب سخت آه
 قبر نامزا قتل فیلدی سنی
 دریا دریا دریا دریا دریا
 نظام الدین آخون بقا جاک اثیب
 دیر ایردیکه ای مهربانیم آنام
 باشیم اوزره ایردینک که ناییم آنام
 که طابع لاری داود آخون همه
 سالیب اول بدن حاصلی نفس کا
 کوروستل ارا نیکوروب نعلنی
 لحد ایجره نعلشوردی راضی بولوب
 بو آخون نیک ایکی بلامی بله
 کوروستلار بارورایدی ناله وقت
 علاجین نیلای قضا کاریفه
 که سلطاننه کینه توتوب مؤمنان
 که لشکرا بیجا ساورفلوق نوشیب
 آنیک شادلیق بولدی اندوهغه غم
 هر اویلوک اوی کا یارینکلار دبدی
 عزا توت اولکون تمام خاص عام
 حلاق دا قالمای خرد دین اثر
 بولوب بیقرار قنکریغه داد اثیب
 نعی جامه اوستیکا کیدی قرا
 کتیب هوشیدن بولدی قانیغ ملول
 دیدیمک کناهیک ندور ای آنا
 یتیم چمنوا بیکسی اتی مسی
 قیو سنکی د اوردی باشیکه تیغ
 بولوب بیقرار کاه صلی کتیب
 قدا دور سکا تنده جانم آنام
 مهیم اونرو کلسه روانم آنام
 جکر بندمسی عابد آخون همه
 سواره قلبین بیعاج رخس غه
 فیوب بر اوزه اول بیعاج رخس فی
 ملایق یانیشتی نبارک اوقوب
 همه حیلای قوم اقربسی بله
 فغان نوح ابلار لوروب آه سخت
 کونکلای فیوبدور رضا کاریفه
 که آخون فراقیدا فیلدی فغان
 کونکلار ایچیکا بوزدفلوق نوشیب

امید خان وفوجی همی اویملادی
 که سلطان قیلاشیب بوتون مساحت
 بولوب اهلی اسلامی ایکی بولک
 که سلطان توز ابلای برله قالیب
 امید خان وفوجی سوزین بر قلیب
 که تانک آنقوجه ایش سر اجم اثیب
 نوکاندی کیجه چغنی حورشید ناب
 که فوجی نلیم لشکرینی آلیب
 که فوجی قلیب المی آلیب
 بو لشکر بله باره کاه جورولوب
 بو فوجی قلیب کونه کون جلو لار
 که سلطان قوام برله حاضر ایدی
 بلای فوجی سلطاننه آت نلک
 که سلطان اثیب فوجی ساری غدنک
 کورونک بربری برله فیلدی سفوش
 که فوجی کتوردی بیعاج قوسیمی
 مونی کوردی سلطان بولوب غوغناک
 که شه سونکبدین فوجی آطین جانیب
 غضب برله فوجی سلیب ایردی تبع
 مونی کوردی بیک لار غیب هر طرف
 دیدی فوجی بیک بولسه اراتور آتی
 بو سوزنی ایشتی تمام خاص عام
 بو آخون فصاحت کین قویملادی
 امید خان بو فوجی بله مشورت
 نولاراق فوجیغه بولدی بولک
 که فوجیغه بار اولدی بربر کلیب
 قول آستیداکی لشکرینی بهیب
 همه کاری یاری اجم اثیب
 که شه فانی سامانقه ایللاب شتاب
 جهاد ایللاکوم دیب بهانه قلیب
 المی سوتوب طرفه جلو قلیب
 اویون لار قلیب فوجی قهقه کولوب
 جربک کا بریب قند قلیب حبله لار
 بو فوجی اویونیه ناظر ایدی
 امید خان خوجام هم اثیب زنبورک
 که مؤمنین مؤمنین بله فیلدی جنگ
 که اسلامی لار باشیدن کتی هوش
 فیوب فوجیغه اوق داروسیمی
 قییب شاه نونکان ساری و همیک
 شتاب برله شهنیست سونکبدین یتیم
 جدا بولدی تی دین باشی بی دریغ
 قاسی خلق دین آنادین خلق
 نونک اوت قلاب اوند کوبدور آتی
 سپا بولدی قوی بوری بولدی عوام

طوق: جواب قوللاری طیار اتیب
که بش فر بلشیمه قداش بش الم
شهرنیک ایچیکا آلا سالیب
که هر عرانه بحر نور آت قنپ
بشپ کلدی زیندان ایشیکه نیز
باسیب اوردی زیندان ایشیکن چانک
نیر آخونلر غومنی جقلر غبل دبدی
مقبب کلدی آخون فرشته صفت
که نیز فرجی محمود کوروشنی کلپ
بو نوجی بو آخونقه صشین بولوب
کوروش فرجی شه دین ابا فیلمدی
بولوب فرجی آخون جمالیه خوش
نکپب آخونومه نیکی بره کاه
مونی کوردی سلطان کلپب غیرتی
بو ایش کینه نوناقه پردی مدد
برورعه شهیدلیع مقببتی رب
هرنیک آياغیدا بولسه شهید
نه خوش دولت هم سعاده ابرور
فضا قایداع اولسه ایش آنداع بولور
حقیتدا بیلسنک هوا دور بو سوز
هر ایش اونسا آجا ملامت کا تیل
ملوب بولدی سلطان بواشنی بلیب

که نورک چرخ مزایه اوزم برکتیب
یغیب فرجی اورداعه لشکرنی هم
بورک، یارخودک شور غوغا سلیب
حاطون بلالار قورقاشیبان نجیب
مونی کوردی فیلمدی عصص لار کریر
که رینداغه باقبب اوروب فرجی دنگ
نمایسک منینک برله بار غبل دبدی
سقللاری کافور سیرشت صفت
ایکو بر بری برله دریاب آلیب
آلیب کنی عشقیدا ضلوق بولوب
بعخوش بشتنی فیلمدی ربا فیلمدی
لقاس و قدی کمالیه خوش
فراشلار سالیب راسلابان خوابگاه
بوره کیتی اورن مسدنیک اوقی
نقاصا قلیبان فصلی احد
بولوب آخونومه بو ایشلار سبب
حدانیک جناییدا بولیش سیر
نه مرمت نه آبروی خلاوة ابرور
دیما قبالاسا اوردی مونداع بولور
شریعتدا بکنه خطا دور بو سور
دعا قبل اوزانقبل سعادتکا نیس
که صبری قراری دلیدین کتیب

مع الفقه سلطان جمعیتمن
مطایلار بله من قیلور من جهاد
یو سورلاری آنکلاب نمام غازیلار
که سلطان آلیب یانیه حصصی
که ایراشنوروب نجبه نادان شاه
بو شه بویداشی جمله باهل ایدی
که بعضی لاری خیمک ایدی کونکلی نوز
بو شه بر طرف فرجی هم بر طرف
که سلطان قصد برله هر یان قرار
که سلطان اوروب پانک سولان حاجتی دپ
کورار آخونوم کبلادور عصمه نیز
دیددی آخونوم الامان الامان
دیددی قاجی لاب آخونوم قاجی نیز
بو بیچاره آخون قیانه فاجار
کرومچ انیز یغه آلیب بوردی آت
نیک آتی نیر نکدی آخونومه اوق
احد باقی فرقیه سالدی نیر
دیددی آخونوم رفه یرداک پاک
که آلمو دوریلدی یفیلدی زمین
که جانی جان ماری بولدی روان
که کافور صفت آقسقال بولدی خون
که اسلامی لار دون قیلپ سختی چنک

دیددی جوبک کورک بولونکلار روان
یوانه جهاد طلعه پاشه مراد
تمامی غرات اوزره آطلاندی لار
احدی باقی برله نجبه حصصی
که فان توکات آطلانیب توف راه
ولی خون ناحف غه کامل ایدی
نولارانی ایردیکه عیار دوز
بو آخونلر غوم بوردیلار بر طرف
کورار آخونوم یکه پالغوز نورار
که آخونقه بوردی بریب آخون دپ
آنیک سونکیچه کبلادور حصصه نیز
که پالغوز بو یردا تورویس پمان
سوتکبدیس نمام حصصه لار فیلمدی غیز
فصا آخونومه بولوبدور دوچار
که عصمه بوکورتوب بشپ کلدی فات
که آلمدین بشلیماقنه بولدی باوق
بو آخونقه نیز فیلمدی سوساوق اثر
جهاندیس بولار نسلنی ایلا پاک
بو یردا شهید بولدی بو معجبین
مبارک نی بولدی آخونته فان
مونی آنکلاغان موهمین اولدی حنون
خطای لشکرنی قیاب یردی نیک

دليزلار سولان نينك صفي بوزوب
 سولان لشكرينى جلاڭ ايلادي
 شپك بولدى بو چنكه اوج آدمي
 طبل باز كشت ناغراسين چالدىلار
 كه سلطان ايشنيپ كه مسرور بولوب
 چه كون زمانه بولوب امان
 احمد حلي اوزىكا همرا قىلب
 كوره شهر بغه باردى لشكر يقى
 كوره لشكريكا نوشيب نورغالان
 كه اولكون قىلب بربرى برله چنك
 كه ايكي طرفدىن تين فوانىپ
 كه اسلامي كاهى سوروب كهرىي
 نونون برله توغ نوت عالم يورىي
 كه آخر خطاي لشكري بارجه تيز
 قىلب چنك شهر نيك ملازىرلارى
 قوباردى خطاي نيك تنى دىن منار
 خطاي لشكري نمن بولدى جلاڭ
 بولوب چنكى معلوم كون بولدى كج
 طبل شادپانه چاليب عارىلار
 بو نصرت كا جونك لار بولوب شادمان
 ايشيتسانك بو چنكه ايا بو العبد

سولانعه بهادرلغىن كوركوزوب
 تمام كهرىي دردنگ ايلادي
 بولوب زخمدار بو ملال ناظمى
 كورونك قلعه سويديك امل قالدىلار
 تمام فوجى كار بغه مسرور اولوب
 ينه فوجى بولدى كوره كا روان
 كه نورغون چريك توغ الم لار آليپ
 نوشيب راسله كهر بغه خوشدين
 كه مانجو خطاي موغ شيرهم سولان
 كه ياناي قىلبشيب كه نلوس نك
 كه تىغلار سالور بربرىكا بتيپ
 كهى بو آنى وكهى اول صوبى
 خطايلار آجالاي نماندا كوزىي
 كه اور قلعه سى سارى قىلدى كربر
 كه صحراي دىن چنكه حاضرلارى
 بولوب اولكونى كهريلار طرفه زار
 كه فرزند رنلار بولوب دردنگ
 خطايلارغه پتى عجايب حرج
 تمام بلوكاه ساريغه ياندىلار
 آندى بو فوجى جهان بهلوان
 كه انصاري آخون بولوبور شپك

فوجى محمودخان قاضى ناصر الدين آخونوم نينك وصفى
 اوسلار لارىنى ايشيتيب غايبانه عاشيق بولوب بتمدين خلاص قىلغانىدا
 راده ازلى نفاضاس برله قاضى ناصر الدين آخونوم شرمى شهادتى
 نوش قىلغى دا بارجه اسلام اهلى ملتم وار بولغى

معن ناغلى سوز سري قىلدى عزم
 جو سوز واده سيفه سوروب رخشى
 قىلب اجه جولان سمندى قلم
 جو ناغلى سوزىي قىلب آشكار
 كولى فوجى محمود اوپىنه ايدى
 برد ايدى اى حوجه نيكو
 كه باش دىن آياغى سلاسلدا بند
 بو چنك كا سبب بولغان اول ايندا
 چرايغه بائسانك ابرور نازه كل
 نكلم زمانىدا سورلوك ابرور
 ستالى آينىك مثالى كامور ابرور
 ديدى فوجى آينىك كنانى نسور
 بو كس وانعاتى بيان ايلادى
 يشتيب كوزىيدين اغيردوردى باش
 خيالدا دير آنى قىلسام خلاص
 بو آخونلوروم قولغه كلاك همان
 آنسك قصى بولدى ملاص انكالى
 بو محمود زمانه ايشيب جاغلادى

صحابى شېستانىدا قىلدى تهر
 قلم كامى برله چكىپ نقشى
 نقولات سلسلى كا قويدى قسم
 سخن كنجى قىلدى ايلكا نثار
 دلى سر بلنلىك ضيعة ايدى
 كه زيندا اندا يانېش اوزوندىن بر
 آياغىدا ايشكال يوپونىدا كمتد
 شهر قاضى سى ابردى هم عطا
 همه كل چراي لار ابرور آنكا قل
 بوزى كل صفت آهو كورلوك ابرور
 بوركلوك زباند ار بهادر ابرور
 آنى بندا توتاق مالى قندور
 نه ايش لار اونويدور عيان ايلادى
 نجبل نريغه همان قويدى باش
 عقيدات زباني سورار بزكا ناس
 منى پادشاه قىلسا بوغفور كان
 بو قديمير بله ضبط نس انكالى
 بو آخون خلاص بغه بل باغلادى

یوغلان بش تریکی یغشی بولار
 ترک لار ایچی یونوب نو اتیب
 حلافتی ایشلائی اول بیه آی
 یغاج می یوستی برله قلم کلشی
 آتاجی عظیم خوجیلار سنش ایدی
 که ظاهر قرا واپا تگری لار
 ینه عرشین نوجوان برله دات
 که سوینلق زاهد و اوسته عنی
 حشور برله سلیق که اوسته عظیم
 یاشیل نون پر برزاد عصب نالی لار
 بولار آهشن دین یاساب جمیرک
 قلب فوجی کوب حیللار دروست
 بو ائکو کلامی خدای تونوب
 بو فوجی قینغه حرامین سورور
 فوجی محمود احمد خان خوجام سیک عمر خان
 خوجام لار سویدونکه باریب چنک فلیب آندین کوره کا باریب چنک
 قینغی و مسلمان لار نونکای لار فوجی بهادر ایکان دهب احلام
 قیب موجب طبع بولغان

کونی ایردی سلطان مجلس قلیب
 دبی ای امیران سردارسان
 تورپ قالدی لشکر یویردا اوزون
 بولار زیره کیم دور که قسای جهاد
 تملی سبالاری آندا یغیب
 سوزوم بار که سبالارکا ایلای ییای
 یعیلمان جریک لار عبدین فرون
 جهادی بولشکر قیلور کوندا هاد

بولار هر طرفلاردا ایلاب جهاد
 همان فوجی محمود ایشتی یوسوز
 قیوب اورنیدین شغه قیلدی دعا
 که بولسه منکا اوشبو خدمت بوم
 مونکا باقتی سلطان دیدی تیر باریک
 آلب فوجی محمود نمن جه جریک
 که عهد الصمدلاری سردار ایتمیب
 بهادر هاشور متکا بردی الم
 آنکاروزی یوز بیک بولوب چنکدا یار
 حسن بیک بولوب باش بلرار خلغیه
 حرامین سوروب فوجی محمود بیه
 که سویدونک خطای شهرکا قیب
 خطای لار باش اوشبو غمدین قیب
 بو پائیدین مسلمان او پائیدین خطای
 که اسلام شبر کفری بولدی ربه
 شبیه اوره سیدین انیب زیمورک
 خطایدین هلاک بولدی نجند اولوغ
 بوتوغی توروب بولدی لشکر روان
 سولان اوق انیب برق دک قیلدی چنک
 مون کوردی اسلام قیلدی فرار
 بولشکر بو تل اوستیدا بولدی جمع
 آطیبی چاقیشیم تمام مؤمنان
 نلپار ایردی فغیر کش لار مراد
 که شه رحمتیه تیکب ایکی کوز
 دیدی رغضتی عالی بولسه منکا
 که سویدونک جهادیه قویغوم قدم
 کرک نجه منک لشکر اولسه آلبیک
 احمد خان مرغلانی ایلاب شریک
 صتیلی دلری آنکا یار ایتمیب
 که همراه نیت عهد ناصیری هم
 بی آغون قوشولدی بته جعت یار
 اسرائیل بهادر مزار خلقی ده
 که سویدونک بته سالیب خلعه
 تمام نلعه دروازه سین برکتیب
 سخیل باشیدین زیمورک لار انیب
 خطای باش بولدی چونان سنکی سایی
 ینه سید عمرخان قویاردی شبیه
 مفرغه روان بولدی یوز نجه سک
 کوره شهریدین هم پدید بولدی قووغ
 نمان ایچیدین جقتی بش میسک سولان
 که اسلام جریکی بولوب ایردی چنک
 نلی شرفی قیلدی لار احتیار
 شهر لشکری قلعقلی توق شرم
 سولان لار صفی اوزره بولدی روان

ايشتما شهبانلار آناسى موى جگر بندلارىنىڭ اناسى موى
نقىر ناطىقىغا دعا ايللاى دعاىنى تىلگىم روا ايللاى
مراد نظم قىلغاندا اميد بىر دور كە يوقىمىز مىكا ظلم ئارنىق نىسور
فوجى محمود نىڭ كىلگىلى وىلەلەر قىلىپ خىلايق نى
فرىغىغا قىلغان مومىنىلار وىلەلەر ئانىنىڭ قىلەسىغا فرىغىغا بولۇپ
اخلاص قىلىپ مەيد بولغان بارچە خەلق فوجى بىنىڭ آرقىسىغا كىرىپ
مەكرى دامىغا ئالغانى

سەن ئىفلى ئىفلى قىلىپ جەم
سەمىلەن سەن لارى مەن تېرغومى
تورۇپ بىردى بىر كۈن ئورنىڭ ئوزىرە شاھ
دەلەپى كىيىن وىلەلەر سار اتىپ
بىلىپ پادىشاھى بىر مەسود دىكەن
دەيدى شە بو محمود نە ايشىغا كىلەر
كە اصل سىد مۇ وىپا پادىشاھ
دەيدى لول كىلور دىپ خىر آنكلا دىم
ولى آنكلا دىم غوث زادە دىپان
دەيدى شە بو سوزگا قىلغان قىلپ
آننىڭ ئالدىغىمىلىق چەقەن دەيدى
بوسوز بىرلە خەلق لار قىتىپ قىتىپ بار
كە ئىككىنچى اتىپ قەلە سارى آنى
كە راحت بىلە اوشۇ ئون دا قىتوب
اوراب بىر پىشپىل لومىق نى بىشىغا

سلام بىردى شەغە قىلىپ قەنى نون
بو محمود كە شەغە دعا ايلادى
قىلىپ فوجى خەلە ئىكەم ئوزۇپ
دەيدى شەغە آدم بىچوڭ چار سىز
دەيدى فوجى نىز غوث زادە مەن
ولى شىرلارنىڭ بىرور فوجىم
نە قىلغوم چەلدا يەنىپ كەچى مەن
نە خەلەر مىكا قىلە دوشەن مەجم
ھەلەن علم ئارنىق بىلە طور اتىپ
نەچى جىڭ تىركىدىن نەن غو ياساپ
تەمور قىرغۇ بىرلا ايجىق ئالىپ
يىلىپ بىشچە موى ئاتار مەن آى
تەيىپ قىرغۇ سىچان قىرغۇ كىرە بى
بولارنى سىبۇب مەرى سىرى ئالىپ
كە يەنىپ وىلەلەر قىلە قىلپ
آى ايلاسم قەلە كىرە دود
نە ايشىلارنى قىلە بىلەلەن خەلق
قىلىپ بو صەف سوز ياتىپ خەلە
بەلەندى خەلەلەن مەكا فوج فوج
تەم خەلق بو سىلطان ياتىپ كىتىپ
جەنىپ خەلق بىر باقى باقى پەغىفە

قەلىڭ آللى شە كۈر سەتەپان ارون
دەلەپىدا قەلىڭ ئىلا ايلادى
تەكەم دا قەلىڭ قەلىڭ سوزۇپ
قەلىڭ يەغنى يەكە سەلەپى سىز
قەلىڭ بىكىس بى سەلەپى مەن
جەلەفە بىر اولغان مەنىڭ شەكەم
بىسور مەن تەقى علم ئارنىق مەن
كە بىشى بىلور مەن كە علم بىچوم
قەلىڭ مەن تەم كەرىپى كور اتىپ
تەمور جەمىركەلەر سەلەپى مەن قەلەپ
آنكا دارو بىرلە يوقان اوق سەلەپى
بو بىش خەلە بوق ايتاى كەرىپى
قەلە قەلە بىرلا قەلە كىرە بى
آنكا يەنە سەلەپى دارو قەلەپ
قەلەپ اوقۇن قەلەپ قەلەپ
كەمەپوش بولور كەرىپىنىڭ بارىرود
كەتەپ سەلەپى مەن كوراللى خەلق
الەندۈردى لىشكرى اوز دامىغا
كە درىا صەفەلەپ بولۇپ موج موج
بارىپ موجى محمودغا خەلەت اتىپ
اورۇپ خەلق شەخ پەغىفە

ایچارت بده کیردی بو الحی لار
 آلبب نغفه هم نامدی شاد اولوب
 نوزوب مهربانلیغ رسومینی شاه
 مهیا اییب کونه کونه طعام
 معنی لاری نغفه لار سار انیب
 جغیب نغفه دین طرفه طرفه صدا
 که سارنده لار نغفه سینی ساز انیب
 قلیب بجه کونلار بوغسی او یون
 کمر بند زر برله عامه زر
 اوشولدم کریب ملا قربان خطیب
 که صلیق اکام ملا حوجام نیاز
 حوجام نیاز بوز بیک برله سرا
 بری بری برلان کوروشتی تمام
 دیدی راخید بن جان تورونک بجه کون
 که رحمت برور من چولامی نایب
 صید خان برکوم سکا دش انیب
 نوروب قالدی شهری کوپاردا بولار

اول قیش اونی بعد از نوروز عالم افروز لشکری
 اسلام بیاندای دین کجوب یاغ پای نینگ اول طرفی داکی قریل دیکمه
 باره گاه تکبیر جهاد قیغایی

بو قسمی دیدیلار سخن نقلی ندور کم سخن باغلی باغلی
 زمستان کتیب بولدی فصلی بهار سحک آچیلوب بولدی بر لاله زار

بهاری چمن فصلی نوروز ایدی
 قیلت اصاحت جون سپالار همه
 قزیل دونک دیکان هرکا باردی بشیب
 اوشول باره گاه مورهمینی سربیب
 که میطلی اوچون باره گاه راست انیب
 طیل شادین چانه لار راسلامین
 دوکان لار سالیب سودا قیلمتی اوچون
 که بریا انیب شوکت آخوغه اوی
 عمرخان حوجامه تکبیر باشقا اوی
 تمام باره گاه لاری برپا اینیب
 تل اوزره تکبیر باره گاه لار تمام
 که نونکای لار هم چدی بولار تکبیر
 جهاننی توتوب است ناری اونی
 معطم خان جغیب زرنگار تحفه
 فراکنده ایلا ب تولا ناه لار
 که معرب ساری قلعه نورکوشه
 که مشرق ساری بیلک بجهی تمام
 جنوب حدی کوکوسور بیدان عطای
 بو قسمی شهرلاری قیلدی مطیع
 که شگری حداده هزار و هزار
 سرور جامیدین می توتونک ساقبا
 ایچیب می آندای صدا ایلامین

بولوت سبززار عالم افروز ایدی
 قیلت کوچ جهاتمه سالیب طغله
 آلا باره گاه آندا برپا اینیب
 سربیق نینگ ایچی برله حنلیق قریب
 سپاه لار اوچون خورگاه غلی انیب
 نورلار سالیب یاغالی آندا نلن
 که باج مانده باجنی الملق اوچون
 سالیب مفتی روزی آخوغه اوی
 نوکر قاشقالارغه سالیب قاشقو اوی
 که هر بر سپا اوزکا خرگاه اینیب
 کجوب کلدی آندا تمام خاص عام
 توشیب باره گاهه تمامی کلیب
 پشیم توفوز اولانده قازی اونی
 صاحب عدل عطربین جهان رخنه
 که ایمانی ایماقه هکاه لار
 مطیع بولدی اسلامه کبری نجه
 مطیع بولدی اسلامه حامیل کلام
 شمال ساری جافار فراقدین قرای
 ایلا ملکی تار ایدی بولدی وسیع
 عمر قانیبا قیلدی بری حور
 مقیر بی نرادین قلیتک ایتدا
 بولوب عدلب دک نوا ایلامین

قالیب درجه انبار گداریان
که زرگورمکان لار بولوب قالدی بای
نیر آلماعان بادیمان چایی
رر خوله فرق انمکان معری هم
که فرق انمکان آق بله ماله
کریم پادشاهه شکری تمام
ظریف یوز بکی قورولدا قیوب
علی برله یوسفی برکا قیوب
بولار یول قوسوب قوبادی کنگالی
که قورقوب بولاردین کشی اونمادی
هر آدم شهید بولوبین جن برور
که لونگاردی قیشی فراغت بله
کنور معجه جام قسروریستین
می کم منی ایلاسون طرفه شاد
العصه برکوی سلطان معظم حان نینک واوزکا اولوغ لار نینک
حاطریه اورویجی غه کوچارغه ایبارکان نامه لار غاطریه یتیب هیچ خبر
بولماعیغه ییاندای فتح بولوب آلته کون بولعاندای حاجی ناصیر آخونی
دارا آخونی تونکاندین موسی معنی آخونی اوغنی عیسی آخونی
بله بکرم بش آدم بله کوچارغه راشیدین خوجه نینک یانیغه آط سرپالار
بله نامه ایبارکان رحمة الله بای لار بوله نارغالی

که سلطان کوی تختیدا ایردی شاد سپالار تمام نملدی سلطانعه داد
دیبلار ابا شاه علی مقام ایشیت سیک فیاورمیر سکا برکلام

که سلطان دیبلار نیان ایلانکیر
دیبلار ایبارکان ایسوک نامه لار
اونوب نغسل اوج کون که کلمسی حبر
نه بولدی ایکین هیچ حبر کلمدی
فتیب نامه باز راشیدین حانغه تیر
که ناصیر خطیب حاجی چرلاتیب
که نونکانیدین موسی موسی هم
که بای رحمت اللهی چون باش قیل
چه راست لاسای اسبها تیر رو
نوقوب اسبلار اوزره آلتون ایگر
بولاردی ایبارسک بسی موینی بولور
که سلطان بو سورلاری قیلدی قبول
که نامه بنزورغه کنوردی دیبر
دیبر نامه خطلاری بریا اینیب
که شه ناصیر آخونی تیرکلتوروت
همه الهی بیگ لاری مهمان اینیب
که درهای حونخوارمیدین اونکوریب
بولوب ناصیر آخونیکه بولعه روان
که لور کولده بنی مور آط ناغیغه
که بار پوردی نه رور اینیب قطع راه
که الدیغه چقتی تمام حاص لار
نجم اوجون حان دریکین بغیب
که هر نوع سوز دور عیان ایلانکیر
اورویجی کوچار اورره حکامه لار
که شکر تیلیم بارغان ایردی بولار
کشتی پا حبردین اثر کلمدی
سلام پیام ایلاسک بارجه میر
که دارا خطیب لاری برکا قتیب
که معنی بله اوغلی عیسی می هم
یکرم کشی آنکا بولداش قیلیم
که ررینه نون راسلانی نوع بوج
که طیار انیب چه مقامه زر
که بولارکا آلته لشکر برور
دیدی میر بواپس فیلیک بیملول
فتیب خط حیرری عطارده نظیر
تمام نحه لاری مهت انیب
که غوشیده سورلاری هم بیلدوروت
طعامهای الوان الوان قیاب
که آرام دا بولدی اولوغ لار کلب
قیل طی مراجهل بیله آردسان
مور آط بیل اونوب آفسوبیک باغیغه
کوچارغه یتیب نوشتنی لار بی ابا
که الهی نماش سیمه بس لار
که اولنوردی حان تحت ررغه قتیب

آبلاش يوزىدىن قاضى بىك بوجوان
 كە آق نامىدىن كېردى كۆپ غازى لار
 ېنە ملا اخريس مىكېك دىلېر
 كە سلطاش يوز بىك شىر بوغامى
 كرىپ بار نوفايدىن جىدا بىردى بىك
 مەت باقى بىك لار كە چانو سىفال
 صدىر دورغا قادىر لېواللار لار
 صغوركى كە يوز باشى صوفى نىلار
 كە ملا جوروق بىكە اوغلى ملە
 نوره بىخى بارلار بلە يوز نكى
 كە نوقوز نولدىن على نوره لار
 عبد الله نوره بىك بونس قاضى لار
 سلیم جون مەرم كە قارى امام
 كە اسلام لار شەرارا فوج فوج
 برىچى كلوغە پىغىلىدى حطای
 سىلمان كەار قىلىدى مەغوش
 بولوب آط كىچىب قان تواقى قىزىل
 نورىس لار قىزىل ھەم قەوس لار قىزىل
 چىراق جوروقا قىلغىلار اوڭ
 چىراق جوروق نازاقا نىرون
 جەشەپ اوروشوب قىپ ھای ھوى
 دلېرلار اورون بېرە قولغە آلىپ
 ھەم باقى ھەمى چەل ھەلوان
 كە ملا ھەم باقى ھەم قاضى لار
 جەل ابلادى جون بولوب نرە شىر
 ادامى بىلە كېردى اللېك بىشى
 كە بىغوب مىرآلار بولوب مىلى كرك
 عىلىش ھای علنور جاروب حال
 مەت باقى نوره سەف ھازى لار
 ھەم يوز نكى آرقەدىن كېردى ياز
 كە نوقسود نوره ايلابان غلغە
 بونس باقى ھەم باقى قاضى بىكى
 بىار ھامى بىك لار جەل قىلدى لار
 عبدالمەنى قاضى اورور غىزى بىك لار
 ھەم قاضى بىك ملا نوردى تەم
 كە قلغە ارا جون بولوب مەرج مەرج
 كە دارىن دىدى امدى ھىدا باراى
 نوکولگان قىزىل قان اوروب پىردا جوش
 كە ھەم لار قىزىل ھەم سوواق قىزىل
 كە ھەم لار قىزىل ھەم سوواق قىزىل
 نازاق توروقا سالىپ غولدىنى
 قول موب سووق ماشى قاننى ياروق
 يارىم اولگان آدم چكىپ ھای ھوى
 كە بىغەسى فارىجە تەم سالىپ

كە پەلوانى اعداغە آغىپ تەك
 كەن اول ھەم باقى كەن بول قەمىپ
 ھزاران ھزاران اولوب كامران
 مىلمانغە نوشتى برىچى كلو
 كە اېكەنى كۆندە آلى آندى تېر
 مون كوردى دلرىن اوزى قىلدى شوپا
 تونولارغە تولدى بىلندى اېچى
 تەم بولوب اېردى بولدىن ھەلەك
 اېچىن اوروب چەمىدىن كامران
 اوچوچى كلودا قىلپ سەت چەك
 شەمەت قىلپ غارى تونكان لار
 دىم آلامى چەمىپ كەرىس خاس عام
 كوردىك ياقوب اھون بلە دوزىلار
 ھەم صوفى مىك نكى كە خوش نىكەم
 بو چەكە اېشىنىسانك ابا بو ھەم
 كىچىپ نوردى باقى كە ھەم لار
 مەت شەخ ابلە شەمىن رار اولوب
 تەم موئەنن كەندى آندا فرا
 كە آخىر بومەنم جون بولدى قىست
 ھەم لار قىلپ مەطاع سىم رر
 تەم قاندى اسلامە الات چەك
 كەن نون اېچىكا اېچىپ رەمورك
 كەن برى بىك قاننى سامىپ
 آر اوسنىك ارىخ سەت آقتى قان
 كلوچى دۆمە پىغىلىدى اعدو
 اوچوچى كلوغە حطای قىلدى رىر
 ھەم لارغە اوزىكا قوبىدى اوت
 جەل بولدى كوپا قرانكەو كە
 كە طانغ لار بولدى كۆپ دوزىك
 تەك تېرى داران قىلدى روان
 كە بولدى اولوكلار سەپل بىرە نەك
 كە بىرە بىلندىك بولوب نەكەلار
 كە لوج كەكە كۆندوردا قىلدى تەم
 شەمەت بولدى ھەم دىلورلار
 شەمەت بولدى لار اوق نىكەپ بىردى جان
 عبدالمطىب ھەم بولوب شەمەت
 ېنە ملا ھەم لار اوروب سەمەت
 ېنە لەلە جەكە لار اولوب
 مەمەلار قىلپ ھەم لار قوا
 عەمىم شەمەت بارچە ھەم بىردى سەت
 ېنە نىو آط قىرى قىچىر كاوخ
 نەن قووخ ھەم لار كە تېرى ھەمەك

كروہ. Въ-другомъ экземплярь. (۱)

مخمس بلالی

جدا قییدی ملک سندی فیانورسن قرینداشیم
 سنینکدهن آیریلیب بولدی زهرزقوم ایجار آشیم
 فراغت کتی غم بتی ستملار بولدی یولداشیم
 قرینداش مهر یان کتی می نیشلاب گکولداشیم
 بو وجهیدین توکولدی قانع آهوشته بولوب باشیم
 یورک قاره بغیر یرره بولوبسن طرفه بیجهره
 یورک کویکای قرینداش پادیده هر باره هر باره
 کوجهلاردا یوروب یحلاب بولوب اواره اواره
 بو عهدین بولدی ایدوستلار یورک مینک پاره مینک پاره
 نه قیلانیم ییلاسمن بو غمدا آبلانیم باشیم
 نخیل رغش سی هر باره کم سن ساریفه تارقلار
 بو وجهیدین قرافینک آنشی نینک سوزمش آرتار
 کلساتم خراس بولدی بولوبسن عذاب دنگ رار
 جیوک طاقت قبلورمن قرقینک اورتورمنی هر بار
 الم دین اورتغیب زردافه اورولدی ایچی ناشیم
 باشیمه یورتس غم سالدی کورکیل نیلکون کردون
 قرینداش دین جفا قیلدی قیلب باهریمنی حور کردون
 باشیمدا دوری کح ایلاب مدام بو ی سنون کردون
 بوقانیب مفر سرنی عاقبت فیادی جنون کردون
 بولوبسن یوزیشار پردک نورت توقوز ایدی باشیم

قرینداشیم غم قییدی العبدک فانتیمنی دال
 غنیل ساجیلدی غم باسینی بولوبن بر بولک بد حال
 سرورکتی قنات سندی بولوندی مرغ ییگلغ دال
 قرینداش بادیدا حویاهلار آتوف بلالی زال
 اوری کتی منی نیشلاب جلال الدین فرا قاشیم
 که یحلاب یوروب اوشو ایباتی دهب
 رمصال شری نینک که ارن ایکی سی
 که مدکور نوشو کدین کریم مومنان
 سپا و حوچاملار سغیغه جفیب
 کریم بر طرفدین شهر لشکری
 قولیغه آلمشیم سان درار
 که بعضی آلیب اینکجه تیغ قبر
 که بارغان آلیب جمله آهنگران
 که بعضی لاری بولقه لاری آلیب
 که زرکراش ایدی اوسته هریر
 که تورق قاسم نورت محمد ایمین
 شجاعت قیلب بشری ییگ نوجوان
 صندلی دلاور که ملا احد
 علیش برله عاشور عمت پهلوان
 کریم قلعه عه اوسدولار جمله سی
 پنه کردی لار آق توفالین همه
 هریر پهلوان برله ملا عاشور
 بو ماتم مو بولدی نعی بر طرف
 که غیرت لایب مومنانی جمله سی
 عطای نونوب اولتوروب توکتنی دن
 شهر ایچکا تیری باران آتیب
 بولوب شیر غران صفت هریری
 ندورکم سدن مرک دوشمن کدار
 عطای قلیبی ایلادی برکا رهبر
 بشی اوسته صابر نوسون نوجوان
 بورور ایدی کمر باشیمی باریم
 عمت منی لار قیلدی اهداعه میر
 بولار بارجه سی حلق غه ایدی عس
 حردیند یکیت پهلوانی جهان
 بنه عت ناصیر که صد الصمد
 بولدی بیل آرزو ییگ نوجوان
 که دوشمنی قیلدی که دروخسی
 سالت که ربلاز ایجره کوب رلره
 که اسلام قواش ایلدکی شیر وور

مع الفقه عیال صابیر دماغ
یمه باشقە برچونك لقم راس اتیب
آنكاوت یا قیب دارودین چققی بانك
بغش غیشب كسك لار غطای باشقە
حطایلار براف دین آتار تاش كسك
شورە غە كبلای حطایلار یقیق
عید صوفی مینك ارسی علق غە راش
قواش قاضی برلە قواش مینك یکی
كە نوڭاڭ لار دین مەر سینوز اتار
مولار نوردی آندا بوشوڭ نوسوب
كە ماہ شریب رمضان اول بوی
فارسلاپ پاراسلاپ یقبیلدی قنوع
قدم قوبدی نیر نوردی باق همان
ایبب وقی باران صفت کاہران
دم آفای اتیب کفریلار قیلدی چك
جلال دورغا كفلرغە آجیغ لایب
دەیلار عمر مان غوجام صبر قیل
اوشوقمە کبرورکا ایا نوجوان
سنانكسە اوقی کل بورونك كول دلولور
بوسورلارن آنگلاب جلال بولدی مسب
دیدى ای دوجام نیر رغصت بریدك
كە بر کیرماسك فامە غە کیم کبرور

عمر کورسە مانیدا چوزیل كشی
حدا برسە رحمت فی جنك ایلاین
نریك فالسە چنیم کە غاری دولای
اولوغ لار کبرار بوی قراری آنبك
اولوغ لار بوم بردی رغصت آنکا
آلبب ایلكیکا شغ المی جلال
ایرور مەلە موئمین قنداسی جلال
بتم بر حداننك عیددی جلال
دیب الله اكبر قدم قوبدی تیز
كە دروازە اوستیكا چغان هەل
دیب الله الله بقلدی طر
كە دولت صوفی آندا حاضر ایدی
بوايکو کوروب آه اوروب قل بوتوب
بو ابرینك تیب دمتش اورره-الس
ایسی بلال ابردیلاز بی حیر
فلب کمر بە رار و بولوب دردناك
بوكوردی چاقین دك-شهر ناشیفه
مراریکی شیعی محمد کدای
مرار قنلە ساریغە مدغون اثب
موضع پس قندی نوس صفت بولدی قم

كە آخر آنبك اولماك ایرمیش ایش
جهنن حطیلارغە تمك ایلاین
كە بولسام شہد نامی راضی بولای
بصیحتی آنكلارغە راب آنبك
بونوع حینی کا قلیشتی دعا
حلایق غە داقتی دیدی بو مقال
نیام باشقە لار نینك کداسی جلال
بولاین بورونراق شہیدی جلال
كە دریندی ساری حوبان قیلدی غیز
كە بش یرکا اوقی تكدیلار ییكبان
شہد بولدی درولرەدە شیر کیر
محمد ایبب برلە قنطیر ایدی
آلبب چققی لار بش آیاعین نوثوب
كە نر هولجە شهر یغە کلدی بقیب
شہیدی جلال دین کە نپنی اثر
اوروب آه بیلدی یغلیسی چاك
بقیب قشیغە چون سوپوب باشقە
آنکا یتکوروب بعلابن های های
کپی زار اولوب کاھی عقلی کنیب
یوبیت ی اوفور ایردی بو دمدم

ولشكري اسلام كهرى كوريكا ايلماي اوز قوتيه ايشانيب بيا ابا كمارغه
روبرو بولغاندا لشكري كهر حيله قىلب مسلمانلارغه شكست برکاي
وچند مسلمانلار شهيد بولغان

فلم تارقي باشيف جىرى سبا
صبا صبحه لارى قىرا ايلكاي
بو قصد برله جارى بويولان قىم
برانت آي نيك كه اون توقوزى
بوجانكچون لعين كوب جىرى بىب
كه هر برى بىكا جون برى بىبخش آما
كه تونكاي لار بو جىرى آلب
به نزدك سلطان صامب قران
كه مطلع بولوب شاه اسلاميان
روان بولدى شه هم هرمان خوجم
شجاعت قىشيب بو ابكى كره
ديدىلار كوروب بارجه اسلاميان
كه ليله ايجده آلورمير ديدى
دليرلار صوبه چنل قىلدى جىر
كه موئين كا كلنورماين كهرى نلب
كه موئين همه آرقادين قوغلاى
كه بنگوردى لار كهرى قلعه شه
مولى كوردى خوف اتى سلامى لار
عطليلار پايىب آرقدين سورديلار

صبا على آخون بعثوب لار
خطاي قوغلاشب كلى لىكر كا نير
كه لشكر تاقىب آندا آرقاق شكست
بو كهرمو هم قىمعه پايىب
نام اهل بو طرفه سرور اولوب
ديدى امدى اورمان فلک برکا كاج
كه موئين همه بيدماغ بولدىلار
تونونك ساقا برکا كىكويه مى
آخيلسون صحابى دا اشعار كلى
بوجىك دا كىلن سيز شهيد بولدىلار
كه نومنى خلقى هر مان عزيز
حكوم برله چالدى طبل بار كشت
قىتاب شادليغ لانيغه باش چاليب
فلک بينك بو قىمديغه بغرور اولوب
قوايىب فلک كا يورور ايردى آج
كه خوش طالع كامراق بولدىلار
ايچىب نكنه شادليغ كلنوراي
بوا بىلاسولار ريل بىلبلى

موئينلار جهاد اوزره استقامت كوركوزوب ذكر

لا اله الا الله محمد رسول الله ورد قىلب كچه كوندور صدى خلاص برله
خدای عالمان درگاهدين استهانت تىلب نوبه نصريح لار قىلدى رپو
كله شريف نيك فصلى دين آن پادشاهى حير الامارين موئين شه
اور مصر كرمى برله نصرت عظيم عا قىلب قلعه كمار بىلدى فتح بولغان

كه نافيل نسيمى كتوردى سخن
بولوب اوشو بويدى مظهر دماغ
كه فرواه دل اوردى آندا اورى
سوزيمى ايشتنسانك مكابت رموز
كليب بر كوى نظمى عا طلى
كه فتح بياندای بيان ايلكيل
بو وجهه ايدى ايلادى من بيان
ندوركم سخن بوي مشك سخن
سراي سخن ابحره ياندی چراغ
لسان طفت انماي جفاردى سوزين
كه خبيغه بافسانك نام درد سوز
علي دير مكا اي سخن بىلبلى
ورقه سرپاي عيان ايلكيل
بو قسم بيان ايلادى نافلان

مولاد باي محمد علي آخونوم
ولي خوجه باياني آخون خوجه
تليبالدي توردى حسين خوجهلار
يوسف شيبهجي ميرزا بايلار تمام
تاشكند باي يوسف خوجه مير صالحلار
حيدر باردبلار باره كاهه پتتپ
آلبب باردبلار راست قىلب باره كاه
گه موملى اوچون قوي اگورلار سويوب
بو اخلاصنى كوردى خوجام بولدى شاد
ايشنى مولى كىرىلار تىبىك جوتكى
پتتپ بو لعين كىرىلار درىنى
بادارين بولار آلتىدا بىلادى
دىدى دورلار ايش بولوب دور بىل
ندىس قىلماغابىر كه كىرىه رآه
سوزوم ايشتاشك ايا اهللى بو
كه ويران قىينكلار شيبهنى بوزوب
قولوبك لارغه نىع برله شىدر برى
بو وعدى آنكلاب نىم دورلار
بولوب هر برى قهرىده ناردك
تمام دورلار كچه سىلدىن نوشوب
كه نوبكالى لاردىن قىلب اعطيات
ايدى پىخىر باره خلق بوزماى

ميس آخون عبد رمان جىوم
شربى مير قسىم باي عاشور خوجه
عمر خوجه باي حسن خوجهلار
عزير قورىلى بركا سوردى حرام
مير عبد الله باي برله مير عاليلار
نام خاصلار كلدىلار آلا تىب
سبد زادهلارغه نوزوب حواكاه
خوجام آلتىدا دىل نىعت قىوب
نام نامرادلار نافىشنى مراد
نەموفك بوغوسى زاغلارنىك فونكى
ايجوردى بولارغه عرف بوردى
باشى چالپىر جىل بىلادى
كوره لشكرى كلدىلار بو بىل
قوبارغان شيبه بركا بولدى بلا
جىب نوبه ياقىل شيبه لارغه اوت
كه چىك ايلانىكز مردلىك كوركوزوب
خراچانىكس لارغه كوپ زر برى
يمانلىق دا چون ناره سوزلار
كه افغى كىر ره ره نىع ناردك
كوردى كىشكا پىمان قورقشيب
شيبه بىمىك پانجه پتتپ كلدى قات
دودورلار كىلوردى قىلشماي كىل

شيبه لوزره جىبىنى تمام اهللى بوت
كه بعضى اوبوملى تورور قايقودا
بىلالملى حلايت نە ايش بوردى دىب
شيبه لوزره جىبىنى بجه كافران
كه توخته عىت ايردى ابن صوفى
بنه تعالى كىرى اولكور تىلماى
كه حىر له تىرى باره قىلب
پانچىب شيبه دىن نوشكوجه كافران
تمام دورلارى هلاك ايلادى
بنه شيبه بويروب عمر دىل خوجام
بنه ايكى جوتك شيبه برىا قىلب
اعلى خلق شيبه غه جىبىب باش بولوب
عزير پهلوان عبد وارت دلبر
كه نوحه محمد ابوالخبرى لار
دلبرلار ائىب رىهورك لار بىس
نونون اوت ارا غاىب اولدى شهر
قىلور كىرىه رار كىرىلار دم پانچىب
كه تارقى خطايلار سىلغه كىكر
سىلغه عىدو قانيدا بوردى رىك
بو لافىمغه نوت ساقيا باشقه مى

كه نهره اوروشوب تمام قوبدى اوت
تولاراق جىرىك ايردىلار اوبىودا
بولوب نىرىغه قاچىلار هر طرف
پتتپ ايردى اوستىدا بر پهلوان
نك برله آت ايكى كىرىلى
شپىدا ايلادى چون اوروب نىع كىن
به ياره قىب قاره قاره قىلب
آراغه آلبب جملە اسلاميان
خطايلارنى كوپ دردناك ايلادى
نوزوب ايكى بركا قىلب اهتمام
شيبه وزه سكا دلبرلار جىبىب
كه اعلى صوفى آنكا بولمىش بولوب
محمد صوفى هم على شىر كىر
كه جعفر وقاسىم نك آت لار
بلوتك بولوب دارولارنىك ايسى
خطايلار اوزىدىن بولوب پىخىر
توكاندى خطايلار سفرغه كىت
كىكرى صهر قىلدى اول بجه تىر
بو قسىمدا بىل رەمان بولدى حىك
ايجىب شاد اولوب باشقه بىركنه دى

جانكچون لعين بنه بر تىمن لشكرى اعدانى جمع قىلب
سولان وشىرلاردىن لشكر آلبب لشكرى اسلامنىك لوزىسكا ايماركاى

يېلان قورقنى بوشىپ بو آخون لوغوم
 كە آخر بولشكر يىنىپ كەلدىلار
 تام بولدى تون آخري آت تاشك
 مچە خاص بلە آخونوم آطلائيپ
 كەسلەن ديدىلار سورانك لار موى
 سوراب آخونومى بىر اهلى صلوم
 كە سلطان ديدى اولتورونك لار آنى
 ھەمە خلق ايدى بو دور علما
 كە آلدى بو آخون كەلەين تېلب
 بو دور كار بارى ملك روسيا
 اولوم دىن بو آخونى ايلاب ايمىن
 بو آخونلوغوم مەسلىق آلبى
 نغى كلتور بىشوكك آخونى جون
 كورونك كاج رفتار ملك كوردشى
 حلايق اميرنىك تىنى آلبى
 شەر تاشىدا ايكي يرنى قارىپ
 امير نوموراننىك تام مالى
 كە بىر بىر سىلاب دىنرىكا آلبى
 كورونكلار بىر ك بىر فالىخ دور
 كە آرى مەسلەنە ھىسە الم
 كە مومىن بو فائىدا تارنسا جفا
 علما ديدى قانى مەنت سىرېشت
 دىمى صېح سەلىق ھە تىرك آتى ئوم
 تام كار بارىن يىلان قىلدىلار
 موقىن موآران اوجون اوردى بانك
 در بارە كاجىھە كەلدى يىتېپ
 اولوم كلتورونك لار توكولسون قانى
 كەلە قويسىلار ديدى كەلدى اولوم
 كەلەرتتە يانېپ كويىدورونك لار آنى
 كە بىشى ايمەلەن موى قىلماق نېا
 تام خاصلار بىرلە اهلى ادب
 كەنە مېز كىشېكا قوبورلار كەلە
 آلبى زور بلە قاضىلىق مەسلىق
 كە زىندانە سەلدى نىز بىند قىلب
 آنكا بىردى قاضى كلانلىق ارون
 جفا حەلەم ايرىش آنىك دىزىش
 اسحاقىلىق ھەم نەش وزىرە سالىپ
 تام ياندىلار آندا مەخون انىپ
 كە قاضى كلاننىك كە اموالىنى
 خرايىن ھە آلدېكە غارت قىلب
 بو ايشلار سەن بىر جەمەلىق دورور
 آنى ايلامېش ھەرىدە مەحترەم
 كە بار بىر جەمەلىق مېنىك وفا
 كە ھىبى سىرايى مەلە سىرېشت

دېھانك بو ايشلارنى خەلق دېن ايرور
 اوزانمە بو ايش ھە ملامەت تىلەن
 ابا ناغلى سورى قىلبە درار قىلب
 ولايت طرە قىدىن سىد ھەرخان خوجام
 دىھاكىر خوجام لارنىك كلانى قەلە
 اوت قىوب كويىدور كەلە خوجام لار
 يەنە ايكي بىر كا شىبە قوپارىپ كەلە
 سىرور جامىدىن مەسلىق نونە مە
 ايشىنسون بوى نىكە مەسلىق خەلق
 جوقى نىكە مەسلىق ايرور درد سوز
 كىلور اوج ھوھە اندجان سارىدىن
 بو اوج نىكە اولوغى ھەرخان ايرور
 ايشىپ خوجام كلانى غارىلار
 خوجام لار قولىق قىلشېم طراي
 كە نورغون كىشىدىن آلا جەتېپ
 تام جەمەلىق كىشىلار قىلب كىرە زار
 نىركە دېشىپ لېاس تونىنى
 خوجام نىكە تونىنى لوزوب تويماي
 آلبى كىردى آخىر خوجامنى بولار
 خوجام ھەمە بىر بىر كۈنە طەلم
 قىوب بىر كەلە آندىن آطلايدىلار
 خوجام بىرلە باردى تام باي لار
 ايشىپ نەغلى جالغوسى طرفە قى
 كونك بىلەلى نىكە نواسىنى خەلق
 كە بىلەل قواسى بو قىسى رەوز
 كىلب اوتى درىاي ھەرخەرىدىن
 ھەرخان خوجام بىر كا مەلەن ايرور
 كە املەلى ايشىپ قىس باز باردىلار
 رىبارت قىلشېپ آلبىشېپ صواب
 بورك بارغودك شور ھوفا پەتېپ
 اوزىن بىر كا تاشلاپ بولوب دىھار
 فراھىن ايسرار بىج تونىسى
 اوروب ترمالاب ھىج قىتون قويمادى
 كەمەشكۈن اوجون بىشى جاي بىرلار
 خوجامدىن سوراب طرفە طرە كلام
 بىلەنلەي سارىبە روان بولدىلار
 كە ھەلە بولوشېپ مەسلىق تىلار

گورار خوجه خون بهرگاه خالی دور
خوجه باشورون تیغ غاغر آلب
خوجه ایستکری کیردی قیلماي سلام
بند توخت آخون خلی بوز یکی
امیر اولنوروب ایردی لار تختیدا
امیرعه خوجه سوزلامای سالدی تیغ
بو تیغ نیز اوق امیر باشیغه
قلی بوز یکی آندا سالدی سنلن
دیب الله اکبر یقیلدی امر
استغنی بیکنی هم آندا قیلدی هلاک
بو خوقانی آنکلاب تمام غاریلار
امیرنیک ملازم لاری موف انیب
بو خوقانی آنکلاب که قاضی کلان
تورپوت آخونوم زار زار یغلادی
بعلغای دبدی بولسه لار جان خدا
شهرنیک ایچیکا قوشیب غلغل
عریز حطب بوالعطا بوالحسن
جلال خورفا اسلام ملا باشور
ینه قطب الدین طمان آخون رشید
بولار ایلیکیکا تیغ برا السب
که مخصت بریک بز بارور مز دبدی
دبدی آخونوم ایله دریندن بند
که خالی ایکاندیب بولوشنی سرور
امر جلدی ایچره کیردی کلپ
امیر ایدی ایشی قیلپ من که خام
ندور بوز یکی برسلوق موز یکی
نه ایشقه خوجام کلدی بو وقتیدا
کسیب قاره برنی بو تیغ بی دریغ
که طرفی سریدیس اوتوب قاشیغه
امیرعه کوروندی فرانکغو جهل
شید بولدی اوب بردا اول شیرکیر
که فرزندلاریس قیلپ دردناک
توشیب زلزله بارجه قوزقالدی لار
قیپ کلدی توندا شهرکا بنیب
دبدی که بولیش تمام موصلن
بو توندا بولوب بیقرار یغلادی
امیر قاتلی نی قیلورده نبا
که اهرکک تشی بارجه در زلزله
ینه آرضومینک بیک صابوچی حسن
ممت شه دولت صوفی بوله نور
پوشی آخون توخته زهراب سعید
بوقاضی کلاننیک قاشیغه کلپ
خوجه مینک باشینی بارور مز دبدی
که بوش لار اورماسون بزکا قند

که خنواره لاریکه بند یغلادی
بو یاندین آغاجه موی آنکلا دی
که طبع لاری بارجه سی قان یوتوب
بوزینی اویوب آغام زار زار
دبدی آغاجه آه امیر آه امیر
نه بولدی ایکن کل صحت فامینک
بولوب خونغه آلوده آیدک بوزونک
مینک باغ عرومدا ایردینک کلی
سینک سیر منکا کرک ایرماس جهل
نمال کلزاریم کلی یا امیر
سن ایردینک باشیم اوزره نامی امیر
که عررا حاتم قیلپ فحش درد
بولدین طبیبیک بولوب طرفه زار
دبدی قایدن سن مهربانیم آنام
سن اولکوغه من جون اولوب کاشکی
بوتون بعلایش بولدی لار زار زار
که آخیر قضاغه بریدیل رضا
احمدخان اوزپن کاریدین غری انیب
خوجه نیز شهرکا ایباردی جریک
دبدی بی جهتدین که کمار آار
بر سوزنیک جوانیغه کلکای اوزی
که قاضی کلان بولدی لار کوب غمین
جلائیغه ایلطاف نین یغلادی
آغاجه زوروندی کوب یغلادی
انیب ترک آش نال ماتم نوتوب
یفا چاک انیب هم بولوب بیقرار
مکا سی ییدنک مثلی بتر منیر
بولوب قانعه آلوده نوره انینک
که نغرائیغه اغوشه آهر کوزونک
ایدینک نوشکوفه کلوم بلبل
توکولکان قانیکه قندور بوچال
که غوجه لیم یسلی یا امیر
متینک دولتمینک روا می امیر
کتیب هوشدین زیل اولدی خرد
بوسین قیپ چاک بولوب بیقرار
یتیم ایلا دینک س که چاییم آنام
بو قانیم الم کورمسام کاشکی
شهر خلقی هم بولدی کوب بیقرار
که قست بولدی بو علمله مامرا
که اوباش لاری اوشول تون یغیب
نوتوب قاضی موند کلبور تریک
که اسلام کی کلر یلارغه قانار
دروضو و یارامت موحر بوزی
که کومدوردی تیر قلعه درواز سین

مېبېا دېھانلار بو سلطانعه لهن ئېلىك لار يھىنك لار كە قېلىپكە طعن
بلىككلار بو ايش لار بهانە ابرور امبرعه عصائى يكانه ابرور
اقولسه بو اشعلر در اجمن دما قبل بلال اس يوسى كا سن
قبور بولسه شايد بو قينعل دما دو عالمدا بو بئنه تلپى صفا
اكر كئسه نطمدا سوره خطا كك عفو كرم ايلاسولار صفا
قياب مود حطى تراش ايلاسون كك شر اورنېفه غير قاش ايلاسون

امير عبد رسل بىك نى جملە خىلايق يىغشى ليق صفتى دا
بلد قېلغاندا سلطان معطم حائنه كران كليب احمد خانقە بالدارىب
اميرنى هلاك قېلغانقە نرغېب نېلغانى احمد حلى جھالت توسنى قە سواره
بولوب غضب اونىنى اميرنېنك حرمى ومودېفە ياققلى امير شھىدلىك
مېدانېدا جولان نېلغانى اسحاق خزانجى بىك اميرنېنك مطابعتىدا شھادە
شرېتىنى نوس قېلغانى قصى ناصرالدين آمون قە منصب ملاوتىنى
ترك قېلدوروب زېندان كنجىدا مقام نوتورغانىنى ملا بلال اس يوسى
شاعر نطم بىرلە بېان قېلغانى

ابا عدلىب امدى ابلانك افغان قرىل كل كتيب بئى فصل خزان
دوامت بهار سوره رار اولغاى خزان فصل يتسا بهار اولغاى
كە آرى بهار اونسه كلكاى خزان خزان اونسه عالم بولور گلستان
كە هر دولتى بولسه محنت قاتىش كك محنت آياغېفە دولت چلېش
مع النصف سلطان كوتى قېلدى بىرم اميرى شھىد ايلامك بولدى بىرم
احمد خن خرچامى پايغېفە آلېب انى مال مصبكا مفرور قېلىب
دېدىكم اميرنى هلاك انسانكېز اسحاق بىكسى هم دردناك انسانكېز
جىرىك خوى ايىتېب لام دېماس سكا كك عوغاسى بىنك مودمىلور سكا

دېدى خرجه . اى پادشاه ئېكمام بو لشكر فېرور بىزكا فرغايى عالم
دېدى دابېل بىك مو موند كور كە مانجوجە خط نھىت ايلاب فېلور
اميرنى چاقىپ او شېو خطى آلېب كك ايلدىن نھان يانجوقېفە سالىب
امير اولسه آندىن چرىكنى يھىنك امير يانجوقېدىن بو حطى آلېنك
نوروب دانېال بىك امير باشېدا بو حطى او قوغاي جىرىك قشېدا
ايشېنكاش كشى لار بولوب بد كك تىلمى دېكاي لار اميرنى بېن
كە قاضى كلانقە سالىبك لار كىند قولېن باغلان اولە زنداندا بىد
كە آندىن كىن قلاغاى خون طلب كك تارقاننى لار بو صفت سوزى دىب
ايشېنكاش انكا خوب دىيىلى بوسور ككشېبىن ككشېكا پايىلىدى بو سوز
قطب الدىن سارول جلال دورغالار امير فاشېفە تېز يىتېب كلدى لار
كك ملا عاشور باقى ملا عاشور ممت شاه ياسول بىك كە اسلام زور
كك دولت صوفى بىرلە بعقوب مېرات بولار يىغلاشېب قېلدى جشمىنى آب
دېدىلار ابا شامى طورانېان شھر كا كئىشك ايش بولوبمور بىن
احمدخان بوكون سىرنى اولتور كودك غضب اونىدا بىزنى كويىدور كودك
دېدى شېردل عب رسل امير بىروركم امير شاه صاحب سرور
معطم حلى احمد حلى بىرلە اورم كلامى غدا بىرلە قېلدىن قسم
منى اونشورور بولە توتداى كلام كك بولسام شھىد نانكلا نالقوم مقام
كلامى خداوند كواھم دورور نوكل مېنك رھنمايىم دورور
كك اولنورسە بىزنى قېر باسرا خدايىك فصايغە بىرېم رھما
نوكل قليبان. پائىنكلار دېدى كك تېزاوردا سارى بارىنكلار دېدى
بولار يىغلاشېب پائىنكلار زار زار كك اورداقە كلدى بولوب بىفرار
برات اى بىرى بئى جېفە ايدى احمدخان اميرنېنك فېى دا ايدى

دېدى كل بوزيكا ساميپ كوز ياشين
 كه لشكركا فيلدى امير سرمداب
 نوراز ايردى تونكاى لار جونك لارى
 امير ئېز كلدى بولار فاشيغه
 امير ايردى اى شىغه آخون كليشك
 نه بوشاي كرىم برىنيكيز باش بولوب
 مييك لشكرىم كورمكار كوت جهاد
 اكر آرقىغه بانهلما كافران
 كه اول سىرلارنى فيلداي ملاق
 ايشنى اميردين بو قىسمى كلام
 بولوب سربرهه آلب نىغ نيز
 كرىم باش بولوب جىنگى تونكاى لار
 كه آنداغ قىلب جىك آرا مانرا
 آلب نىغ ايله كىرلار جانينى
 قوبىغه آلب نىغ نيز هر دلير
 دى نىغ حىر بىب نا هوا
 شى شى حىر جكا جاك نىغ
 بو قسم يىب بر اوزه كافران
 نىمىدىن قوپاردى نلى نىغلان
 موى كوردى كىل بولدى ضيى
 قاچاي دىب بار آرقادا بر اولوغ
 بو كىلارى قىرمانس توشوب قانچالى

اولوغ غىدا نالى اميرنىك بلىش
 كه لشكر تورور هر طرفكا قاراب
 باكور شىغه آخون صفت لوتك لارى
 بولار رىم فيلدى امير پاشيغه
 مېنىك بو سورومنى قولامه آلبىك
 مېنىك برجه حليم غه يولداش بولوب
 سىرلار كار كرده موزو دىن مراد
 كه بىلارغه البته بوشاي پىمان
 كه بىلارنى هم ابلالكاى درىك
 كه تونكاى لار يىغلانىب خاص عام
 حىللى صىلارنى بولار قىلدى رىر
 بولار سونكى پىن كىردى اسلامى لار
 قىامت قوپاردىك مېداى ارا
 كه دريا صفت آق توشوب قانينى
 رىمىنى قىلب لاله دىك قىب قىرل
 نىمى قانى مېمىر غه بىردى صدا
 اوم بىع مونددا بولوب كوت قىزىغ
 سى بى نىمان قنى بى سران
 بولوب اىر قىلم صفت آقنى فان
 قاچارغه قىلدى كه حالى زمين
 اوتى غان قىل كوك سوروك وىكسولوق
 نى قوبىغاى آغرىنى آقلى

صالح خوجه اوغلى بهادر هر بر
 دىدى جونكسولوقنى تىكدا آتلى
 دىدى مېنطىبىن آتقلى راسلادى
 عىز بىلوان آنداغ آق آلى
 حىللىلار كورلار اولوبىمور اولوغ
 كوزوب كىرلار قانچالى توشى بوز
 دليرلار تام آرقادىن سوردىلار
 سوروب يىتكوزوب نىكوره غه يىقىن
 تام قالدى مومىن غه آلات جىك
 حىللىلار بوشو قىلىن الله يدى
 آلا بارىكاه بول آق آوى هم
 كرونج يىع اولىلار تىلار وىقار
 بو جىنگىنى اكر كورسه اسىمىلار
 اكر كورسەلار رىمنى فيلدىن
 كه شىلار هم ياندى نصرت بىلار
 تام توشىلار بارىكاه كلىب
 بهادر آتلىدى بو جىنگى امير
 اميردىن هم مېنىك دى بولدى شاد
 دىدى بارىكاه بىر كلىب امير
 كه عىل رىل بىك دىمىر دروست
 كه سلطان ايشىب بولوب كوت ملول
 اميرنى بوش اناك كا قىلدى ابلادى

موى كوردى راجقى كلىدى تىر
 كه تورىداكى آتلىق قىلدى
 قورلعه آلب سىمىن جىغلادى
 قونكىبىن جىب كى چىر كىن جى
 قاچار يوللارنى خالى قانچىل قىرغ
 امير بول آجىب حىللىلار غه تور
 ساب بىنه بوز اولى اولتوردى لار
 اولوك كا تولىب دىدى روى زمين
 نىل فر ولى فر وىلى خىك
 كه اىلىك عىللىلار دارو اوق
 كه آتلىق قولى اىناك آوى هم
 بوشىب اولجى اسلامه جوى بىشمار
 حىللىلار بولور ايردى كوت بىشمار
 قاچار اىللىلار دىب بىلوى حىن
 رىقاب تام كلىدى عىللىلار
 دليرلارغه بىردىكە مېلىس قىل
 بىروركم امير شاه صاحب سرىر
 دعا ابلادى نانى غىلدىن بىجات
 كه بىلاركا دىم كركلىك امير
 دىل روست بوجون توشىللى آلى دوست
 اميرى شىپ اىلاماك بولدى اول
 ولى اوز جانينى شىكست ابلادى

خطایار توپون سین قیوغلان تیشیب
خطای حیل سینی بولار بیایدی
چه مویمین نام فینه بولدی کین
که سلطان امیر بیماغ بولدی یار
شاید قیلدی لشکری اوقلار انیب
اوشل دمه مویمین نام غلام ایدی
شاید اولکون بولدی یورگا یقین
اولر غلارغه کوباک دای بولدی یار

مسلمان لارنینک مونداغ قاتیق ملول ویدماغ بولوب
تورغان وقتیدا کوره شهریدین نیاکچون برتنین یینه میک لشکر بله
خادارین قلعه پیلدا یقه لشکری اسلام نینک اوزمیکا ایبارکای مسلمان لار
بولکلان لشکری کتار بله میک قیلس مویمین لارغه الله تعالی اولوغ
فتح نصرت عطا قیلسان

خرد شاهی مندی تحیل المین
گلستان نطبه باردی یتیب
فرج جامیدا موغ یقه توف می
قلم نوکی آنداغکه مشکین محب
بو یشکلیج سخن در سخن ایلادی
رجب آب اون یشکی ای پسر
که آطینغ کلب چه نونکای لار
ایا شاه نیکان نیکو رموز
نملی نور جبه جوشن کیب
جهانغه سالیب یوز نمن غفل
بوسورنی ایشندوک ته کلرک بولان
دیددی ایکی شهراده تیر فم هوش
اکر برسه نصرت مکا خوالنن
زبان راهیدا کورسانیب جرعتی
صحابی شبتانیدا برم انیب
ایچیب نالغی ایلکیمکا آلدی ق
یاریب صحفه نالان عجب
مدورکم سخن نکه فند ایلادی
که شنبه ایدی کونغه کلدی خبر
که سلطان امیرغه خبر قیلدی یار
بعلب خطای برتنین یینه یوز
فریل پاشیل آق الم لار آلیب
که دوشمن کیلور شاه راه یول بله
علاجین قیلسک ای شهنشاهواران
خدا بار خطای قیلسا جندان دروش
نه فورقونج خطای بولسه لار یوز نمن

مونی شلار آنکلاب بغیب کوب چریک
که سلطان امیر برله آطلاندی لار
کوردنک ایکی شهباز فریدون شکوه
دویو فودیکان پرده ص لار توزوب
که سلطان اوروب بانک باهیبی
دیدی لار سم شاه طورانیلن
میک حاکیم تیغ آلاس دی
که بر پانیدین نمره اوردی امیر
خرامین سوروب سوی کتار یل
دیدی لار منم ظریلار سروری
ایا اهلی بولالار سلورمن سنن
بو یاندین دلیرلار اتینی هیان
اوزین اوردی کمارغه بوران صفت
بولاندین تیکبب لشکری کافران
که باران صفت آق نیری خدنگ
که مویمین اهلی عدوی سوروب
که کتار یلار بیکده غالب بولوب
که اطراف لشکری ایدای یلسیب
که اسلام لارغه نوشب اوردی خوی
بریب فتح نصرت منی شاد قیل
که فتح اسمنک حق یا کریم
قیاب کوب دلیری اوزیکا شریک
غضب برله ایدای سیل یار دیلار
که دوشن بیلان بولدی لار وودرو
که هر قیسی اوزرورینی کورکوزوب
یوکورتوب خرام کورسانیب جرعتی
رعیت پناه میر ابرانیلن
که جسام باشنک تن دا قاللس دی
بهادر دلاور بکیت شیر کبر
که نمره اوروب قیلدی آتین بیل
ایلا شهریننک خلقی نینک بهتری
فرانکفر کورونکای کورونکا جهان
نمل اصل نسلی ایلاب بیان
بولوب هر بری شیر غران صفت
که اسلامه غولارنی قیلدی روان
که مویمین قلیشمنی عجب سحتی جنگ
که کتار یلار آرقهغه یاندوروب
که غالب کاهی مغلوب بولوب
که اسلام جریمکی ارادا قالدیب
امیر آه اوردی دیدی یا رتوف
نمل لشکریم صمدین آزاد قیل
که بزنندهکا سن رتوف الرحیم

(۱) В другомъ измѣненъ.

(²) В другом экземпляре: **عند**

عليه السلام

(1). Въ другомъ изданіи. **اعیان**

یواسکر فہ آش

اوج اوغلى آتالمى عراقى ايدى
 اوغورلوق قىلب كچهلار اويماغان
 سبالارغا هم زره بوى برمکان
 بو صبرنىڭ آتى صاحب ايدى
 ندانى ايشىنكاج يوكوردى بويان
 كه بعد از دعا صادر عباركار
 دى جان بىرله قىلور من قبول
 منىڭ باشدا كارهم لقم كورلاماق
 نونوب رەندلارنى باغلاب قولبن
 كه يوللاردا من اوى قىلب تلى
 منىڭ بويك بلام آتى دركاه قلى
 ابللا شەرىدە بولسا هر دوز نام
 لقم كورلاماق عهدە سبدور مكا
 لقم كورلاماق چابىدوغىنى بربىڭ
 كه انكلام اولوغلار بولوب طرفە شاد
 مونكا قوشنىلار غە اوستادكار
 يەنە بار ايدى بىر يىگىت نوجوان
 چرايى كورسنىڭ ايدى نازە كل
 سخامتدا رستم شجاعتدا شير
 كه ملا جلال ايردى آسك آمل
 كه سردار انبى بوجلال دورغالى
 جلال دورغا ايلاب مغلاننى

عراقى ايدى هم قازاننى ايدى
 فقير غنى مالبنى قويماعان
 حاتون آلسا پورتيغە نوي برمکان
 بىنائىلىخدا چون رعد شاطر ايدى
 اميرغا دعا قىلدى كلك هان
 ديدى حكم قىلسە منكا شەرىار
 لقم كورلابان بولمايىن ملول
 كه مالدار كىشىنىڭ كوزى نورلاماق
 آنكا رحم قىلمى آلور من قولبن
 اوغورلاب آلور من كىشى ماليسى
 قولداكى مال بارچە حلقنىڭ غلى
 اولار بىرلە بىرمن دوامت هرام
 برونى بوپورسا متين فالتوغا
 كه طيار بولغاندا آندىن كلىك
 مونكا زر نقره قىلب التقات
 بو ايشدا تىمى ايدى كاردار
 شجاعتدا ايردى دليرى زمان
 مەكل چرابلار آنكا ايردى قل
 نغور شيركېر شير كبرى دلير
 كه لىمىدبار دك ايدى جوعى
 آنكا مېنىدوروب بىر قرا پورغالى
 كه طيار قىلب بارچە آلاننى

كه صبر صديق لقم كورلادى
 لقم كورلابان كچهلار اويمايدى
 لقم ايجىنى داروغە نولتوروب
 بىرو بارچەغە بىردى بونوع خبر
 بو سوز بىرلە لشكر ىراق نوردىلار
 بو اوت بىتى نيز داروغە ناكمان
 نوتون انجىرە اوتلار شراره اوروب
 آلا بولوبان قونولار چىب
 هر بوندى تير كىرى مردارىغە
 جىرىك لار كلىب قلعه كىركوچە
 كه بولدىكە لولكون عجب سفت چىڭ
 كه ياندىردى لشكرى قولار انبى
 كه اسلام جىرىكى بولوب كوپ شەيد
 عطاي لار بولوب اولكونى بىدورون
 يانمى باره كاه تمام حاسلار
 كه آندىن شەيدلار نمازىن اوقوب
 نزار يانمدا شەبره دارلىغ
 بولار ترك انبى چىك قىلور حور دىعواب

بو كىلر بلار كورچى - نورلادى
 لقم فونكوچە بىركىشى نويمايدى
 كه طيار قىلب قىلنلارنى قىوب
 ىراق نور بو چىردىن كه ابلات خىر
 بىرو قىلنە بلشىغە اوت قويدىلار
 كه اولاب زمين دىن فللك كا ئىمان
 شمال زور بىدىن قارە غارە بولوب
 اولوغ شورە بولدى شىل پىقلىب
 نه سردار بولغاىكە هوردارىغە
 قىوب زىسوركلار كىرە در كىرە
 كه دوشى قانى بىردى قلعه غە رىڭ
 كه نيز شورى آلدىلار بىركىب
 قانى بىرە جىمى قىلدى خرىد
 دى صبح دىن تابولوب كچ قرون
 بولار سونكىدىن جىرىك كىچىك باس لار
 رىمىنى قارىب جايى غە نالوشوروب
 آندىنى اوشل بىر شەيد كارلىغ
 بونول شەيد تا نعل ايردى صواب

شەير لشكرى نىڭ عىدىدى بىش يوز ايردى بو بىش
 بوردىن بىرور بىكرمى عىص شەرىك ايردى بو بىر يور بىكرم نى بىك
 ايجىدە بىر مويىمىس نىمانى بىرل شجاعتلىك ايردى انى بىل قىلورمىز
 روايت قىلور ناغالى نكندەن دلاور آئىنى قىلورلار بىل

بىنە قاسىم آخون كە ەلىپىر ايدى
بۇ اوردى بىكى ايردى كۆپ بىلەرد
بوسق آخون آنداق پورگىلىك ايدى
دېوان خانەدا فالنۇ بىك نوجوان
بولار قاضى آخون قاشىدا ايدى
يىتەكلىنى قورشاب شەر لشكرى
ايدى ئالى قاسىم كە ەلىپىر ايدى
بۇ اوردى بىكى ايردى كۆپ بىلەرد
بوسق آخون آنداق پورگىلىك ايدى
دېوان خانەدا فالنۇ بىك نوجوان
بولار قاضى آخون قاشىدا ايدى
يىتەكلىنى قورشاب شەر لشكرى

بىلال ايدى سوزى دراز انباكىل
دراز اولسه اولسونكە آزا انباكىل

ابا جىلىپ ساپرا گل يادىدا
بىلەن قىلىپ دىپ غوجە آجىلماغى
كە درد بىلە سوز غوجەسى آجىلور
مع البصه سلطى قاضى كلان
نوسوب لشكر ايله جنوب سارىنى
صنى شانك بىكى بىلە سردارلار
كە نوكانلار لشكرىنى آلىپ
كە مېرقات عظيم شاه بو ايكي دلبر
قلىپ كىرى شېرىنى مىلى نكېن
قېلا اللادى آندا غۇزىدە در
بولوب لاعلاج قلعه اورره جىقېپ
شېر بىلە مىھرا دلورلارى
سەيلغە بولاب نردىلار قىوب
قىلىپ غوجەسىفە چاينىكى فدا
دېمە ھەر طرفلاركا باجىلماغى
كە آھنك نىسى بىلە ساپلور
امىد خان خوجام امىرى زىمان
كە آرنوردى كىلارلار زارىنى
كە دروازە غرىبى آلدىلار
كە دروازە مشرقى توجىنى كلىپ
كە درېم شىلى قىبىپ دىستىگر
كەنورغون جىرىك بىلە قىلىپ كىپى
خطاى لشكرىنى قىلىپ رىزىر
كە چىك باشلادى رىزوركلار انىپ
جىقېپ غوجە زور آورلارى
قىبىپ زورلوق قوچقەلارنى بوزوب

نومىلار (۱) بىلەن دىگەنلەر:

كە دوشىن بىلە قىلىپ كۆپ جىقېپ
قوپاردىكە ايكي شىبە موئىنان
اعلى خان غىرىپ پىلوانى قىبىپ
كە توغچە مەت ھەم جىقېپ
بوسق پىلوان اولسە قاسىم بىلە
جىقېپ شىبە كا نىكە دارلار
بو وقتىدا كىم بولدى غىرىپ
بو نوع چىكدا ھەم قىچ بولدى شېر
كە عبدوسل بىك اوروب سىخى آھ
ناھىسا ايدى بىر تە چىلاركار
زىمىن آسنىدىن بىرلەم كورلاپا
ناھىكەلار دىسى دورلاردىن رىسا
مادىغە قىلىپوردى اولدىم نىسا

صادىر قانكروك دوز اورج اوغلى بىلە لقم كورلاغانى
وجلال خورغانى بولاربىك نونە سىنە قىوب دىھت قىلىپوردى لقمىنىك
اىچىكا دارو نولنوروب سىلدى بوزوب قلعه كقارنى شۆرە قىلغانى كقار
اغلى شۆرەنى انىپ البىب قانغىچ چىك قىلغانى بارار بالالارى جىقېپ بولوب
كلىپ لشكرى كقارنى تارقات قىلغانى يىتەكلىدا

بىنە ناھىلى نكەنە باشلادى نىچىل سارىغە اورىن تاشلادى
بار ايردى اوشل چىكدا چىلاركار بىھىت ھرىپ دوزە روركار
بىر قالماعلى ايردى قاقشانغاغان بىرلوى قالغان مالىسى آلماعلى

شېركىر (۲) بىلەن دىگەنلەر:

حوجام تورىلار بىر طرفى آلىپ
 بوياندىن بولار اول طرفىن حطاي
 سوتقونلاردا آنداگك چىرماشتى لار
 حطاي قلەسى ايردى مثل فلک
 نىس هووچى فو انىب كافران
 شهر تونكانى قاچنى لار نيز نو
 بولوب غولچىغا بارچە تونكان روان
 احمد مان بوشورىسنى كورمك هيا
 اغبر بولكلارنى نيام نىلادى
 بو تەرىقەغا قالدى بو بىدەلار
 مولار قاشقانىنى كوروب اهل بول
 'ولى قاچماي تاجى تونكان لارى
 دىنى نە قىلورمىر حطايىن قىيى
 دىدىلار بوسورى بانيب تىكىلار
 اوزولدى عدونىنك تىيىدىن بىش
 تىيىدىس قوپاردى نلى نىسقلان
 قىل تازىلار بو صف ماجرا
 كىچەل كچوب تاجى تونكان لارى
 حوجام كلدى بانيب بورەكى سالىپ
 حوجام سوتكىيىن بارچە تونكان لار
 نيام واقىلى بىار ايلادى

بلى (Въ другонъ экзавларк)

ايشنىپ اولوغلار بولوب يىنىلغ
 بولدىن خطايلا بولوب طرفە شاد
 كتور سافيا جلم مسرورىدىن
 كە مى دىن دىمىغە يىنىش سون سرور
 آپلسونكە اشعار گلستىل لارى
 زبان فمىسى آند گوگو دىكاي
 دىدىلار قلىكلار جهاغه سىراغ
 كە مى نوش اتىشتى شىف شىف
 نكلم قىلاي اوشبو مى زور يىنىن
 بدن آچىرە روح اچىرە تافسون حضور
 چارسونكە شاخ نلم بوستىل لارى
 نە كركو دىكاي بىكە هو هو دىكاي

يىنە كلىك بىانداي نىنك جهاديغه

كە قاضى كلان ناصر الدىن دلىر
 كە فرزندى دورمىر دىن نوجوان
 ايكي اوغلى كامىل ايدى علم ارا
 انا كل ايدى ايكي سى قىمىسى
 بولاردىن اوقوب علمن بچە كس
 بىرىدور حلى اين فيروز ايدى
 كە حيد الله حلىقت بىرىدور عمر
 كە عبد المطلب ابا مسلمىس
 بىرى سعد وقاص بىكو خىمال
 بولار علم ظهردا سىر انكوجى
 يىنە بو العطا اسلام آخون دلىر
 بولار قاضى بىك غنىتىدا ايدى
 كە بىك لار ارا نىفرى نوجوان
 بويىك كا بو قاضى كلان يار اولوب
 ندىر كم دلىر جون ايدى شىركىر
 كە دوم نظام الدىن فرزند جان
 كە علم ارا حلى تىز علم ارا
 آنادور حلى ايكي دور بوجمىسى
 كەمىر بىرى حلىقە بولوب ايردى رىس
 كە ملا ارا طرفە دلىسوز ايدى
 حىر حلىتم نوجوان سىبىر
 ابا مسلمىن نىكوى مە جىيىن
 رىسل باقى قاضى قىسقى قىل
 شىعات هواسىدا طبر انكوجى
 بوسورغا نىازدور علم شىركىر
 شور ايسرە توردى قىلپ خدىتى
 ايدى منىبى شانك بىكى حكمران
 شور ايسرە قوبدىكە دلىدار اولوب

فخري روزو شب آندا يغلار ايدى
اولوغلار يايىپ فتح نصرت بيله
كيسرور يولو شوب چالايپ شاديان
اراده اجري قىلىپه پروردگار
ضميم پيشوي قىلغە غالب ايتلر
كهفانن شير ايردى يزايروك ضميم
كه شكري خداغه هزار و هزار
يتيب هر مهال لارنى نېغلار ايدى
نوشيب باره كاهيغه صرت يل
مسلمان همه غلدين اولدى امان
ضعيف مورچه لارنى قىلور مثلى مار
مكسى قوى شيرى مظلوم ايتار
ضعيف لارنى حق قىلدى شيرغە مريى
خطاي آلدېدا قىلدى بىرى حوار

كوره شهريده تونكانى لار جىك فيلب تورث مرتبه فتح
نصرت يار بولوب بشيى توبتدا احمد خان خوجامغه اعتماد فيلب
مومين لار شكست نايىپ كوب مومين شهيد بوبوب مومين لار يايىپ
كلكايىنى بيان قىلورمير انشاء الله تعالى

قىلور ناهىسى زره نكته شور
كوره شهري نيك قارى تونكان لارى
كه سويدونكدا مومين دلاورلارى
بولار جمع بولدى كوره شهريكا
كهباكخورن بيله اجنان قىلدى جىك
كه لوتو دنگيىن فيلب باره كاه
كه هر زى زى جىك ايمره سولاب
خطاي نيك دوكان اوزه اوت قىلور
خطايلار نيله قىلدى تورث يول عزات
علو غللى لارغە زىر ايلادى
سرور لشكري اوزره غم قىلدى زور
چىكشورى خورن نيك نوجوانان لارى
بنه قارچى نيك رور آورلارى
بولوب باره تونكان بىر شيرىكا
خطاي لشكريى فيلب سخت نيك
مسلمانه سوز نيمه دنك خوانگاه
كه نغانه لارنى قلىپان خراب
كجه لار كليب بورنجه نود قوبوب
قلىپ رُسنى قىلتنك جهاد
كه دوشمن غە خيالى نار ايلادى

فريب كهرىنى برتن آلتە يور
كوره نيك تاشچى قىلپ لاله رنگ
نغى كشته دىن پشته برپا فيلب
اولوكغه تولوب يول بولامى رواى
كه مومين قورقاروب اولوك دىن منار
كه مومين بولوب شير قران صفت
بوقسېدا ايلاب كه تورث يول عزات
ينه كهرى جمع بولوب برتن
ينه كهرى جفتى عصب قوج قوج
قلىشيب خطاي بولار بدين قسم
بهادر دلاورلار كه تونكان ايدى
قىلپ نامه راست باره تونكان لار
دهدى نامدا آى خوجام نيك ذات
بوتورث يول قاجور حوى كه اعدالانى
بغىلبش خطاي برتن دىن تولا
كليب بز يتيمه آتالغ قىلدىك
احمد خان ايشتيپ آتالدى تيز
ديشنى خوجام كلسه كفار فاجور
ايشايى قىلپ بر غريب بسدكا
عداى دىكان لار مدام قند يكاي
احمد خان خوجام تيز يتيب كادىلار
خوجام كلىپ دىب باره تونكان لار
كهملار ايكي مېشك زحمات لارغە سوز
فلتانه سايىپ ايتىپ سخت جىك
بوغوزلار ايدى بىر يىكا جاشيت
كه آتالار تواق بولور ايردى قان
خطايدىن هلاك بولدى كوب تاجدار
ندور شير دلكه نرېمان صفت
تولا كهرىلارى قىلپ ايردى مان
كه هر بر صولار بولوب اهرمن
كه درياي قلم صفت موج موج
موى كوردى مومين ارا توشنى غم
كه بر دل دلاورلار اولكان ايدى
احمد خان خوجامغه ايباردى حير
خطاي برله قىلدىق كه تورث يول جهاد
بوتورث يغيىب جىك كچىك باره موى
ارامېدا يوق جىشى بىر رهنا
صايىپ ايتىپ رهسايغ قىلدىك
جه بوز دلير برله جون قىلدى غېز
ديماى فتح نصرتى الله پرور
توكل قىلساي خداوند كا
خدا دىن بولكى ديسه مند يكاي
خوجام كلكايىنى بولار بىلدىلار
جقېب آلدېغه قىلدى كوب راره لار

که از داد دین بر کا قاله دین رویش
که بوقسه بوی بولدین نه آیش گلکوش
اگر قونماشنگ تاشیتی قبل جدا
بو بولار تمبدا هیچ سار یوق
موی دیب دیار دیکه رخصت هر مپ
ایشنگه سلطان امیری زمان
تمامی دلیرلارغه بوردی غیر
سپا ورعبت که اطلاندیلار
توزوب صف لارین اوشیوانکی کرو
خطای لار آتیشتی نین هر وتیر
که بر پانیدین قبلدی سلطان عروش
اعلی خان دلیر برله دارار ییکی
که بر پانیدین سروری عازیلار
اورور اوردی نیع کمری لار دلیشه
معرفی قوتوب جاسه هر شیر نر
که بر پانیدین برجه نونکای لار
ار اوونمک ناش اوونمک دوجی وفاش
که سبعتی ارا بوز بورا بوغاسون
که زوفوز ترا یار توفای غولجه لیک
چلوعای بلوکای که بالهوز یهج
قوفوجی وفایون کرم شره باغ
که بوغرا دولانو غلالت املی

بو وجه بله ایلا کوم پروردیش
که جان سیز خاگدور نه ایش بیلکوش
ناشنی جدا فیله فیلمس صدا
نه حرکت نه قدرت آواز یوق
روان بولدی بر مونجه لشکر آلیب
کوره لشکری چنتی دیب بیکمان
مولره بولوب جمله شیر نر
خطای لشکری اورره نیر یاردیلار
بولرشتی دوه سرفو ار ارو سرد
که اسلامی لار چون بولوب نره شر
میر بر طرفدین قبلد کوب نوروش
نیلدی دلیر یشر ییک مینک یکی
جکیب بانکی همت اوزین اوردیلار
اویوب قالغانیدین یتیم قاشیغه
کسبلکای باش مشای غبار سر
که نره اوروب کفریغه نکدهلار
که بیاجا اولاسنای قیلدی تالاش
بولار چکدا کفاری قبلدی چمن
بر کماردین قوبیدی هیچ نربک
بولار کفریغه نارلیغ سعت کاج
مومعای چاغوسنای خطایلارغه داغ
بولاردین سنبه دور غوللار یلی

اودونو وگشس ودار بقامبو هم
بولار رعب ییکلیغ سدا لار چکیب
آلیب ایلیکا خاجری آندار
که یاقموردیو نیر ترکی یلوت
ویا بر سر وک یلنیغه نکدی شیر
نمن قونمک زینورک لار آتیب
کوروتوب توتون لار آراسیدا اوت
نیلد اولکونی سخت چک هر دلیر
که هر اوزره یاقی بو نوع کافران
که سردار کفر اولوب ایکی سی
شی دارین باشینی قفس کا سالیب
عین لار بولاشی کوروب بولدی غون
ملمی خطای لار نونوشنی عسرا
نربک دالغای شهریغه قاجتی نیر
که جاقان جریک قیلدی جانکیونغه داد
نملم لشکرینک بولدی مقتول همه
ایشتی بو ایش لاری چانکچون لعین
یقاسین قبلد چاک بورینی اویوب
که حسرت بله بارماعین نیشلادی
بلا کلکابینی ییلد جانبغه
پوره کی یاریلدی نام قورقالتیب
که چانکچون چو بوتخانه هراسیغه

که دوشمن باشینی قبلد جور که جم
بولوب شیر دار نره هالار جکیب
حقاریدی که کفویلاردین عمار
ویا بوشنی بولغای بیستاقه اوت
ویا شیر برله نونوشنی دلیر
تولان باستی آندام توتون لار چکیب
بولوب اوت چاقینک بونون لار یلوت
زیننی قبلد لالندک قیب نر یل
سری بی تان ننی بی سران
که مره اندین ایردی اولار جونس سی
عدو رو برو سیغه قوبیدی آسپ
بادارین لعین بولدی خانج چنون
که رقوم بولوب کفری قیلغان عدا
که اسلامی لار سونکیدیون چاقتی نیر
دیدی شی دارین چکدا بولیدی همت
که هر ججه کافر قوتولدوق یته
اوزین تخنیدین نیشلادی بر زمین
توکات که کرکی سفالین بولوب
قبالب قالیب شوریده نیشلادی
اوروب شاتراق ورجه ایشنانیغه
که اقیون سوینی دوه بیک ایچیب
کریب باش چالب لات زیراسیغه

بو اوج كشيكا اون بش كشي قوشوب كوچارداكى
رلشيدىن خانغه نامه ايياركانى راشيدىن خوجه بولارنى
هم توتوب اليب قالىپ اييارمكاني

كه سلطان اميرلار قىلب مصلحت
ممت قربان آمونى چرلاق تيز
بو اوجى قىلب اللى بىك لار باش
بو اوج اللى يلكفه نامه برب
بولار كېم بول اوتوب بىرىدىن
كه آندىن كوچوب كوت داياننى داياب
قرا قول بله نوقى طورغان يولس
موهام نيز صدق قربان خطب
بو اوج اللى بىك لارى حال چرلانىپ
اوغوب ايله بىك بولك لارىن نامه س
حواب برى دىب بجه آي موندان نور
هنور لشكرىم هم سراجم ايباس
بونوع سورلارىك بركا تىر مودور
وباراست سور دور ويا حيله فد
قىلام سىر نغى بركا بلىس لىغ
دىدى اللى بىك لار ايا شهر بار
كلىب مير جىمىكه شكر قىلب
عابت قىلورس سزاوار بىر

كوچار خليفه واسلادى نامه عطا
هوچام بياز آمونى صافقى نيز
بولار خدغى غه كه اون بش كشي
كه شه موندان قالدى روانه قىلب
بارىب نوشنى لار كىت عالجات رهم
يوروب تىرون بركا ايتىن حوردمو اب
نغى لى ايبىن كوچارنىك چولس
كه نوشكوفه نوشنى كوچارغه بىش
مخاطير قىوب طرف موهم ايبىب
كه بىر نظر ايلالان حاهه سىن
موبىك دىك سورونكه ايباس خورور
كه اسباب الاتى ايجام ايباس
مكا ايلاك حيله نوزىر مودور
وب اوبادىك مو ميبك بول نرد
ويا قىلموسىر بركا نا جنس لىغ
بولالىك نىدوك بىر بىر بركا بار
كه زارا بلامه وىمىك سورنى دىب
كه بوقسه قواونكدا كرىقتار بىر

كه هر حكم قىلسانك مطيع بىمىز قاتىنكدا شكسته سراقكندى بىز
كبان ايلامى نامى راست بلىنك كه بىز هسته لارغه نرحم قىلىك
دىدى راشيدىن حال بجه كون نورونك ميبك دولتم بول دوران سورونك
بولوب ناعلاج جون نوروب قاندىلار كوچار اىپره قالدى بو بىچاره لار

جانكچون شهر بىلندى نىنك اولوغى بادارنى غه مدد
قىلماق نىنى دا شى دارىنى بىنه ميبك لشكرى كفارغه باش قىلب
مسلمان لارنىك سردارلارى نىنك باشىنى آيب كلىك دىب بىرودىنى
شى دارىن بش آفالى كىب اورى نىنك باشىنى بركا

دوناقمغه نىرمى نونوك موع بجه
نوا ايلاكاي لار زبان بىلى
خىال كاستانىدا كل آجىلور
ايا غندلب بجه سار قىل
مع القصه بركون بو جانكچون خطاى
بىن دور ياتىشكاي باشمىرغه مرك
اولالىس بركون آب اغىون اىچىب
بوسوزى دىدى بىلادى اىحسان
كه جانكچون موبىنى قوچوب بىلادى
دىدى بىكم ايا سرورى كاغراى
نولا بىلامانك مكا رحمت بىرىك
كه اسلامى لارنىك باشىنى اوزاى
كه جانكچون دىدى بوسوزونك سورع
نوا سىرلارىمى بىلامان بو بول

بوى زور بىن سورلاكاي بىرجه
شكوفه بولورلار نىجىل كلى
كلاى نغى هر طرف ساچىلور
زبانىك آجب نكته آغار قىل
جىمى نغى غه بىلادى هاى هاى
بومرك بىك غلامى نه قىلماق كرك
ويا بىر طرفكا كىتالىن فچىب
شى دارىن ايشىب دلى بولنى غل
باشىنى چالىب بىر مكا بىلادى
مسلمان سىل من بولابى رواى
مدد قىسه لات شادلىغ لار قىلىمك
جىمىككه نىر باشىنى كلىوراي
ارلوك بول كه بولاركا قىلامان مدد
ترىمى مددى قىلامان بو بول

اُلبېل اولجه كۆپ قوۋى آما ككلا
دلبېرلار كلب شەخە قىلدى بېلى
بونىصرت كا خوشوقت بولوب ايكنى شاه
بولارنى قىلاب بلكە سىندل شىن
بويىكلى ايشىتىپ كە قالماق چاقار
چاقارلار كيم خىمتىنى قىلدى قبول
رواى بولدى لار طرفى آق نوقا
نىام سر كىنشەنى قىلدى عېلان
بولارغە زر سېمى قىلدى عطا
كە شەلار قىلب اوزىكا هېنشېن
بويون سوندى اسلامغە بولدى جكار
نقى كردىكا كوتوردى حصول

قاضى ناصر الدىن آخون سلطان معظم خان وامير عبد
رسل بېك لار وىنە اوزكا سردارلار اورومى مىلس غە موحام نياز بوز
بكى لارنى خوش خىرغە ايداركانى

سخن ناقل سوز سىرى قىلدى مرم
بو سوز وادىسغە سوروب رحىلى
كە بونقىش دىن بولدى قىندا چىن
زبان بېلى آندا جكنى نوا
كە سطان امير بولە قاضى كلان
دېدىلار ايبارساك مىاسقە پرو
كە اون بىلوان بولە اون نىرەلىك
موحام نياز بوز بېكلىنى سردار ايتىپ
مىلس بولە بارسا اورومى ارا
كە بىزلار ايباركان چو بو نامى
عيايت قىلب بىرە مېكە كشى
موى دېدى چىراتى بوز بىلشېسى
صحايف شىستانىدا قىلدى مرم
قلم كامى بولە جىكېب نقشىنى
چىندا آجىلدى نىن بائىن
بواسىدا قىلدى بو قىسىم مىدا
قىلب مىصاحت بارچە بېك بىكمان
آبىك بولە بارى كە مىجد كروه
كە توكاى بىكرم نىامى فرق
قرا بولە زىرافىنى بىركا قانىپ
كە لوطى آندا اىمىش پادشا
نوبوب بىرە لوطى غە مىكەمى
زبون بولغاي ايردى بو كافر ايشى
كە اىماطانى ايتىپ شە آنكا آتېسى

فرق ايركا سردار ايتىپ اورومى
كە مىنرل مىراخلار بىلى مىلى
كېرىپ شاه لوطى كا بىردى سلام
كە لوطى دېدى مىجە اى مىندا نور
كە صاىمى دېكان قلعىنى آلفوجە
موى آنكلادى بارچە دېس كشى جوش
بارىپ صاىمى اوزى جىهاد ابلادى
كە صاىمى ارا قىلدىلار سىخنى جىك
بولوب قىچ صاىمى كە ناقتى مراد
موحام نياز بېك نېكە نىر چىراتىپ
الېب خلقى بىكرى كىمىكلار دېدى
كە رحىمت آلبى بوردى طورقاس سىيان
مىجە كون پوروب بىنى طورقانعە نىر
كوروب مىان نە ايشقە كلب سېردىدى
دېدى بوز بكى بىر قىرف بىر ايدىوك
كە توكاى لار هېم كىسى بىرەدى
بو قىلەان مىجە بارى توكاى ايدى
دېدى مىان كوجاردا مىجە كور بىر بىك
بو سورلارى يالغان كەان ابلادى
بىرېپ مىان بولارغە كە توشكۇندا مى
اورومىكا قىلدى بولارنى رواى
اورومىكا توشىكە نىز تون بىش
تونوب نامى بىردى قىلدى كلام
حلى لشكرىم بارچەسى بى مىصور
چىوات ابلانكر بىز بىلە بىرچە
قىلب خوش دېس مى شىراىنى بوش
مىجە كەربىلارنى كە مىان ابلادى
خطاى قان بولە بىرېپ بىركا رىك
بوشىكلى كوروب بولدى لوطى شاد
كە مىسور قىلدىكە رحىمت بىرېپ
كە سطان قىشقە پىتىكلار دېدى
چىرىك اعالى راشىدىن مىل سىين
كە آندىن اونوب راشىدىن مىلغە نىر
مىجە ايردى كلكاى كىشېك مىدى
كە توكاى لارغە چىرىك بىر دىدىوك
بىكرم بىر آندا قالىپ كلبىدى
مىنىك بولە كلكاى مىلسان ايدى
كوجار شىرىنى لشكرىمى كورونىك
مىجە آيمىچە مىنواى ابلادى
كوجاردا توروب قالىدلار مىجە آى

اولوغ لار مىصاحت قىلب كوجارغە اشكر تىلب ملا محمد
قربان آخوننى موحام نياز آخوننى صادوق جىقانى

توتوب بىردى زىنگى غە بو تالەپى باقىپ لاما زىنگى تەم مەنەى
كەچىنك مى موكون بىردى بىردالداغە سالىپ بىردى باغلاب بو بىنك آلىپە
بو بىنك بو لىمىنى كە ھىراھ قىلىپ يىنىپ كەلدى لار بىرچە آلىپ آلىپ
بوچىنك مىنى نونكانغە تاشىوردى نىر كە بىراۋىكا چىنك مىنى بىنداقى نىر

بى دىشانىقنى قىلغانى

بىر كۈنى اولوغلار جىم بولۇپ بىر يەردە ھەربىيەدىن سولۇپ اولتۇرۇپ
بىردى امىر عبد رىل بىنك بىشىنى كۈنەردى قالىق ناصر الدىن آخون بىرل
سلطان مەظم مائىغە باقتى ۋاپىدىكىم اى سىردارلار اىمال لشكرى اسلام نونكاي لار
آخونلار بىرلە جىم بولۇپ اۋج نىسجە لشكر بىردور مۈجە بىرغون لشكر
بىرقلە كىلارغە قاراپ تىج بانقاي اۋىدان ايماس دور چراكە جەادىنىك
قەدەسى اداپ شراپىلار بىر دور جەادىنىك شىرلى بو دور كىم مى قلە
كەرنىنىك نائىغە كاغىرلار چىماس اكر اون پىل اونىسە ھە قلە تاشىغە
چىماسلار ايشىنىك بىراق وىغورلار اولدور كە بى دىشانىك دىكان بىچىد
خولجور بىرىنى كانك كۈلى دىلار ايكىچى خولى بى بانك كۈ انارلار اۋجى
خولى شوفانك كۈ آنارلار تۈرتۈمى غولى شائىكەنك كۈ آنارلار
اولارىنىك اۋستىدا كى ناغى بايلىق آنارلار بو تۈرت غولىنىك ايجىدا
بىندان كاغىرلار بارخور كەرن فرىدلار بىرلە دوروب دىفاجىلىق قىلورلار
آندا مىك املاك مال ماللار كۈب دور بىر مۈجە بىردى يىكىنلار
بىر مۈجە لشكرلار بىرلە لوشول كاغىرلارنىك اۋرەسىكا اىلەرسك كاغىرلار
ملاك قىب زى فرىدلار بىسى بىسەر قىلپ مال امواللار بىنى عارت قىلپ
كەسلار الشە لشكرى كەرنىنىك اۋرەسىكا اسلام ھىبىنى اولتۇرۇپ دىشىنى

آرتۇق دولغوسى دور بىراق بىقىن داكى كاغىرلار ايشىنىكا كۈنكلارىكا اسلام
ھىبىنى اولتۇرۇپ بو نورقۇچ بىرلە اسلام قىل قىلە صىب ايماس دور
بىردى امىر عبد رىل بىنك بىنىك بوسورى بىرچە اولوغلارغە خوش كەلدى
بىرچەلار بىر امىر بىنىك ھەم ادراكىغە قىسىپ ۋاخرىن قىلدى لار بىرەرى
بىلور بىر امىر شاھ بىسولۇق قوش بىلور قاسىم ۋاخرىن اسلام مەلا
ھاشور بولار بىر مۈجە لشكر بىرلە اول طرفكا بىرورق بو بىردىلار لشكرى
اسلام بىشلاب مەكۈر غوللار طرفىكا تۈغ الم لار آلىپ رواى بولدى نىظم
دولار بىكى اۋج بىر جىرىنىك آلىپ رواى بولدى تلغ سارىغە يۈزلاشپ
بى دىشانىك دىيارىغە باردى بىشپ كۈرۈپ كەرىلار قالىق باش قاتىپ
ايشىنكاي ايدى كەرىلار بو ھىر بىچىلىش كە بىر بىر كا ايلاب ھىر
دلىلار بىرىپ قىلدى جوش جوشى عابىلار مۈ ھەم ناغابىن ھىج علاج
كە اسلامى لار قەدىنى اۋىلاركا اۋى صەاسلامى لار قەدىنى اۋىلاركا اۋى
سورۇپ كەرىپى كەرى اسلامى صىلج مۈجەنىك اۋىلى اۋىر عىر بىر
سورۇپ بىر طرفىدىن قوش نوچۋان دىلار آلىپ ايلكىكا قىغ نىر
كە باغدوردىمۈ نىر مەركى بىلوت قىرىلدى بو يەردە چۈنلەن كاغىرلار
كە اسلام جىرىكى بولۇپ دىرەست كە اسلام جىرىكى بولۇپ دىرەست
اكر اۋىراما دىتەرى بارىن اكر اۋىراما دىتەرى بارىن
كە مەرىند زىن قىلىپان اسىر كە داروك بىدىلار قىلدى بىسەر

خطای الجی لاری لشکری اسلام نیشک تهر یقیندا نکتە شورگان

چانکچون نیشک یورەکیفە پرتکەلار تەکن بولوب قادالغان اسیر بولغان
ایکی یوز مویشین و چانکچون مسلمانلار شەمەبە ایبارکانی دایم
(ملا بلال ابن مایوس) دقتریفە یازغان

کە چانکچون قاشیخە بارەبە لەی لار بیلان قیلادی لشکری بو باجی لار
دیدی خویرو لار لوج نەن دین تولا کە تونکانی نیشک هر بری ازدا
مسلمانە تاب کلمکای بولسە قیل کە آجیر قیلور بری عارو دلیل
اولارغە قلیک یالار یب یخش لیش کە پائەس خرابی بی سسک اریع
نەلم کشی سنی ایبارکیل آنکا مکر برماسنک جلقە قیلغای جقا
آنیشک ایکی یوز کشی سنی یبار بو خلق بر بلادور قینکلار حق
مونی آنکلادی بولدی چانکچون غەین باشی سائککولاب بولدی اندیشە کەین
دیدیگم ساب کشی سنی حق دوچی چینی بویروبکە س برکە بار
بو کافرکە جقنی بولادی آلب بوشەلارغە نافشوردی تیزنوی کلیب
قیلب شادلیع شاه صاحب قران قیلب الجی لاری کورە کا روان
بشکدا بولوب چە کون بولدی نیع مثالیکە کتار بولوب کلچمچ
هە کوری قلە ارا بولدی بند کە بولدی کتک کتار خیابنە قند

اسلام قلنچی نیشک هیبتیدین قالانلار یورەکی فارە بولوب
قالانلار جن و هیبتیدین چمک ملی نیشک خبرینی اینیب مسلمانلار شاهنە
دامە ایبارکانی قالانلار اوزیبینک امەینی کورلب چنک ملی مودا
لشکری اسلامە ایبارکانی

ینیب تیغ اسلام هر ایماقیفە نوشیب زلزلە خیلی قالماقیفە

کە چنک ملی دیکان موغ غەبارەان ایدی کە چنک ملی دیکان موغ غەبارەان ایدی
بو کافر ایدی پازجە دین عفا نیب بو کافر ایدی پازجە دین عفا نیب
یلالای مونیشک قایدان قالغانینی یلالای مونیشک قایدان قالغانینی
امیر دیر ایدی کلسە مویشین بولوب امیر دیر ایدی کلسە مویشین بولوب
آنیشک تیز غالیخە طالب ایدی آنیشک تیز غالیخە طالب ایدی
قیلای ایدی چنک ملی حکایاتینی قیلای ایدی چنک ملی حکایاتینی
برو یشکوروب موخ لارغە سیر برو یشکوروب موخ لارغە سیر
یاعی بولدی تونکانی برلە قونان یاعی بولدی تونکانی برلە قونان
لامادوندا اولدی کورونک سولام لامادوندا اولدی کورونک سولام
مونی آنکلادی چون لامارنکی لار مونی آنکلادی چون لامارنکی لار
قیلب مصلحتلار قنیب نلەنی قیلب مصلحتلار قنیب نلەنی
دیدی نامەدا ای شعی نوجوان دیدی نامەدا ای شعی نوجوان
کە چنک ملی دیکان برارا باردور کە چنک ملی دیکان برارا باردور
اکر بویروسا یخشی آخالار بری اکر بویروسا یخشی آخالار بری
قونن شەمرغە منم یار اولای قونن شەمرغە منم یار اولای
بو مصوبدا نامە قنیب شەلارغە بو مصوبدا نامە قنیب شەلارغە
أوقوب نامە شاه صاحب نیب أوقوب نامە شاه صاحب نیب
دیدی نامەدا ای لامارنکی لار دیدی نامەدا ای لامارنکی لار
منیشک لشکریم سکا بارغان زمان منیشک لشکریم سکا بارغان زمان
بریکلار آلی حلقە نافشوروب بریکلار آلی حلقە نافشوروب
بو مصوبدا نامە طیار قیلپ بو مصوبدا نامە طیار قیلپ
یولوقوب بو ییک چە ایماقیفە یولوقوب بو ییک چە ایماقیفە

قیلب خوف نورضوتدا قالغان ایدی قیلپ خوف نورضوتدا قالغان ایدی
ایدی کاردار باغور ماتمیر ایدی کاردار باغور ماتمیر
امیر آنکلادی موغ غە بارغانینی امیر آنکلادی موغ غە بارغانینی
چە قاشیخە سنین یولوز ایدی خوب چە قاشیخە سنین یولوز ایدی خوب
آلی ناعالی کونکلی رغب ایدی آلی ناعالی کونکلی رغب ایدی
کە اسلامە کلکان روایاتلی کە اسلامە کلکان روایاتلی
دیدی ایش بماندور قلیکلار سدر دیدی ایش بماندور قلیکلار سدر
لامالار اولوب من قنولنوم اران لامالار اولوب من قنولنوم اران
لامالیشک نامەینی قنلای تناه لامالیشک نامەینی قنلای تناه
کە هوشبار بولدی تەم سکی لار کە هوشبار بولدی تەم سکی لار
ایباردی اولوغلارغە حکامەتی ایباردی اولوغلارغە حکامەتی
یغی بولدی دیم آنکلادی بیکمان یغی بولدی دیم آنکلادی بیکمان
کە چانکچون لعین غە بولار باردور کە چانکچون لعین غە بولار باردور
وبا بوغین یی تونوب یبارادی وبا بوغین یی تونوب یبارادی
کندی پرقانیب کە دلدار اولای کندی پرقانیب کە دلدار اولای
ایکی شە رادە ایکی مەری غە ایکی شە رادە ایکی مەری غە
دیریفە بویروب جواب نامە تیز دیریفە بویروب جواب نامە تیز
ایباردیم سکا پهلوان سکی لار ایباردیم سکا پهلوان سکی لار
کە چنک ملی برکیل قولین باغلان کە چنک ملی برکیل قولین باغلان
آلیب کلکوس باشلاریغە اوروب آلیب کلکوس باشلاریغە اوروب
پوروب کتی بیکلار قویغە آلیب پوروب کتی بیکلار قویغە آلیب
یتیمیل نارات نیشک کە قلماقیفە یتیمیل نارات نیشک کە قلماقیفە

امیر ایدی ای شیخ جالبیك غفور منكا سوزلا کیل قیل قالینك بدور
 بوشیخ آج جشمین روان ایلا دی نمام واقعهی بیله ایلا دی
 امیریدی حبیب شیخ آتیوهه کوب که قان باشنی کوزلاریدن نوکوب
 امیر اوشبو شیخه عنایت قیلپ بیه اوزکالارکا رفایت قیلپ
 که مجزون کونکلارنی شاد ایلا دی بهادر لقب برله یاد ایلا دی

القصه امیر عبد رسل بیك قاضی ناصر الدین آخون
 ومعلم جان وینه اوزکا سپاهلار مصاحبت قیلاشیپ ایدیلار کم ایدی
 هریر سردار شه بر منصب تعین قیلسانی حکومت ایشی بحشی بولموسیدور
 وشریعت بیضانی جاری قیلسانی اسلامدا ضبط قیلماقه بهران وحوبراق
 بولور دبدیلار بارجه سیغه هر سوز معقول بولدی قاضی ناصر الدین آخوننی
 قاضی کلان آتادیلار معظم خاننی سلطان کوردی ده رسل حاکیم
 بیك کا امیرلیق منصب بولدی ملا شوکت آخوننی قاضی اصغر
 آتادیلار ملا روری آخوننی متنی قیلدی هریر سردار شه بر منصب
 تعین قیلدی شول محل ایردیکه الھی کلدی دیپ خبر بولدی نظم

کوفی ایردی سلطان نصرت اثر خطای الھی سیدین که تافتی خبر
 امیری رمان برله قاضی کلان ایشنی کیلور الھی بیکنی
 خطای الھی سن جون ایدی تورتن کشی برنورت نینک که توچی ایردی باشی
 که توشنی کلیم برله کا حایقه کورودیدی امیر برله سلطانیه
 نوتوب بردی شهلار شه بر نامه کی که نامه ارا طرفه هنگامه نی
 که حطی توبدین قیلسانی چد مطالع قیلپ کوردی دو پادشاه
 بر نامه دا دبسور که چانکچون لعین ایا ایکی شهزاده روی زمین

که شهلار شه بر دین تن بیندایک که آندین قنیت دور که ای بیك رای
 که تونکانی لارنی برینک برله کا ایشسا سوزوم شه صاحب وصول
 که آغلل کوش لارنی هم پلندورای ایا نیک ذات شهسواری حطب
 بولشکرنی سیر آرقا شه پلندورونک نولا قورمادور لویده فزیدلاریم
 نولا لشکریم اولدیلار قورقوشیب دو بوغواد بانیشی سیرلار آلینک
 اکر بولاسا بز برالین حصول قیلپ من بو مضموندا نامه نمام
 که اوردا ارا حاضیر ایردی دیپر دیپر یغه بوپرورت جواب نامه نیز
 ییلن ایلامیس سن که صلح منکا ترکماس منکا بغلاءان کوز یاشینک
 موئین لار مارا برمیش که شهرینک ارا عدهی یورور ایکی یوردین نولا
 که آندین بر اسلامنی قیلماق قبول نخی یزق سلطان دیندار ییل
 جواب نامه الھی لار قوبیه نمن بیندایک هم سرانکیندایک
 که صلح قیلماقی برای خدای بغیشلائی نمام خویزهی سیرگه کا
 که آلامی اوج بدل غجه هیچ حصول جالبی الاین سنیب من کدای
 منکا قیلماقای سیر بو قسم غصب لعل جونکسی بریم قیلائی سیرنی کونک
 منکا بغلا شورلار ادعول قبرلاریم که افیون سوپی دو غایبک اعجیب
 که بر غشنه کا یو طرفنی برینک که هر حکم قیلماقه قیلور من قبول
 ایکی شهه منک الدما واسلام دیریک ایردی عطار د نظیر
 جواب نامه دییدی ای بی تیر کورود نور نه لار کور کوزور من منکا
 کسب اوز قولونکدا بیارکیل جاشینک اولارنی جقاریب ایبارکیل منکا
 یلارکیل اولارنی ایا روسیا نخی کردیمکه کونارکیل حصول
 که آلدیمدا خدمتی اظهار قیل بریمان جقاردی نیت قونکبغه

عسکرلاری برله کلدی و ابدی ای شیخلار برلارکا جاتکوندین خط کلدی ایله شهر بوزولدی ایکی هزار یسک حاقیبی هیچ غیو قاجورهای هلاک قیپنکلار دپ امدی سیرلاری هلاک قیلدی اوشاق عیاللاریمکه دیل بولادور امدی سیرلار هیچ برکا بارهای علیه قیپای تیج نورونکلار دبدی بولارموش بولدی لشکری کفار شو سرلاری اینب و انیب کتی مسلمانلارغه اندیشه نوشتی بعضی ابدی لحددا مجیب کبتلی دیدی بعضی ابدییم برلاری هیچ نه قبله لاس چراکی برلار کسره هیچ نه قبله اوت دبدی شو کتکو برله نالک آق مسلمانلار نماز بهمدادی جمع بولوب ادا قیلدی بعداز بهمداد کورلارکم لشکری کفار الملاری آلب فوج جیب کلدی ایکی بزر کوار یسک المرافیبی قورشاب آلدی اولکوی (۱) تیج باتی مسلمانلار جانلاریمک امد اوردی بربری برله بملسلف البشتی آدکجه کافرلار مسلمانلار طرفیکا تیر اوقیبی یا امدوردی مسلمانلار هم میلطق نیت و بعضه لاری یا لوق بره کوب سولانی هلاک قیلدی اولکونی قلیق چک واقع بولدی آخر کج بولدی هر ایکی طرف چک دین فولیعدی اسرائیل شیخ برل بهادر ابدی مسلمانلارغه مصالحت سالدی و ابدی محوک قلیق کرک برلار آر کافرلار کوب دورموننک تدبیری نه دور دبدی محمد نظر ادم برهان الدین شیخ درهاد صوفی قواش شیخ خوجه عبدالرحیم حسن آخون مراد برات مولام علی تلمدین عبدالستار افستل بهادر الدین لاری ابدی بوکون کجه باغ باغری بله غولجه شهریکا قاجالی ممداد آره امدردین کافرلار قوغلان کلسه چک قیلانی باشیمرغه نه کلسه آق کورالی دیدی بوسور بلرجه ه معقوب بولدی امد آقبول شیخ موزه دور اولدی ابدی من قاجاپین دپ بر موچه مسلمان برله زن فرزندلاریم آلب حضرت

قورشاب (۱) Въ кругуъ земледельцъ.

حاقیب نیتک کتبدلاری چک ایچیکا غریب بند بولدی قاجالی دیکان مسلمانلار تاغ طرفیکا قاجاتی بسیار محنتلار چکب آخری کورجاکتی قونکانلارغه قوشولوب آمان بولدی نالکلاسی کافرلار کورنه شیخلار یون بولوبه دور ایدیم قین باره انشور برو خبر بودیم بارجه شیخلار حضرت حاقیب کتبدلاری ایچیکا سولانیپ بند بولوبدور دبدی کافرلار ابدی کتبدکا اوت قویونکلار دبدی حوله لادیکه اوت قویقای کتبد اوستیمین آقبول شیخ اوق اتیب اول کافر بر هلاک قیلدی اوج کونجه کافرلار کتبدکا بغین بارالمادی مسلمانلار کرسنه لیکدین درملی قالمادی اوق یا ایلیکیدین برکا نوشتی باشینی تریفه قوبدی زن فرزندلاری نیتک طاعتی طانی بولدی بارجه سی جانییم اینب اوردی قضا حد امدیغه راضی بولدی شول زول کافرلار کلب کتبدکا اوت غویدی برو قوبدی کتبد ایشیکا اوت - اوزره بولدی نوتونلار بلوت یانیب آتشی مرک شراره وروب شمال زوریدین هله قاره اولوب ینبشتی بو اوت آسمان اوجیغه نبدین اوتوب بلکه جان اوجیغه کواکب صفت بولدی اوشتونلاری بولوب چشمه وار آفتی لار خونلاری مدد بوردی بو اوتفه قلیق شمال ینبشتی ملک تیر دیماپ دیل سولان ملک توشتی چل آفتلی که تن ملک یغه شورش ساطلی تمام اوتدا اورتندی بولدی شهید نه دولت سعاده شرافت ابرور سولان خیل باری هجوملار قیاب ایشینکان مجیب لار تونوشتی غرا بویاندین قیپ جون اسرائیل دلبر شهر لشکریکا قوشولدی کلب

نه اوبلش لار آندا همراه ایدی
هلاک قیلدی بیک نینگ باشین کسب
که اوباش پیداش دیدی توت توت
آخونلار توت حسین باشی توت
شهادت قیلدی اعدا بویک دده
قرا بور خلکدین وف ایزدیمه
بیک ظلم قیلدی بویک دده
لی عوجیسی اوزره خط نرماغان
که بیادلار آندا قیلدی هلاک
بونوع واقعت آنکلاهاں خواص عام
دیدى بوجوک ظلم پیداد ایرور
بولوب بارجه دم بسته یعد ملول
که دکنه آغاجه بولوب دردناک
دیدى دکنه حن آه دوست آه دوست
کسب سیرکه جالاک مکا باقمايى
فیو طاللى ظلم قیلدی سکا
قیل سختی کیرییه ساجینی بولوب
بویک نینگ فری آق عررا ایدی
یوره کچه تکی بو دردلیک شرار
اورین عرصی ننگریکا داد ایتب
ایا کار کرده مردلیک آنم

سوروب ایکی قرونسین فوغلادی
باریپ قارتینی ایتا بچد رفیق
قاسیم بیک قونقاردی غصیل و دود
شهادت ایلادی آتا پانیدا نیر
پوزی کل صفت سروه آذاده
وف ایردیسانک هم بقا ایزدیمه
پوزی کل قندی سروه آذاده^(۱)
بودون لفتینی دمی تارتماغان
کورونک کل تنی باتی در ریر هلاک
بولوب پیدماغ بارجه در ازدهام
شریعت خلافتدا بنیاد ایرور
آنا قیرغه باقمايى آناغه اوغول
ساجین بولوب سیمین قیلدی مالک
مک برکا ظلم اتی جالاک جست
بو غوجیه لبیم کا لبیک بقمايى
نمورکم سکا بلکه قلمیش مکا
بقاجاک ایتب یوز کوزینی اویوب
که حسى ارا حرفه رعنا ایدی
اوزین یرکا جالب بولوب دپرار
دیدى اوشیم سورلارنى فریاد ایتب
قنیر باتوانعه مددلیک ایتام

(۱) بى از دودمانى از دودمانى.

سکا ظلم قلمیش کنهنگ ندور
ایمى اورونک کا کا کولداش ایتب
لانکنى اورونک کا قیل رجیب
بولوب بفرار بغلادی زار زار
بولوب سوزار تونی قانبق عرا
که دوشین هر اطرافیردا توروب
که موهم مسلان قلمینی نوکار
موی دیدی شه بغلادی زار زار
موجهنی نوزایدیمه اوباشی کوب
کلیب نوشتی نیر اورداسیغه امیر
آغاجه امیر نینگ آیتب قوجوب
که عرض اتی بگلای آنا حانی
دیدى صر فیل حوجهنی من نونای
احمد حانعه بیتی امیر نینگ سوری
احمد حان سوریدا فالمايکه فل
کریپ ایچکاریعه دعا ایلادی
معظم دل دیدى ای یورکلیک غوجام
چوکدین کلیب دور سکا موهمه درد
دینیکم امیر برنی اولنورکونک
ایشنیم بوسوزنی بوهم بولدی زار
کورک قدرق عالی برزداں پاک
دینیکم امیرنى هلاک ایلانک

کنه قویمايى ایلایس موهمه جور
توکولکار فریل قانی یولداش ایتب
خداهه قیل س جانیلکنى خدا
ایشن مووی اول امیر نامدار
دیدى موی قیلدی فیو باسرا
توکانور ایگان بربرین اولنوروب
کمشک یوق بویورت بیلکیردین کتر
مکتلار دلیعه بقیلیدی بو ذر
همه بجماعش عام فلاش کوب
امیرنه ایرور شه صاحب سریر
قیل کیرییه زار یرکا باشن اوروب
فریداشی بیک بولغان اموالی
آنانک نینگ قانینی آنیک دین لای
که جان وهیدین جیقتی ایکی کوزی
معظم جان جدیغه بولدی روان
باشینی سلیب آه واه ایلادی
باشیمه قلنج بیلکلیک خوجام
نه بولدی جرایینک ندین بولدی درد
نصیب بیک اونی برله کوبدورکونک
بو کترو جوان بولدی کوزیکا نار
برنی بوسنی ایدی قیلمايى هلاک
اسحاق بیکنى هم دردناک ایلانک

معظم خان بوايشغه كۆپ بېدماغ ايردى مەلۇف نىقىم زىيادە بولدى. اما
ظاهرًا بىلىدورمىس ايردى مەركەزىنىڭ خزانەسى بىك امىر عبد رىسلىنىڭ
قىيىن تاپتۇر ايردى

كۆپ مېرى عبد رىسلى بىك نىقت
باشىغە كۆتارتىپ ھەيۋىن الم
ھىلى بولدى جەھاد ايلاكاي
آلبى كۆھرى غەزەپلىق ايلكىكا
بولوبان سولە بولەھلىق ايلە
چىقىپ قەھەدىن ايردى سايغە بىتىپ
معظم خان يىنىشتى امىر سونكىدىن
امىر تۆھتەدىلار بولار كىلىكچە
معظم خان امىد خان ايكويىنداشىپ
امىد خەرىمى بىك ھويىن كورلاشىپ
امىر ھەم قىلىماي بولارنىڭ سورىن
معظم خان امىد خانغە داقتى بولدى
شەرسارى امىد خاننى ياندوردى تىز
بولوشدىن ھەلىقەغە ئوشتى كىمان
بولوشلار ھەلىقەغە داھوش كىلىپ
روان بولدى بولغە بولوب بېدماغ
كۆپ توشنىلار بارەكەتە امىر
امىرغە سپاھلار كۆرۈندى كىلىپ
قىلىپ جود امىد خان بولارغە امىر

كۆپ مېرى عبد رىسلى بىك نىقت
باشىغە كۆتارتىپ ھەيۋىن الم
ھىلى بولدى جەھاد ايلاكاي
آلبى كۆھرى غەزەپلىق ايلكىكا
بولوبان سولە بولەھلىق ايلە
چىقىپ قەھەدىن ايردى سايغە بىتىپ
معظم خان يىنىشتى امىر سونكىدىن
امىر تۆھتەدىلار بولار كىلىكچە
معظم خان امىد خان ايكويىنداشىپ
امىد خەرىمى بىك ھويىن كورلاشىپ
امىر ھەم قىلىماي بولارنىڭ سورىن
معظم خان امىد خانغە داقتى بولدى
شەرسارى امىد خاننى ياندوردى تىز
بولوشدىن ھەلىقەغە ئوشتى كىمان
بولوشلار ھەلىقەغە داھوش كىلىپ
روان بولدى بولغە بولوب بېدماغ
كۆپ توشنىلار بارەكەتە امىر
امىرغە سپاھلار كۆرۈندى كىلىپ
قىلىپ جود امىد خان بولارغە امىر

رەھبەر ھەيىيى كە قىلىدى رەھبەر كە ئارقاشنى ايلاب ايرىغە دە
امىر فوبىدىلار خواب رەھبەر كە باش قىلىشنى كىكان ايرى قىلىش
امىد خان خوجە ھەسەت آتشىن امىد خزانەسى بىك نىكت

خەرىمى ھەلىقە بىقەلى امىد خزانەسى بىك قەرزىن دىلىدى ھەمراھ آلبى پە
شەرىدىن بىقە اقلەغە سەر قىلىشنى دوزى قەرزىنلارنى رەھبەر ھەمراھ
ھەسەتلىدىن سونلۇدوروب بىك بىرلە قەرزىننى سىراپ قىلىشنى

ايلە قەھەسنىڭ سەن ورلارنى
بىدور ھەم قىلىشنى روایتلارنى
بولۇپم بىروروب سورخىسى تىرىپ
ايشىتىكە امىد خزانەسى بىك
امىد خان ھەمراھى ياندىپ كەلدى دىپ
خوجە آلبىغە چىقتى بىك ھەمراھى
كۆرۈشنى خوجە بىرلە سوردى خەپ
كەلىشكەنغە دوشىن كىلىپ دور دىپى
توبوب بىردى بولۇش كە بىرلە ھەم
دەپى بىك بوغۇلار بارە پەلەن ايرور
بولۇپ كىلىشنى ھەمراھى قىلىش
دىپى خوجە اى بىك مەنى توشماغىل
دىپى بىك بولۇشنى ھەمراھى سور ايرور
بولۇشنى سوزوم سىر كە دور سودىد
خوجە دىرغۇپ بولدى تىز اىدى تىغ
يىنىلدى بولۇشنى سىر كە اللە دىپى

خەرىمى ھەلىقە بىقەلى امىد خزانەسى بىك قەرزىن دىلىدى ھەمراھ آلبى پە
شەرىدىن بىقە اقلەغە سەر قىلىشنى دوزى قەرزىنلارنى رەھبەر ھەمراھ
ھەسەتلىدىن سونلۇدوروب بىك بىرلە قەرزىننى سىراپ قىلىشنى

بو قىسى يىغلادى دارىن باشىغە چۈن سىجىپ تىراق
موفى آنكلاپ بىئەنەنە كەرى كىرەن بولدى

القصه كمار لشكرىكا انبوه غم يوز لايب كوب اندوهه دا ايردىكه غولاد باي
بوسى شاكىبولار عاروى آخون وى خوجە شاكىبو هر بىز قورباشى مېر قسم
شاه محمد شريف بهاء الدين فاضلار برله جميع اهلى عجلالارى باشلاب تورغ
الم لار برله كاپ لشكرى اسلامغە قوشولدى لشكرى كىرەن موفى كورەن دم سىنە
بولوب اولوم كا راضى بولوب زار زار چۈن بىرە نو بهار يىغلاشور ايردى كىرىپ
لات رىزا آلدىدا باشى چالپ استغانت تىلار ايردى بولار لال آلدىدا يىغلاپ
نورسون امدى سوزنى معظم خاندين ايشتماك كرك معظم
خان ابلال شەرىغە حاكىم ايردى امير عبد رس بىك ايشكاغە ايردى
چىك جانكجور معظم حانغە حصوب جەننەلدىن كىمە قىوب نظر سىد قىلغىل
ايردى عبد رسل بىك عارىنى حاكىم قىيەن ايردى تا بو وقعە معظم خان
كوره شەرىدە غرىپ وى نولاردىك يورور ايردى فصرا جانكجور اولدار بى بىك
ساعلادى بىك هلاك بولغانىنى سورت سورولغانىنى بىئەنەنە قوشولاش
آلمانىسى چىك قىلغان خىبرىسى آنكلاپ ايشنىپ اورىنى تىختىپ بىر كا
باشلاب بىك اىچماكدين فالدى كىچە كىرىپ زار زار يىغلار ايردى ودىرىن
عالادابلار بلە مصلحت قىلور ايردى

اودارىن هلاكىن يىشتى لىين باش ابلال بىك بولدى طرفە غمىن
يىلنىنى چاك غارە دارە قىىپ كورى باشىدا يورنى بارە قىيات
معظم خانى چىرلاقى يانغە تىپىر دىدى اى بلام حاكى بىنەير
شەبەكا بارىپ آندا لشكر آلبىك بو لشكر بلە خوپرەلارغە بارىك

كە نونكالى لارنى. قىلىكلار هلاك
ايشىپ بوسوزنى بولوب شادمان
كېمە كا مېب سىرىپىن تىر اوتوب
پىتىپ كىدى آندىن بولاق باشىغە
امىد خان خوجامنى يانغە آلبىك^(۱)
امىد خاننى بىك مېمىك دوشىمىم
نە بولغاي آلبىك كىشكىر باشىنى
اى قىل هلاك بىرە فرىقىنى هم
كە بوسام كەمان سېرى قىلغوم شىرىك
امىد خان بوسورلاركا غىدا بولوب
امىد خان^(۲) آلبىك لشكرى بىكران
القصه امىد خان امىد خوجامنى بىكنى هلاك انكالى شەركا كىدى وقت بار
ايردى اوتوب بارە كاغە نوشتى بىر كوى امير عبد رسل بىك امىد خاننى
بىكنى شەردا قىوب بىكىم سېر شەردا نوروب شىكرى اسلام بىك كام كوسى
راسلاپ بىر بىك ويغىش پىمانغە حىردىر بولونىك دىدى امىد خاننى بىك
جان دى برله قبول قىلدى چىرا كە كار كرده و كار دىنە تا قىل سىپا ايردى وقايسى
دەنرالدىن آخون امير عبد رسل بىك اورداسىدا دولت تىقارمىسى
چالدىروب حىكرانلىق قىلور ايردى رىيالارى بىك جەلەسى امير عبد رسل
بىك بىك كىك بىر كا وعقلى داشىغە ماشىق بولوب هر حكىمكە قىلسە
جان دى برله قول قىلور ايردى دولت وسىغە امير عبد رسل بىك كا يورلاندى

امىد خاننى اول دم يانغە آلبىك
بىك
(۱) Из другого экземпляра:
(۲) Из другого экземпляра:

يېككەلەن يېك بەرمەم بېك لار قىلىش اوستىك لشكرىنى آليپ قىلمە، كەفرە
پوزلاندى آينىك آرقىسىدىن بىرا اوستىك لشكرىنى آليپ نوردى يوز بىكى
بىلال يوز بىكى لار باشلاپ قىلمە كەفرە پوزلاندى آينىك آرقىسىدىن مىكلىك
شەك بىكى قىلىش بىرا بوغاسون نىنىك لشكرىنى آليپ روان بولدى آينىك
آرقىسىدىن عظيم شاه يېك نىچا اولاساى لشكرىنى آليپ روان بولدى
آندىن ئونكاى لارنىك اولوغ لارى شامو آغون خەجە آغون پاكور عاشور
جوس لار جىلە ئونكاى لارنى باشلاپ روان بولدى لار لشكرى اسلام ايمان
ايمان ساقى ساقى موج، فوج كاپ بىتەلەي قورشاق ئوشى لار آدم لار
قوغاسى و آتالارنىك كىيىشاش كان آوارىدىن كىدون نىك قولاغى كىر بولدى
و جانك مىل و دارلارنىك ئوتوبىدىن بىتەلەي ظلمات آراسىدا باقىدا بولدى
وتىك زىبورك تىن قولار ونىر كارى لار آوازىدىن لشكرى كىر قورقوب
يۆرك لارى سو بولدى كافىلار بوغوغا علامەت لارنى ولشكرى اسلامى موداع
ھېيت لورە كوروب بىدل دىنىك بولوب تىرادى زىن فرزندلارى يىغلاش
صلى باشىدىن كى بارجە جونك كىچىك كافىلار اولوغى بىلار بىننىك آلدىقە
كلىدى وىاسىنى تىراققە اوروب رار رار يىغلاپ بارجەسى ابدىكم اى سىردار
كىلار بىل بىلار مودەن لشكرى بىلە چىك دىرغەنە بولورمىز امدى بىلاركا
بىر جونك لامىسونداكى قراندىك قران لارم بولدىكە آنكا جىن افىرون چىلاب
قوبلى مېدا اسلامى لار بىلاركا عاليپ كاسە اول افىرون سوپى ايجىب
بىر جەمىر بىر پوى ھىلاك بولالى دىب يىغلاشنى بىلار بىن ھىرامى بىلى بىر جە
كون صىر قىلپ نورالى كورالى كە چىك جانكەون بىلاركا جىننىك دالوبە نىلار بىن
شىنار بىل لارى باش قىلپ نورغون لشكرى ايلارا دور بو نورغون لشكرى بىلە
كلىپ بىلارنى آجىرانيپ آلدردى بىلار بىننىك بو سورىكا بى عىن كافىلار

فرىقتە بولوب چىك قە بىشەول بولدى سىلار لاردىن بىلوان اعلى خان محمد
صوفى بىلوان بىلوان طالع محمد ھلى و بىلوان محمد توختە و بىلوان ابو الخىسرى
و بىلوان جەمىر يېك و بىلوان عىن الوارت بىلوان قامم جونك لار نورغون
بىلوان لارنىك زىبورك لار آنا باشلادى و بىلوان لشكرى و بىلواننىك پىرل لارى
سغىن لارغە اسىلدى قانىق چىك بولدى آخرى لشكرى كىر لشكرى اسلامە
ناب كىتورىماى سغىننىك قوقتەلارغە كىكر نارتىپ دالدار قىلپ بىروروب
اوب لار ساچار ايردى پىرل يىكىت لار اوئىقە فروا قىلماى سغىن لارغە جىقە قوقتە
لارنى بوزوب شورە قىلور ايردى موى لشكرى كىر لارنىك سىردارى بىلار بىن
كوروب جانىدىن امدى لوزوب باشىقە تىراق ساجىپ اور خالىقە بىرلار اوز
زىللى بلە بىت لار اوچوب يىلار ايردى مەمورى بودور كە

دريفا دولتى خاقان چىن لار سىر كىون بولدى
بو خاقان نىنىك ھىمە طابع لارى نىك باغرى حوس بولدى
اچىل بىنىك ازىرى دم نازى بىز خاقان چىن لارى
نكورمى بولدى قىت بىل جىمىرىنىك باش اوس بولدى
موشىك سىغىلنى آلتىنىك بولشكر قوبىلەي بىزى
كە بىلارغە قىيىن ئونكاى چانتوغە اويون بولدى
بىقىلدى آسماندىن بىر كا آندىك كوكى خاقان
نىام خاقان چىن لار عىللىن آلتىوردى چىن بولدى
بو لشكرى كوروب بىز بىلار لارنىك بولوب نورغون
كە بىرلەن مەمورى حوى راھى خوى لار جىن بولدى
سەلەك سارغار بىل قالدوق و بىلار تىراق صىت توروب
كەبىرى سارورغە حوى راھى حوى لار قىيىن بولدى

تېلىب قىم نىسرتنى آيت اوفوب كىم مېلىب كىرىم رارورد اوراد اوفوب كىم ملا نى روزى باقى امام قافى دىكى ملا روزى امام بولار باردى آستانه شاه پادشاه تېلىب بارلىغ آندا قىلدى دى. دىكېنى تىكرېم روا ايلادى اولوغ قىم نىسرت عىل ايلادى كىم بالفوز يفاغ كان نىنك بىك لارى الم شاه شىول ايرىم بىك مېك بىكى تىسوب موغ لار نىنك كىلور راهى سى. فور فونوب موغ لار شاهى كىم فاملى كىلور بولمە يوكچور قىوب كىم موغ موغ بىن ملىقى^{۱)} قىلدى آماں كىم موغ موغ بىن ملىقى ايرىمە مېك دىن تولا كىم شىرە موغامى بىرلە توقوز ترا بومورت دىكېلىب ايرىمە بىش يوز كىشى بولار موغ بولمە تىسوت ايرىمە بىش كىم مېك آدمى غولمە كىلور كىم قىلە بىياند ايدا مېك قىلدىلار

القصة امى كىلوك بىياند اى بىنك جهاديغه اولكجه دىك بىنك

ايشىنى بىر طرفى تېلىب شىرنىك لشكرىسى حىسېن بىك بىك لار باشلاپ بىياند ايدى بورلاندى شىرنىك پىرلە بىك لارى دىن مېمە صوفى آقسانل بىشى بىك حاجى طاهر فامىلە سىنلدى شانك بىكى عىلىش دلاور عاشور محمد الم دار عبد الصمد فامىلە عبد ناصر پىرلە پىلوان عبد الوارث شاعر عبد الحق جلال الدين شىرلە آخون فولار نورغون لشكرى اسلامى آلبى بىياند ايدىمە بارىمپ نوشنى لار آق نوفا دىن قولش بهادر غرىر پىلوان عبد الرسل بىك جار الله بىك اهور دىلورلار نورغون لشكرى بىلە بىياند ايدىمە كىلپ قىلە كفارنى فور شاپ نوشنى شول مېل ايردىكە غولمە اون بورى جمع قىسب لشكرى اتمو آلبىم حنى شانك بىكى الم لارى كوتىزىب قىلە كفار بىنى

۱) ВЪ ДРУГОМЪ ВЪЗНОШЕНИИ:

بىياند اى نىنك قىلە طرفى دىكى بىر سوبىمە بارەكە بىر پا قىلپ نوشنى لار شول مېل ايردىكە اسحافى خزانمى بىك بىر مېك نوغور ترانسك پىرلە لارىنى آلبى كىلپ مەكور بىلەكەغه نوشنى لار هر كولىمە بىياند اى بىك كفار لارى بىرلە كىچ بوغومچە قانىغ مېك لار فىلور ايردى لشكرى كفار قىلە بىيىمەن نىشقارى جىقالماس ايردى بوسوز بو بردا نورسون

القصة امى كىلوك احمد جان خوجام بىرلە شمس الدين

حلم لار بىك واقعه مېمە قىلنك پانوغە بارىم اودارىن بىلە ساغلا دىنى مېمە عطاي لار بىرلە اولتوروب بىر مېك ايكى بىوز آلى آلبى مسلمانلار بىك قىيادە لارىنى آطلاندوروب نورغون لشكرى بىرلە كىلپ ارم باغغه نوشنى لار امىر عبد رسل بىك تىكلاپ قاضى ناصر الدين آخونم ملا شوكت ملى آخون ملا روزى ملى سىب جلال الدين حلم عىدا بىردى آخون حاجى مسعود مېسب آخون ناصر آخون ملا امى آخون جونك مېسب آخون كىك آخون كىك مېسب آخون ملا حىل آخون حاجى طاهر خزانمى بىك احمد خزانمى بىك عبد الرحمن خزانمى بىك حاجى عبد الله خزانمى بىك عبد الوجد خزانمى بىك مەمە شانك بىكى بىك مېك بىك شانك بىكى مېر دات شانك بىكى بىك دات بىك بىك بىك بىك بىك بىك لار بارچەسى امىر عبد رسل بىك بىك مېمە مېمە آلدىمە قىل لار بارچە اكابىلار بىلە كوروشتلار امىر عبد رسل بىك شىركا تىلپى قىلپ آلبى بىر دىلار بولار امىرغە بولمە واقعه لارى بىياند ايلدى لار امىر عبد رسل بىك اودارىن نىنك اولكېنى ايشىمى بىسى حوشال بولدى لار چراكە بهادر كفار ايردى حلم بىلە احمد خانى مېمە دارلىق قىلدىلار القصة امىر عبد رسل بىك بىرلە قاضى ناصر الدين آخونم احمد خزانمى بىك شىردا نوروب مېك پىراغىنى فىلور ايردى مېر دات بىك

بو ئامە يېنىشكاج خەلىپەم نو ئېز
 ئالېب اول دىلېر لشكرى يېكران
 لوتوب تېز درىيې خوشواردىن
 جاقىب جارجە آطبى دېدى توب توت
 حلاك بولدى جون نىرماي اورنىدىن
 اودارېن لىيىن بىرلە ساغلاىدى
 نوكانىب لىيىن لارى قىلماي كىل
 كەمىك ابكى بور آلمى جون آلدېلار
 كە لشكر قولېغە سىل لار آلب
 دلاورلار آنداغ غروش ابلادى
 دى بىغ مەھر يىنىب ناھوا
 سىل خرازدا آلب جانىبى
 نىام كىرىلارى حلاك ابلادى
 حوجام لار يانېب فتح نصرت بلە
 انقصە امير عبد رسل بىك درىيىنىك اول يوزىدا كى كىنت لار
 نىنك سردار لارى توقنىك بىك آق فوزى بىك دانىال بىك موسىيار
 يىكلار كانەمە ايباركانى بوسردار لار شىبە^{۱)} وقالماقلا بىلە چىنك تېلەق
 بو اول نامە دور كىم بىنام خىدا نېي^{۲)} وى بىر كا دور رەنما

^{۱)} В другом экземпляре: چون

^{۲)} — — — — — حلاك بولدى اول جايدە مىند خىلماي

^{۳)} — — — — — يىنىب

^{۴)} — — — — — يانېب

^{۵)} — — — — — بىرە

كەمە بىك اېشتىكىل، ايا شىر دل
 ايا توقنىك بىك سەادت شىعار
 بىنە آق فوزى دانىال موسىيار
 وحى اوج بولك لشكرىسى آلب
 كىر چىشە كىلار باشىنى اوزونك
 قىلىپ شە سورىن نامە اىچىرە نىام
 بونىمە بىنىب توقنىك بىك كا بىر
 نوره توقنىك^{۱)} حىكمەرانلىقى قىلىپ
 مونكا آق فوزى بىك نى سردار انىب
 شىبە شىرى حوجە كىر زورغان مىون
 دار نامەكە شونىكار كىمى ايلى
 ايكى بوغرانىك مىلى فوج فوج كىلىپ
 كە مومىن وكىلر قىلىپ طرفە چىنك
 كەمومىن شىبە^{۲)} اوزرە عالىب بولوب
 لورېن قىلە سىغە سولاندى اورى
 بولمى آلدىدا مىلى لارى بى آجىب
 بولوب لاعلاج قىلە سىن قىلدى مىل
 جاغوسىدى وقايموق بوغونىنى ايلى
 كە آنتە مىونى كىلىپ قورشادى
 كە كىلر مىون لار آرا بولدى بىل
 كورونك مولوى شىغ بوسى ولى
 مىزارىداكى شىغ جاروب لارى

^{۱)} В другом экземпляре: توقنىك

^{۲)} — — — — — مىل

فیله خطای لار نام لار آملاتور
 بو سوزنی دیدی حکم کاردار
 تمام آلدی ایلکک آلات جنگ
 شتاب برله آطلاندی اهراسین
 که نارنجی می شه هزار جو صد
 یلی اوردی نوموز دیدی بعضی اوی
 جادی الاولی بیک اون ایکی سی
 قرق یاش دا اوردی امیری زمان
 دهب الله اکبر بردا پاک
 منم ناصراندیس سری سالار
 منم نام احمد خزانچی بیک
 اولوخ لار آتینی عیال ایلاشیب
 غضب برله چون نهره هار جکب
 بولوب هریر اسلامی مست تیوه
 جکاکک حصر شاف تیغ
 که باغشور دیمو قیر مرکزی پاوت
 وپ هر سرولک یلغی شه نکدی شر
 غضب بیک شال کر دیمو قوی آرا
 بو نوع ماجر ا بولدیلا بیکم
 اقیب قل تراق حجر بولدی دان
 کنرلار قزیل تم دوکان قیپ قزیل

علو
 علو
 (۱) Из другого экземпляра
 (۲)

که آخر مطالبار آجیشیب زبان
 همه دین اسلام قیلدی قبول
 که بو من آلیب اولجی بیضار که آتم باشم
 بودنک بیک اشیمی سر نعمان انیب
 القصة امیر عبد رسل بیک هر طرفکا نامه لار خرا کتده
 قیلغانی ملا شمس الدین خاتم احمد خواجهم خان لار
 امیر نینک نامه سیدین اطلاع بولوب یمانوغه بریب
 اودلرین فی ساعلادی فی هلاک قیلپ برمینک ایکی یوز آطنی

آخر اتیب آغای

ایا عدلب نغمه ساز قمل
 کونی چاکچون (امال) بوا یکی لعین
 نورغون مالدیس ایکی مینک آه آلیب
 اودارین عدا ی برله ساغلا دی
 نورغون حلی ساریقه بولدی روان
 که مینک ایکی یوز آطنی حال بردیلار
 دیندی ایکی کون بوندا آرام آلا
 موی انکلا دی عبد رسل دلیر
 که بر نامه یارد بیکه حلقه تیر
 حد حان خوام برله لشکر آلیب
 که آند ااریب مردلیک کور کورونک

امان
 (۱) Въ другомъ экземпляре

نهار اواندى هم چىشى خورشيد تاب
چىنبى نىنى اوزى اميرى زما
كه گوردى نوكانى لارنى نوم
اميرى رمانه نكلم نوروب
امير ايدى اى اعلى نوكانى لار
بغىب لشكرىم كلنوراي برنى
اوروم لشكرىكا اوزوم باش بولاي
كه سىرلاردا دور دىن آيس چالا
تەلمىك ابرور عهدە بوره افقه نير
بو بد فعلىك لارغه نوبه فلىك
ابىتى بو سورلارنى نوكان همه
اميرنىك آياغى نوڭر) بىغلاشيب
مىشى اوروب پرمجان نىغلاشيب

توكانى لارنىڭ ھوايى

ايا بىك ھىال شاھى جهان^(۱) نجاں سىركا بىر يلاسك بىر گىلى
ھەممىرىنى نىكرىم ھلاك ايلاكاي ھەندىن كە بىرلارنى پاك ايلاكاي

امير عجب رىس^(۲) بىك يىنىڭ ايتقانى

سورۇڭ راست بولسە قىلىڭ لار قىسم قىبى دلى بىر م كوردىكلارىم
مىم راست كوكلومدا قول ايلايى سكا پىرادىلوت دىع ھوب ايلايى

قوچوب
رمان
اميرنىڭ ايتقانى

(۱) В другомъ экземпляре
(۲) _____
(۳) _____

توكانى لارنىڭ^(۱) ھوايى

كلام ھىالى باشىغا توڭوب
دىنى درغىرىم لارغه سىز شاھ اولوبك
كه نىنى عدالتدا ايلاب مەم
كەشاھىق سىرىك بوى كوردوردىك
بەمانلىقى قىلىق داشىبىر اوزوبك

اميرنىڭ نكلم سوركانى

بىلورمىن كە يوق سىردا بوى ودا ودا اورنىغا^(۲) ايلاكاي سىر جە
كه نىكلىك رەھنما سكا يالەرىم وداى بورارسىز كىن قايتارىم

توكانى لارنىڭ ھوايى

قسم بىداونى كەون مكاڭ قىزىدا ابرور اتىس جاڭ
بو ولىدا سىرى نوڭوب رەھنما قىلورمىر كە آھر اورومىر كا شاھ
اميرى رمان بوسوزىن چىن دىنى بولار ھىلەسىن امير بىلەندى
كه ھىشاد كەن لاركا نامە قىبى سىن مىس نىك لار دىن بورىدوروب
كه بىر ھىدەدا لشكرىن راسلادى امىر ھىم جەادە نلىن ھەلادى
امير ايدى نىر نوڭ بىش جەھەدا كە شىپ ھون اورالين كە بولمە دا
كە بىفستە بوايس بولمىسى دور پىماڭ ھىلى^(۳) شىكرى كوت ابرور بىكەن
اودارىن تورغوت ھانى سارى بارور كە مېلىك ابكى دور مىشى آما كلتورور
كە اوڭ بىكەن قىلماق بىر سوقوش بونورەن ھىلى مىكا قىلماق توروس

توكانى لار ھوايى
اورنىغا
علو

(۱) В другомъ экземпляре
(۲) _____
(۳) _____

هغه ڪمري اسلامه قصه ابلادي بربب غمير لشکري مست ابلادي
القصه اورکا شهرلارينک تونکان لاري صائندوخوزاداکي
تونکان لارني خطاي جريکي اولتورکان خبرني^(۱) ايشيتيب
جان قورقونچي دين وهمه اتيب امير عبدالرسول بيک ليک کا
يالبارغاني وامير عبدالرسول بيک بولارغه ترجم قيلم
برتمين لشکر برله تونکان لارغه يارمندچليک برکان

ڪوني عولجه تونکان لاري جيونک لاري
که اسماعيل آخون که^(۲) يعقوبه لار
ڪريپ اورداغه يعلاشيب زاررار
نيلم يعلاشيب ديدى اى نيلک دات
که برلاري مامجو کليب جافعودک
مطالبدين کليب برکا نورغون جريک
که برخسته دل لارغه سبر بار اولونک
ديدى اوشبو سوز حاکمي کاردار
ولي قاصي آخونلوغومدين سوراي
توڪون کيچه سبراسراحت مليک
سوروني ايشيتيب تمام ياندى لار
کهچه اوللاماي خطمه قرآن اوقوب
هانشورحه آخون صفت اونک لاري
عبدالرسول حاکيم بيک سري کاديلار
توڪوب پاشني چون اور نوهار
مداوت کارينکه برسوي مراد
قيلم نيري باران اوق آخودک
هلاک ايلاميش^(۳) قومعايلار نريک
بودج قايغ ايس لاردا دلدار اولونک
مدا بار بولسونکه برلار جه کار
هنوع ايشان بوپورورمن آنداغ قىلاي
که راحت آلب اوبره ليک کا کليب
هر ويلوک اوي دا اماں فوندى لار
خطاي لشکريدين بسى قورقوشوب

شهرلارينک تونکان لاري بوجمري
که
ابلاکاي^(۴)

که بردل لاري جنک يراغين قليب
که آخر توکل مدغه قليب
نيلم قويديلار^(۱) خواب راحت کابش
مع القصه عبدالرسول بيک حاکيم
کهچه جرانيب قصي آخوني نير
که اسم ايندى ناصرالدين دلير
بو آخونلوغوم کلمى^(۲) نيز اورداغه
ماسير اوچون سالکى^(۳) دستورهان
که بعداز محاصر اميرنوردى لار
ايشيتيب بولوب آخونيم کل صفت
دهدى اى شاعمر ونگ اولسون اوزون
بو تونکان لارغه مدام بار اولونک
بويچاره لارغه ترجم قيلمک
که اکثر صواب لارغرت اوزره دور
که جهد قيلم نير اسلام آچينک
که فتوى بودور اى شى کاردير
بوقصبي ديدى قاضي^(۴) آخون دلير
که فتواي بربب بارچه آخون همه
که بيدل لاري عمدا پاشن قتيب
نهامي بوزين قيله کاغه قليب
ولي برکا ثم ثم توشار ايردى پاش
بويک^(۵) برکا حاکيم بر ايردوک قدیم
بو آخونلوغوم ايردى صاحب تمير
ضخامت دا رستم شحاته دا شير
حاکيم بيک موهم چقنى نير آندغه
قبوب ناز نعمت پيش برله نان
بو تونکان لار عرضي قيلمى لار
تکلمغه تيل آچتى بلبل صفت
تعي دولتينک هم عهديس فرون
که عفا مثاليه دلداد اولونک
مدا مديده غارى ليقى آلبک
بودون دولتى مه که بولانک ضرور
که نغ برله دوش قاننى ساچينک
بولور سبز دو عالم برا کامکار
قول ابلادي شاه صاحب سرير
که اسلام آچورغه قيلم دعدغه

نهامي قوريب حاب
بوسه
کليب
سالنوروب استه
اعلم^(۱) ^(۲) ^(۳) ^(۴) ^(۵)

(۱) Въ другомъ экземпляре

(۲)

(۳)

(۴)

(۵)

فيليب^(۱) کوہری سوری من تیر غوچی
کہ طبعیم یائش سہ ییلان ایلایں
اگر بولسہ نظم دا سہوہ خطا
خطای قرییلان صوابی یازیب
ہمان بیتن زافسا ویا بافسند
بونظم کو روپ طعہ فیلمانک منکا
ایا ناظمی سوزی قلمہ دراز
ابشبتکان حلابن ملال اولاسوں
القصہ ایلہ شہری قایسی خاندین
قایسی حانینک زمانہ سیدا^(۲) بوغولجہ آباد بولوب
قایسی خان نینک وقتیدا بوز ولوب دور آنینک بیانی نظم
ہدا ابلاہیم سکری اسن بیلان
مردمدا لار دین بو پکلیج عدال
بو مصوبدا ابردی مقالات لاری
کہ راوی روایت^(۳) دا مونداع دیدی
کہ اندین کین اوق دیب بچہ حان
ابلاہ بولوب بعدہ قونکہ نامی شاہ
کہ آندین اموری فضاہ فالیب

(¹) На другом экземпляре.

یورپ

(2) —

دین بیک و قتیلا آراد بولوب

(1) —

روایات

●

1

(N) — —

المراجع

ایلا شہریدہ اللہ بردارِ سوغوش (۱)
 بولار ہم جہان بین کینیب دور تخی
 کہیں اونک دیکان غل زمانہ پتیب
 کوچار برلہ آفسو شایار باندین
 کوچوب بارچہ آدم ابلاغہ کلب
 او دمدین بو دم غہ کہہ پور بچہ بل
 قلیب کفری موئن غہ ظلم ستم
 کہ مدین اشیب کفر بلار ظلم بسی
 مدام نقرہ ررلار آلبب بامیدین
 فقیرلار اولومیں کوروب بعشراق
 عطای لار بوقسبیلہ ابلا ب ستم
 جیدالای بو کہارلار نظام غہ
 حصول غہ سنبیحشی فریدنی
 جیدالای رعیت عطای ظنیفہ (۲)
 پوروب یو بلال بوجہاد (۳) ایچرہ کوب
 کہ نصرت رفیع حدادین بلب
 کمل ای سابقائی بیلہ جام ثروت
 بومی شہیدین کونکل آچیب
 لسن بللی آبد قیلای نوا

(³) На другомъ экземпляре

1000

(i) _____

بوریس
یوگوش

(*) _____

مجلس

(4) _____

بسم الله الرحمن الرحيم

ھزار رستى بولسە اغھل يار على ايلكىدە بولدىلار ھوار^(۱) رار
على شېر كزار جېدىر ايرور ھەتتا آتېك قىچ ھېر ايرور
يە اول امان ھسن ھسېن على زھرەدېە ابدى نور عېن
بولار فصلبە بس ايرور بوسىل كە تىرات كھوارە مېن جىرىل
اوس يىكى اوم بارچە آل على نەمەسېلور تىراتى على
بولار آل دېن بولسە ارەس ھام بو ناظم دېدى الدعا والسّلام
در بيان عذر نامه بو فقير بي بضاعت

وھفوز باستطاعت ناظم اورىنىڭ تىركلكنى دوستلارنىڭ - اجمل
سورلارنى نطم قاعدەسى سە^(۲) جمع قىلپ قىيافە قىلغان دلائلى
اظهار قىلدى ناظم

اوزوم آدمىلار غېرى ابدىم غىر تە دېەنكەدور غېرى ابدىم
لوايلىا يوردوم يىللىلار بلە حرايات ايجرە جوانلار بلە
تە انگېلىدا بون بىر تە ايلكىدەدا در خدا جودىدىن تېپەيىن ھېچ ھەر
بو قىسى ارغوب ھەرىمەر غە بىل خلائىق آرا تېچە^(۳) ھوار^(۴) و دېلىل
ولى قىدىنى مەط توبەتەنى عەل كە ئوامى خالىم بولور رەا
بولوب كاه كاه نطم قىلغان ايشىم مېلىلار^(۵) بلە بىر قىلغان ايشىم
بە كاه بولوقنى كە بىر تېچە دوست بولار دوسلوقى بىر كا ايردى دوست
بولاردىن بىرىس على نەم ابدى قىلپ عذر بىس بىر قىسى دېدى

(۱)	دار	Въ другомъ экземпляръ.
(۲)	توبە	
(۳)	تېچە	
(۴)	ھوار	
(۵)	مېلىلار	

ايدا نطىمى آنكلاىلىك بار سوزوم فرىدناش دېن آرتوى شىكان اوروم
ايلانىك جودىسى نطم ايلانىك كلستان^(۱) نطىمە بىرەم ايلانىك
جھان ھەمەسېدە قالور آتېمېر اوقور اھس لاردا اولادىمېز
اوقوب روھىمېزغە دەا يلاكاى دەسېنى سكرېم روا ايلكاى
كە بىردىن بو قىسە قالور يادكار كە باتا نامە قالغانى نطىم روركار
كە روھى شەيكلارنى شاد ايلانكېر جودىسى نطم ايات ايلانكېز
ھېالى بىلىدىم دېدىم اى على مىكاس ايرورس كلستان كلى
بەنە قىلپ مەن دېدىم اى مېلىل^(۲) بو ايشىغە بولا آلامەيس غرىب
قىلا آلەلى مەكە ملا ايلان كە سوز قىلدى بىلماى ھېكس
اوقور بوسەلار عام ايلە مەن لار ايشىغە سوروم چوڭ كىچىك باس لار
ھىلىكەت بوسەكە يا بولغانى قولاقىغە آلامەكە^(۳) يا آلامەنى
نامە مېلىلار^(۴) دېدى نطم قىل ايشىك تە بىرور نطم قىلغانى بىل
تولا سورلادى مەن بووب دەلاج دېدىم مەن قىلدى سكرى بىرە رواج
دېدىم ھوب بولور اى مېلىل باھرد قىلدى مووى بىر كا قىلىسە مەد
تولا خالق دېكاندىن كە مەن بىرەرد كە جھوم بواندېشەدىن بولدى ررد
دلىمە توشىپ نطم قىلغان ھوس كە ملا ارا مەن ابدىم مەش ھس
دلىمە توشىپ قان دىمەكە غەم قىلپ تېچە بىرىنى بىر بىرە ھس
بولانېپ بېرىم مولوى جامىيە قىم فرىدوم آتېمېر بو ھكامەغە
كە پارى بولوب تىل بىفصل احد سىرىم مولوى قىلدى بولدى مەد

(۱)	كلستانى	Въ другомъ экземпляръ.
(۲)	مېلىل	
(۳)	الەلى يا	
(۴)	مېلىل	

بروی آئینك عشقیدا زار ایتمک کدالار کی ایشکیده خوار^(۱) ایتمک
مدام وصل یادیدا آه‌لار اوروب طبعی آئینك عشقیده کویلدروب
بروی قیاب خلق آرا پاده شاه^(۲) بروی غنی و بروی کدا
بروی صغیر بروی کبیر بروی عزیز بروی حقیر
بروی توانا برو عیب ناک بروی توتوب شاید برو درد ناک
بروی صبادت‌دا قابل ایتمک برو سببی فساد غه مایل ایتمک
غرض جمله اظهار قدرت درور تمامیکد شامل حکمت درور
خدا یا نزار اتمه بوزاری^(۳)

بلال بی نیز زار ازارنی

فی نعت نبینا صلی الله علیه وسلم

عبدسبزو درود خوجه لولاك^(۴) حبیبی خدا تاج افلاک^(۵)
حمد خدا آئینك حبیبی درور كنه آغریغی نینك طبعی درور
كه عرش‌العظیم نینك كه ناجی رسول تمام انبیالار روای رسول
كه خاص‌لار دلی افتاب رسول علوم اهلی نینك ماهتاب رسول
بولوب قاب قوسین مكافی رسول تمام معرفت نینك كه کافی رسول
یتیم بیره‌لار نینك آناسی رسول تمام كمرهان رهنماسی رسول
نیم امنی كا شعی رسول كه صاحب مقام‌لار رفیعی رسول
مخلون ایلی نینك كرمی رسول كه حق باره‌كاهی مریسی رسول
نبی‌لار دلی نینك سروری رسول ولی‌لار دلی نینك حضوری^(۶) رسول

(۱) Въ другомъ изданіи: خار

(۲) _____ پادشاه

(۳) _____ زاری

(۴) _____ نبینك كه نوری رسول

محمدی کانونر مسه دهره آرا اوزین آشکار قیلباس ایردی خدا
همه هستی احمد طقیلی ایرور نخی ایکی عالم هوایی درور
ابا بکر احمد كا مونس ایدی حقیقت‌دا هر ایکو بر جنس ایدی
رسولغه بولوبلن مدام همنشین كه احمد كا بولدی همدین یغین
قرب‌لار قریبی ابا بکر دور حبیب‌لار حبیبی ابا بکر دور
كه تصدیق ایلاب برای^(۱) خدا رسولغه قیلب مال جائین خدا
قیلب جفت محمد كا فرزندینی نه فرزنددی دور كم چکر بندینی
انابان ابا بکرنی یاری غار کلامیدا یاد ایلادی بیربار
رسولغه بولوب یار دوّم عمر بریب جهنملار بو نومی حبر
رسولغه عمر بولاسا ایردی یار همان بولاس ایردی بو دین آشکار
بولوب دین اسلام چراغی عمر کونکلار کوزی نینك فراغی عمر
صحابه آرا مثلی تاجی عمر ایرور دین اسلام روای عمر
عدالت کلسنای نینك^(۲) هرکلی رسول کل ایدی بو ایدی بللی
نخی یار سومی عثمان ایدی حیاتینك کلی نوری فرقان ایدی
کلام مجیدینی جمع انکوچی خدا یادیدا کوزنی نم انکوچی
بولوب ایکی نور اوشبو ایرکا بهم صحابه آرا بولدی کوب محترم
نمایا کانی نینك اول ایدی جوهری وفا صدق نینك ایدی گوهری
كه تورنویچی یاری ایدیلار علی سخا و کرم لیک بوادر ولی
كه معراج تونیده بولوب امری حق رسولی خداغه بولوب هم طیف
نه خوش فضل بولش زهراغه جفت علی فضل ظاهر ایماس دور نهفت

(۱) Въ другомъ изданіи: برای

(۲) _____ کلسنای ایچره کلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ثنا للخالق الوهاب
 دو عالم ٻنڪ ملڪيه مالڪ ابرور
 عدم دين دو عالمي پيدا قليب
 اوڙين قدر نينس هويدا قليب
 زمين تي بو قسمي مطابق ايتب
 سچڪ لار زمين اوڙهه احبا قليب
 دوام کورساتيب رنگ ڊرنڪ صنعتين
 قليب دور بريني بري برله ضد
 زياده ڪم اولاس بو نورندين برو
 خريات آدم هويدا ايتب
 قدي قامت ايجره قليب پرڪمال
 ڪه الماس ايتب نور ايمان آنڪا
 تمام انبياء نافتی آندين ظهور
 ملائڪ لاريني سجود قبلدوروب
 خريائيني محترم ايلادي
 بلا آني دين نوح غه بردي نجاد
 قليب ذقه الله غه ناشن حجاب
 چقيب سني دين ذقه نقش دار
 ڪه فرزندبغه زبح اظهار ايتب

فيلب
 ششت
 (1) Въ другомъ академіарк
 (2)

ڪه بعقوب حق قبلدي يوسف ڪا زار
 خدا بردي موسي غه جوبدين عصا
 ڪه لوط نبي قومني در سحر
 يونس غه برريب ماهن بطايدا جاه
 ڪه داود قوليدنا نور بولدي موم
 سليمان غه بردي خدا برنڪين
 ڪه خدمت قبلور ڪونل خوش بطيور
 بلا حدو بستدا آتا در جمل
 بروغه برريب بال طير انتوروب
 بروني چقاردي فلڪ اوجيهه
 بورون شاه لولاڪني ابلاب يتيم
 فلڪ اوڙهه فدا قليب مهرني
 ڪجهه ظلمائين ياروقي قمر
 جهان ايجره قيدا قليب تلخ لار
 ڪه هر امریده اوزي قادر درور
 پديد ناپديد بارچيني بيلڪاي (1) اول
 ملك برله آدمي اعزاز (2) ايتب
 بشرڪا عطا ابلابان نعمتين
 سرافراز ايتب خلق اخلاق ايله
 برين حمد ايدها ققه ڪوپا قليب
 بريني قليب گل کي نازه روي
 آني مصریدا ايلادي ناجدار
 علوغه عصا قليب آڙدها
 خدا جملہني قبلدي زبرو زبر
 ڪندرن قيلدي جهان ايجره شاه
 خدا پادي برله قليب ترڪ نوم
 ايددي تحت غرمانيدا انس جين
 سحاب برله باد آڙدها مل مار
 بوقسيدنا قيلميش ڪه نعم الوڪيل
 بروني جهان ايجره سبر انتوروب
 بروني قليب بند غضب موجيهه
 آنڪا قبلدي شهلارني بعد از ندیم
 يارونوب آئينڪ برله بودهرهني
 چنابيدا دور لعل گوهر مهر
 بيابان دور يا قومغ بلخ لار
 ڪه هر جايدا حاضر ناظر درور
 ڪونگدا نه ڪجسا آني بيلڪاي اول
 ملكني عبادندا مزار ايتب
 همه خلقيدين (3) آرتوروب زيشين
 فرينه قليب ملك املاڪ ايله
 بريني بري سبغه شيدا قليب
 احاف ارا نيك روي نيكروي

کورکای
 اغزار
 خلقدين
 (1) Въ другомъ академіарк
 (2)
 (3)

کتاب غزات در ملک چین

بوکتاب باسمه شاه رخمت بیرلیدی ۱ نجی اییون ۱۸۷۹ نجی
بلنه **

بوکتاب قران اونیویورسیتی ننگ طبع خانه سنده باسمه اولمشدر
۱۸۷۷ نجی بلنه **

4 MAY 1946

30-
کتاب

غزات در ملک چین

تألیف

ملا بلال بن ملا یوسف الناظم